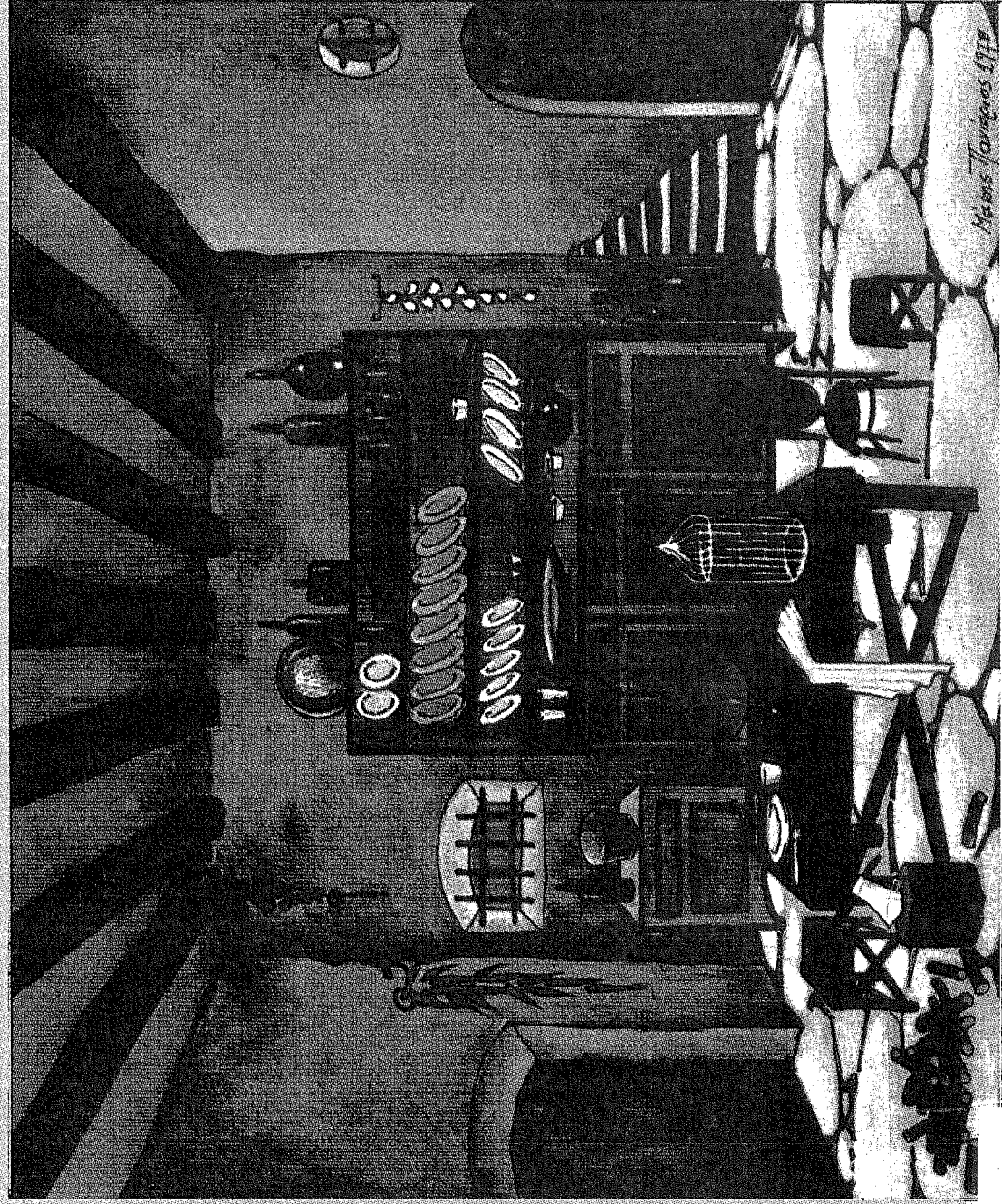

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΘΕΑΤΡΟ 57

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΣΤΡΙΝΤΜΠΕΡΓΚ

ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ
Η ΠΙΟ ΔΥΝΑΤΗ

Μετάφραση: Πέλος Κατσέλης

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΔΩΔΩΝΗ» ΑΘΗΝΑ

Αγ. 60 1984
ΤΑΔ: Β39.72 ΔΤΡ
α/α 1

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΕΙΡΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΘΕΑΤΡΟ: ΑΡΙΘ. 54

ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ

Η ΠΙΟ ΔΥΝΑΤΗ

Οι τίτλοι στη γερμανική γλώσσα :

AUGUST STRINDBERG

(FRÄULEIN ZULIE)

και

(DIE STRÄCKERE)

Η ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΗΣ ΣΕΙΡΑΣ
ΓΙΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΡΙΑ ΛΑΖΟΥ

Απαγορεύεται χωρίς την έγγραφη άδεια του εκδότη κάθε είδους ανατύπωση ή δημοσίευση μέρους ή όλου του κειμένου καθώς και της μακέτας του σκηνικού χωρίς την έγγραφη συγκατάθεση του ζωγράφου. Όποιαδήποτε παρουσίαση του έργου στο Θέατρο, Ραδιόφωνο, Τηλεόραση κλπ., επιτρέπεται μόνον ύστερα από έγγραφη έγκριση του μεταφραστή.

ΑΥΤΟΥΣΤΟΥ ΣΤΡΙΝΤΜΠΕΡΓΚ

ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ

(ΝΑΤΟΥΡΑΛΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ)

Η ΠΙΟ ΔΥΝΑΤΗ

(ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟ)

Μετάφραση : ΠΕΛΟΣ ΚΑΤΣΕΛΗΣ

Πρόλογος : ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΕΡ, ΑΚΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ «ΔΩΔΩΝΗ»

ΕΥΑΓΓ. Κ. ΛΑΖΟΣ — ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 3

ΑΘΗΝΑ

ΤΑ ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΕΡΓΑ
ΤΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΣΤΡΙΝΤΜΠΕΡΓΚ

Ο Αύγουστος Στρίντμπεργκ χωρίζει ολόκληρη την πολύχρονη συγγραφική του ζωή σε τέσσερις δεκαετίες και αναφέρει τα παρακάτω θεατρικά έργα.

ΠΡΩΤΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ 1870-1880

Ο ΕΛΕΥΘΕΡΟΦΡΟΝΑΣ • ΣΤΗ ΡΩΜΗ • Ο ΑΦΟΡΙΣΜΕΝΟΣ
• ΕΡΜΙΟΝΗ • Ο ΚΥΡ - ΟΥΛΟΦ.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ 1880-1890

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ • Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΑΡΧΟΝ-
ΤΑ ΜΠΕΓΚΤ • ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΟΥ ΠΕΡ ΤΟΥ ΤΥΧΕΡΟΥ • ΟΙ
ΣΥΝΤΡΟΦΟΙ • Ο ΠΑΤΕΡΑΣ • ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ • ΟΙ ΔΑ-
ΝΕΙΣΤΕΣ

ΤΡΙΤΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ 1890-1900

ΤΑ ΚΛΕΙΔΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥ • ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΟ ΘΑΝΑΤΟ •
ΔΟΥΝΑΙ ΚΑΙ ΛΑΒΕΙΝ • ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΠΡΟΜΗΝΥΜΑ • Ο ΔΕ-
ΣΜΟΣ • ΜΗΤΡΙΚΗ ΣΤΟΡΓΗ • Η ΠΙΟ ΔΥΝΑΤΗ • ΔΕΝ ΠΑΙ-
ΖΟΥΝ ΜΕ ΤΗ ΦΩΤΙΑ • Ο ΠΑΡΙΑΣ • Ο ΣΑΜΟΥΜ • ΣΤΗ ΔΑΜΑ-
ΣΚΟ • ΣΤΟ ΑΝΩΤΕΡΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ • ΓΟΥΣΤΑΥΟΣ ΒΑΖΑ •
ΕΡΡΙΚΟΣ ΙΔ' • ΓΟΥΣΤΑΥΟΣ ΑΔΟΛΦΟΣ

ΤΕΤΑΡΤΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ 1900-1910

ΤΟ ΠΑΣΧΑ • ΜΕΣΟΚΑΛΟΚΑΙΡΟ • Ο ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ •
ΣΟΥΑΝΕΒΙΤ • ΕΝΑ ΟΝΕΙΡΟΔΡΑΜΑ • ΧΡΙΣΤΙΝΑ • ΓΟΥΣΤΑ-
ΥΟΣ Ο Γ' • ΤΟ ΑΗΔΟΝΙ ΤΗΣ ΒΙΤΤΕΜΠΕΡΓ • ΑΣΚΗΜΟΣ ΚΑΙ-
ΡΟΣ • ΤΟ ΚΑΜΜΕΝΟ ΣΠΙΤΙ • Η ΣΟΝΑΤΑ ΤΩΝ ΦΑΝΤΑΣΜΑ-
ΤΩΝ • Ο ΠΕΛΕΚΑΝΟΣ • ΤΟ ΜΑΥΡΟ ΓΑΝΤΙ • Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ
ΠΙΠΟΤΗΣ • Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ • Ο ΑΡΧΟΝΤΑΣ ΜΠΓΕΛΜ-
ΠΟΥ

ΠΡΟΛΟΓΙΚΑ

ΜΠΕΡΝΣΟΝ, ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ,
ΓΙΑΝΝΗ Γ. ΙΟΡΔΑΝΙΔΗ

Η ΖΩΗ ΤΟΥ

Ὁ Johan August Strindberg γεννήθηκε στὰ 1849, στὶς 22 τοῦ Γενάρη, στὴν Στοκχόλμη, ἀπὸ πατέρα μικροαστό, ποὺ ἐργαζόταν σὲ κάποια ἀτμοπλοϊκὴ ἐταιρεία καὶ μητέρα τὴν κόρη ἑνὸς ράφτη, ποὺ εἶχε κάνει καὶ οἰκονόμος στὸ σπίτι τοῦ πατέρα του, πρῶτοῦ τῆ στεφανωθεῖ. Στὰ 1867 τελείωσε τὸ Λύκειο τῆς Στοκχόλμης καὶ γράφτηκε φοιτητὴς στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Οὐψάλας. Στὰ 1868, ἐπειδὴ ἡ οἰκογένειά του δὲν εἶχε τὰ μέσα νὰ τὸν σπουδάσει, ἀναγκάστηκε νὰ διοριστεῖ προσωρινὸς δάσκαλος σ' ἓνα δημοτικὸ σχολεῖο στὴν Στοκχόλμη καὶ κατόπιν νὰ μπεῖ παιδαγωγὸς στὸ σπίτι ἑνὸς γιατροῦ. Στὰ 1869 γράφτηκε μαθητὴς στὴ Δραματικὴ σχολή, μὲ σκοπὸ νὰ γίνῃ ἠθοποιός· ἐκεῖ ἔκαμε καὶ τὴν πρώτη του γνωριμία ἀπὸ κοντὰ μὲ τὸ θέατρο. Ἀπὸ τὰ 1870-1872 ἐξακολούθησε τὶς σπουδὲς του στὴν Οὐψάλα καὶ κατόπιν ξαναγύρισε στὴν Στοκχόλμη, ὅπου καταπιάστηκε μὲ τὴ δημοσιογραφία καὶ τὴ λογοτεχνία. Στὰ 1874 διορίστηκε ὑπάλληλος στὴ Βασιλικὴ Βιβλιοθήκη καὶ ἐργάστηκε ἐκεῖ τέσσερα χρόνια. Στὰ 1877 παντρεύτηκε μὲ τὴν μπαρονέσσα Σίρι Βράγκελ, ζωτοχήρα ἑνὸς ἀξιωματικοῦ, ποὺ κατόπιν γίνθηκε γνωστὴ ὡς ἠθοποιός. Ἀπὸ τὸ γάμο αὐτὸν γεννήθηκαν ἕνας γιὸς καὶ μιὰ κόρη. Στὰ 1883 ξητέφτηκε καὶ ἔμεινε πολλὰ χρόνια (ὡς τὰ 1889) στὴ Γαλλία, στὴν Ἑλβετία καὶ στὴ Δανία. Στὰ 1889 ξαναγύρισε στὴ Σουηδία καὶ στὰ 1891 χώρισε μὲ τὴ γυναίκα του. Στὰ 1892 ξανάφυγε πάλι ἀπὸ τὴ Σουηδία καὶ πέρασε ἄλλα τέσσερα

χρόνια στην Κεντρική Εδρώπη και στην Αγγλία και στο μεταξύ (1893) παντρεύτηκε με την Αυστριακή Frida Uhl. Με τη δεύτερή του αυτή γυναίκα έζησε μονάχα δυο χρόνια και απέκτησε κι ένα κοριτσάκι. Στα 1896 ξαναγύρισε στη Σουηδία και στα 1901 παντρεύτηκε για τρίτη φορά με την ήθοποιό Harrier Bosse. Σε τρία χρόνια, κι αφού απέκτησε και μ' αυτήν ένα κοριτσάκι, χώρισε και με την τρίτη αυτή γυναίκα του. Στα 1907 ίδρυσε το Ίδιαιτερο θέατρο (Intima teater) στην Στοκχόλμη, σύμφωνα με τις δικές του αντιλήψεις, κι όταν σε τρία χρόνια, στα 1910, έκλεισε κι εκείνο, έζησε από τότε έντελώς μόνος κι αποτραβηγμένος από τον κόσμο, ως τα 1912 (14 Μαΐου), όποτε πέθανε.

ΝΑ ΠΩΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΟΝ ΣΤΡΙΝΤΜΠΕΡΓΚ
Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΝΔΙΝΑΥΟΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ
ΜΠΙΕΡΝΣΟΝ ΣΕ ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ :

«Όλοι ξέρομε ότι οί λιγιστοί εκείνοι λογοτέχνες κι οί πολιτικοί που τόλμησαν νά τά βάλουν με την κυρίαρχη τάξη τών υπαλλήλων και τών άστών φροντίζουν νά 'χουν ταχτοποιημένα τά πασαπόρτια τους. Για κανέναν όμως από τούς λίγους αυτούς ψυχωμένους ανθρώπους δεν άκουσα νά λένε τόσα κακά, όσα για τόν Στρίντμπεργκ. Και μαλαταύτα, όταν τόν έ γνώρισα από κοντά, βρέθηκα μπροστά σ' έναν άντρα κυριολεκτικώς τέλειον σε όλα του. Οί περισσότεροι από τούς τύπους αυτούς που ανάφερα παραπάνω είναι χειραφετημένοι σε όρισμένα μόνο ζητήματα και φάσεις τής ζωής· μιλούν και κρίνουν με δικαιοσύνη, όταν δέν ενδιαφέρονται προσωπικώς για τό ζήτημα. Όταν όμως τό άτομικό τους συμφέρον είναι όπωσδήποτε ανακατωμένο, τότε γίνονται άνομοι κι άδικοι, επειδή είναι ακόμα ξέχειλοι, από προλήψεις κι άμποδεμένοι από παλιές παραδόσεις. Οί Σουηδοί μάλιστα ξεχωρίζουν σ' αυτό το είδους τή διμορφία : Έλευθερόφρονες και γεμάτοι προλήψεις, νέοι και γέροι μαζί. Ο Στρίντμπεργκ όμως είναι νέος σ' όλα του, χειραφετημένος σ' όλα, τέλεια κατατοπισμένος σ' όλα, με όλοδιάφανες κι ακριβοζυγιασμένες σκέψεις και γνώμες. Για τή δική μου μονάχα τήν αντίληψη είναι ίσως πολύ άσθηρός. Κι αυτό συμβαίνει ακριβώς επειδή είναι ένας άληθινά μεγάλος

ιδεολόγος κι έχει επομένως για όλα αόστηρότατες αξιώσεις. 'Ο Στρίντμπεργκ δὲν εἶναι ψευτοθρησκός, ἀλλὰ ἠθικὴ προσωπικότητα. "Όλα τὰ ζητήματα εἶναι γι' αὐτὸν τὰ πρόσωπα. "Αρπαξέ τους καὶ βάραι τους μὲ τὸ βούρδουλα! Τὴν Σουηδία ποὺ πολυτρῶει καὶ πολυπίνει, θὰ ἤθελε, ἂν μπορούσε, νὰ τὴν ξυπνήσει, κάνοντας νὰ συνέλθουν, ἕνας πρὸς ἕνα, οἱ κάτοικοί της. «Τὸ ψεύτικο τομάρι ποὺ ἔχουν ἀπλωμένο ἀπάνω ἀπὸ τὴ σουηδικὴ φαντασία πρέπει νὰ κομματιαστεῖ», μοῦ ἔλεγε, μὲ τόση γαλήνη καὶ τόσο γλυκιὰ φωνή, γεμάτη χάρη· στὴ ματιά του όμως ξεσποῦσε τοῦ θυμοῦ τὸ σκοτάδι. Εἶναι ἕνας ἄντρας ψηλός, ξανθός, ὁμορφος. Τὸ μισό του κεφάλι εἶναι μέτωπο κι ἔχει ἕνα ἐξαιρετικὰ καλοφτιασμένο κι εὐκίνητο σῶμα.

»'Η ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα του εἶναι ἡ θρησκεία του. Ὑποφέρει πολὺ ποὺ εἶναι ἀναγκασμένος νὰ ζεῖ μακριὰ ἀπὸ τὴν Σουηδία. Θέλει νὰ γυρίσει πίσω, ἀλλὰ ἐννοεῖ νὰ ζήσει μονάχος, καὶ προτιμᾷ ἔξω, στὴ θάλασα! Προτοῦ γνωρίσω τὸν Στρίντμπεργκ, δὲν εἶχα ἀνταμώσει οὔτε ἕναν μονάχα Σουηδό, ποὺ ὁ πατριωτισμὸς του νὰ μὴν ἦταν ἀνακατωμένος μὲ τὶς κοινώτατες φράσεις : μεγαλεῖα καὶ δόξες περασμένες ἢ μελλοντικές. 'Η σχέση όμως τοῦ Στρίντμπεργκ καὶ μὲ τὴν ἰδέα καθὼς καὶ μὲ τὰ πράγματα εἶναι ἀποκλειστικὰ ἠθικὴ σχέση, γι' αὐτὸ κι δλόκληρη ἡ ζωὴ του, ὅπως ἐγὼ τουλάχιστον ἔχω ἀντιληφθεῖ, δὲν εἶναι παρὰ μιὰ αὐστηρότατη προσήλωσι στὸ καθῆκον κι ἡ ποίηση εἶναι γι' αὐτὸν μονάχα ἕνα μέσον».

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

'Ο Αἰγόστος Στρίντμπεργκ μοιάζει, σὰν φυσιογνωμία καὶ σὰν δυναμισμὸς ψυχῆς, νὰ ξεπερνᾷ τὸ ἔργο του. Εἶναι ἀπὸ ἐκεῖνες τὶς μεγαλοφυεῖς ποὺ φαίνονται ἀσύντακτες, γιὰτὶ δὲ χωρᾶνε σὲ κανένα πλαίσιο, σὲ κανένα σύστημα, σὲ καμιά καθιερωμένη μορφή. Τους λείπει καὶ τὸ κατώτερο ἔστω ὄριο τοῦ μέτρου. "Ἔτσι, βλέπουμε τὸ μεγάλο αὐτὸ δραματοουργὸ νὰ ἐπικοινωνεῖ δύσκολα μὲ τὸ ἐδρότερο κοινό, νὰ μὴ γίνεται ποτέ, ἐνόσω ζεῖ, συγγραφέας («ἐπιτυχίας»). Σ' ἀντιστάθμισμα όμως, ἂν ξεπερνᾷ τὸ μέτρο, ξεπερνᾷ καὶ τὴν ἐποχὴ του. Πανθομολογούμενα, εἶναι ὁ πιὸ πρωτόπυρος δραματοουργὸς τοῦ τέλους τοῦ 19ου αἰώνα, αὐτὸς ποὺ ὀδηγεῖ κατευθείαν στὴ δική μας τὴν ἐποχὴ. 'Η ἐπίδρασή του μένει ἰσχυρὴ κι εὐκολογνώριστη στοὺς πιὸ σημαντικοὺς θεατρικοὺς συγγραφεῖς τοῦ καιροῦ μας· ἰδιαίτερα στοὺς Ἀμερικανούς, ἀπὸ τὸν Εἰδγένιο Ο' Νήλ καὶ κάτω.

'Η «Δεσποινὶς Τζούλια» κατέχει μιὰ θέση ἐντελῶς ξεχωριστὴ στὴν παραγωγὴ τοῦ Στρίντμπεργκ. Μὲ τὸ δράμα του αὐτό, τὸ βασισμένο σ' ἕνα περιστατικὸ ποὺ τοῦ εἶχαν διηγηθεῖ, ὁ Σουηδὸς ποιητὴς ἔκανε ἕνα ἀποφασιστικὸ καὶ πολυσημάντο βῆμα. 'Ο ἴδιος, στὸν περιχάλητο πρόλογο τοῦ ἔργου, ἐκθέτει τὶς ἀπόψεις του, τὴ θεωρία του περὶ δράματος. Ἀνεξάρτητα όμως κι ἀπὸ τὸν πρόλογο, μπορεῖ νὰ συνοψίσει κανεὶς σ' ἀκόλουθα σημεῖα τὶς ἀρχές τοῦ Στρίντμπεργκ.

Στό κεφάλαιο τοῦ περιεχομένου πρώτα - πρώτα. Διπλή σύγκρουση : ἀνάμεσα σ'τά δύο φύλα κι ἀνάμεσα σ'ε δύο κοινωνικές τάξεις. Ἡ Τζούλια κι ὁ Γιάννης ἀντιπροσωπεύουν τόσο τὸ προαιώνια ἐχθρικό σύμπλεγμα τοῦ θηλυκοῦ μέ τὸ ἀρσενικό, ὅσο και τὶς ἀντίμαχες παρατάξεις : μιὰν ἀριστοκρατία σαθρὴ καὶ νόθη, πού ξεπέφτει, καὶ μιὰ λαϊκὴ τάξη πού ἐπέρχεται ἀδίσταχτη. Τὸ σύμπλεγμα αὐτὸ ὁ Στροντίμπεργκ τὸ ἀντιμυρίζει μέ παρρησία κι ὠμὴ εὐλικρόνεια, δίχως προσπάθεια νὰ τὸ ἐξωραΐσει. Τῆ στάση του αὐτὴ ὁ ἴδιος τῆ λέει «νατουραλιστική», γρήγορα ὅμως μαντεύουμε πὼς δὲν πρόκειται γιὰ τὸν ἀπλὸ κάπως νατουραλισμὸ τοῦ Ζολᾶ. Ἄν οἱ δίδυμες δυνάμεις, κληρονομικότητα καὶ περιβάλλον, συναντιῶνται κι ἐδῶ, ἡ οὐσιαστικὴ τάση τοῦ δράματος τὶς ὑπερακοντίζει. Ἀποβλέπει στὴ δημιουργία μιᾶς «τραγωδίας» ἀνανεωμένου τύπου : «Ὁ νατουραλιστὴς μπορεῖ νὰ ἐξαφάνισε τὸ αἶσθημα τῆς ἐνοχῆς, δὲν μπορεῖ ὅμως νὰ ἐξαλείψει τ' ἀποτελέσματα μιᾶς πράξεως». Καὶ τ' ἀποτελέσματα αὐτὰ ὀδηγοῦν σ'ε μιὰ νέα σύλληψη τοῦ τραγικοῦ ἑλέου καὶ τοῦ τραγικοῦ φόβου. Ὁ ἔλεος στηριζόταν ἄλλοτε, κατὰ τὸν Στροντίμπεργκ, σ'τὸ αἶσθημα πὼς «ἡ ἴδια τύχη μπορεῖ νὰ πλῆξει κι ἐμᾶς». Ὁ φόβος σ'τὸ «λυπηρὸ θέαμα τοῦ περιστεριοῦ πού τρώγεται ἀπὸ τὸ γεράκι». «Γιατί ὅμως αὐτὸ πρέπει νὰ θεραπευτεῖ ;» ἀναρωτιέται ὁ Στροντίμπεργκ. «Ὅταν γίνουμε δυνατοί, ὅπως οἱ πρώτοι ἄντρες στὴ Γαλλικὴ Ἐπανάσταση, θὰ μᾶς κάνει θετικὰ καλὴ κι εὐχάριστη ἐντόπιση νὰ βλέπουμε τὰ ἐθνικά μας δάση καθαρισμένα ἀπὸ τὰ σάπια καὶ παραγερασμένα δέντρα».

Στό κεφάλαιο τῆς τεχνικῆς ἢ «Δεσποινὶς Τζούλια» πετυχαίνει μιὰ σκηρικὴ οἰκονομία ἀκόμα πιὸ ἀδστήρη κι ἀπὸ τοῦ ἱφηνικοῦ ἔργου. Καταργεῖ τὴ συμβατικὴ διαίρεση σ'ε πράξεις, συμπυκνώνει τὴ δράση σ'ε μιὰ μόνον ἐνότητα χρόνου καὶ σ'ε τρία πρόσωπα. Τὰ ψυχολογικὰ ἐλατήρια τῶν

προσώπων ὁ Στροντίμπεργκ τὰ θέλει πολλαπλά, ὄχι ἀπλοστευμένα ὅπως γινόταν ἴσαμε τότε. Εἰδικὰ γιὰ τὴν Τζούλια, ἀναφέρει ὁ ἴδιος : τὰ ἐνστικτα πού κληρονόμησε ἀπὸ τὴ μητέρα της, τὴν ἐλαττωματικὴ ἀνατροφή της, τὴν ἰδιοσυκрасία της, τὴν ἐπίδραση τοῦ ἀραβωνιαστικοῦ της, τὸ κέφι τῆς γιορτῆς, τὴν ἀπουσία τοῦ πατέρα, τὴ συναναστροφή μέ τὰ ζῶα, τὴν ἐρεθιστικὴ ἐπίδραση τοῦ χοροῦ, τὸ σκοτάδι τῆς νύχτας, τὸ μεθυστικὸ ἄρωμα τῶν λουλουδιῶν, τὴ σύμπτωση νὰ κρυφτεῖ μ' ἕνα ἄντρα σ' ἕνα κλειστὸ δωμάτιο. Δὲν πιστεύει ἐξἄλλου ὁ Στροντίμπεργκ στὴν ἀφαίρεση πού λέγεται «χαρακτήρας», δηλαδή στὴ μονότομη προβολὴ κάποιου στοιχείου πού, μέ τὸ νὰ δεσπόζει, κάνει ἀναλλοίωτη, σχηματικὴ, τὴν ἀνθρώπινη μορφή. Τὸ διάλογο τὸν λύνει ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς «μαθηματικῆς συμμετρίας» πού τοῦ εἶχε ἐπιβάλλει ἡ γαλλικὴ σχολή· τὸν ἀφήνει ἐλεύθερο, ρευστό, νὰ πορεύεται φυσιολογικά, μέ ἀναδρομές, ἐπαναλήψεις, ἐλλειπτικὰ σχήματα, ἀναθεωρήσεις κι ἐπεξεργασίες ὀφθιμες τῶν θεμάτων, ὅπως γίνεται σ'ε μιὰ μουσικὴ σύνθεση. Τέλος, εἰσάγει πάλι σ'τὸ δραματικὸ ἔργο τρία καταργημένα στοιχεῖα του : τὸ μονόλογο, τὴν παντομίμα καὶ τὸ χορό.

Τὶς καινοτομίες αὐτὲς ὁ Στροντίμπεργκ τὶς συνοδεύει μέ μερικὲς ὑποδείξεις πού ἀναφέρονται στὴ σκηνογραφία, στὴ διασκευὴ τοῦ προσώπου τῶν ἠθοποιῶν καὶ στὴ διαρρύθμιση τοῦ θεάτρου, πού τὸ θέλει μικρό.

Ἡ «Δεσποινὶς Τζούλια» εἶναι ἕνα δραματικὸ ἔργο μέ σταθερὴ ἀξία, ὄχι μόνον ἱστορικὴ.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΕΡΖΑΚΗΣ

Στά 1894, όταν ὁ Ἴψεν, παρουσιάζεται καὶ θριαμβεύει μπρὸς στὸ Ἑλληνικὸ κοινὸ μὲ τοὺς «Βρυκόλακες» του, ἡ ἑλληνικὴ σκηρὴ κάνει τὴν πρώτη της γνωριμία μὲ τὸ Σκανδιναυικὸ Θέατρο, πὸν τόσο σημαντικὰ θὰ ἐπηρεάσει τὴν Νεοελληνικὴ δραματολογία στὰ πρῶτα χρόνια τοῦ αἰῶνα μας.

Ὁ Στρίντμπεργκ βέβαια ἴσως νὰ μὴ γνώρισε ἀπ' τὴν πρώτη στιγμή τὴν ἀποθέωση πὸν ἐπιφυλάξαμε στὸ νορβηγὸ συνάδελφό του, πὸν συμβόλιζε γιὰ μᾶς τὴν ἀνατροπὴ τοῦ κατεστημένου τοῦ Ἑλληνικοῦ Θεάτρου καὶ τὴν προσήλωσή μας σὲ νέες δραματολογικὲς μορφές, κι ἴσως ἀκόμα νὰ μὴν ἔγινε σὰν τὸν Ἴψεν ἓνα «σύμβολο», ἓνας «ὀδηγητής». Πάντως ἡ ἀξία του γρήγορα ἀνακαλύφθηκε καὶ ἀναγνωρίστηκε στὰ μέτρα πὸν τῆς ταίριαζε.

Τὸν πρωτοπαρουσιάζει στὸ Ἑλληνικὸ κοινὸ ὁ Γιάννης Καμπύσης — ἡ ἐλπίδα τῶν νέων πὸν θαύμαζαν τὸν Νίτσε καὶ τοὺς βόρειους Ἴψεν, Στρίντμπεργκ, Χάμσον, Μπιγιόρσον — δημοσιεύοντας, στὰ 1898 (Αὔγουστος) στὸ περιοδικὸ «Τέχνη», τὸ ὄργανο τῶν «νεωτερισμῶν», τὴν μετάφραση τῆς «Δεσποινίδας Τζούλιας» συνοδευμένη ἀπὸ μιὰ μικρὴ εἰσαγωγὴ τοῦ μεταφραστῆ καὶ τὰ σημαντικότερα προλεγόμενα τοῦ συγγραφέα, τὸ περίφημο καθὼς εἶναι γνωστὸ, μαυφέστο τοῦ θεατρικοῦ νατουραλισμοῦ.

Τρία χρόνια ἀργότερα (1901) τὸ περιοδικὸ «Διώνυσος» δημοσιεύει ἀνπόγραφο μετάφραση τοῦ «Πάσχα», μὲ τὴν ὑποσημείωση («τὸ τελευταῖον τῶν δημοσιευθέντων ἔργων τοῦ Στρίντμπεργκ»).

Αὐτὲς οἱ πρῶτες ἐπαφές μας μὲ τὸ σουηδὸ δραματοποιοῦ

μέσα ἀπ' τὸ βιβλίον γρήγορα ἔφεραν καὶ τὴ σκηρικὴ γνωριμία πὸν πραγματοποιήθηκε μὲ τὸ μονόπρακτο «Δὲν παίζουσι μὲ τὴ φωτιά», πὸν ἀνέβηκε σὲ μετάφραση Μήτσου Χατζόπουλου ἀπὸ τὸ «Βασιλικὸν Θέατρον» σ' ἓνα πρόγραμμα μαζί μὲ τὰ μονόπρακτα «Ὁ ἀποχαιρετισμὸς τοῦ Σνίτσερ» καὶ «Μία περίεργος ἐπίσκεψις» τοῦ Ἐπ. Ἰωαννίδου, γιὰ μιὰ μόνο παράσταση (6 Φεβρουαρίου 1903).

Ἡ κυρία Κυβέλη, τέσσερα χρόνια ἀργότερα (1907), παρουσιάζει ἀκόμα δύο μονόπρακτα, τὸν «Πελεκάνο» καὶ τὴν «Μητρικὴ Στοργή» σὲ μετάφραση Ἰωάννου Ε. Χρυσάφη.

Τὸν ἐπόμενο χρόνο (1908) ἡ κυρία Κυβέλη δίνει, σὲ μετάφραση Καμπύσης, τὴν πρώτη παρουσίαση τῆς «Δεσποινίδας Τζούλιας». Τοὺς δύο κεντρικοὺς ρόλους ἐρμηνεύουν ἡ Κυβέλη καὶ ὁ Νίκος Παπαγεωργίου. Τὴν «Τζούλια» τὴν ἀνέβαζε συχνὰ ὄχι μόνο ἡ Κυβέλη, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι θίασοι.

Ὁ «Πατέρας» πρωτοπαρουσιάζεται στὰ 1913 ἀπὸ τὸ θίασο τοῦ Θωμᾶ Οἰκονόμου, στὸν ὁποῖο ἀνῆκε τότε κι ὁ Χριστόφορος Νέζερ. Ὁ Οἰκονόμου τὸν ξαναπαρουσίασε κι ἀργότερα, ὅταν συνεργαζόταν μὲ τὸν θίασο τῆς Κυβέλης.

Ἀπὸ τὴν Δραματικὴ Σχολὴ τοῦ Μιλιᾶδη Ἰωσήφ παρουσιάζεται στὰ 1915 τὸ μονόπρακτο «Μπροστὰ στὸ Θάνατο», σὲ μετάφραση τοῦ Ι.Ε. Χρυσάφη, στὴ αἴθουσα τοῦ «Παρνασσοῦ».

Τὴν ἐπόμενη χρονιά (1916) τὸ ἑλληνικὸ ἀναγκωστικὸ κοινὸ γνωρίζει τρία ἀπ' τὰ γνωστότερα ἔργα τοῦ Στρίντμπεργκ, τὴν «Δεσποινίδα Τζούλια», τοὺς «Συναδέλφους» καὶ τὸν «Δανειστή». Στὰ 1917 τυπώνεται κι ὁ «Πατέρας». Καὶ τὰ τέσσερα ἔργα κυκλοφοροῦν σὲ μετάφραση τοῦ Πέτρου Λυδοῦ ἀπὸ τίς ἐκδόσεις τοῦ «Φέξη».

‘Ο θίασος τοῦ «Ὁδείου Ἀθηῶν» παρουσιάζει τοὺς «Συναδέλφους» στὰ 1919 στὴ μετάφραση τοῦ Λυδοῦ. ‘Ο Οἰκονόμου, παρουσιάζει, ἀπὸ τὸ 1924, ὡς τὶς τελευταῖες τὸν ἐμφανίσεις, σποραδικὰ στὴν Ἀθήνα καὶ σὲ περιοδεῖα (π.χ. στὸν Βόλο, στὴν Λάρισα, στὴν Καβάλα, στὴν Θεσσαλονίκη κ.ά.) τὸν «Πατέρα» μὲ πρωταγωνίστρια τὴν Τασία Ἀδάμ· τὸν ἐπώνυμο ρόλο κρατᾷ ὁ ἴδιος.

«Ὁ Χορὸς τοῦ Θανάτου» θὰ κυκλοφορήσει στὰ 1930 μεταφρασμένος ἀπὸ τὸν Χρυσάφη καὶ μὲ ἐκτενέστατο βιογραφικὸ σημεῖωμα τοῦ συγγραφέα. Ἀπὸ τὸν ἴδιο μεταφραστή, κυκλοφοροῦν σ’ ἓνα τόμο τὰ μονόπρακτα «Μητρικὴ Στοργή», «Μπροστὰ στὸ Θάνατο» καὶ «Τὸ πρῶτο προμήνυμα». «Ὁ Πατέρας» θὰ εἶναι ἐπίσης τὸ ἔργο μὲ τὸ ὁποῖο ὁ Αἰμίλιος Βεάκης θὰ γιορτάσει τὸ Μάιο τοῦ 1931 στὸ θέατρο «Κυβέλη» τὰ τριαντάχρονα τῆς θεατρικῆς του σταδιοδρομίας μὲ τοὺς ἠθοποιούς, Κατίνα Παξινού καὶ τὸν Ἀλέξη Μινωτῆ.

‘Ο Κάρολος Κοὺν μὲ τὸ νεοσύστατο «Θέατρο Τέχνης» παρουσιάζει τὸ Νοέμβριο τοῦ 1947 τὸ «Σουάνεβιτ» μεταφρασμένο ἀπὸ τὸν Γιώργο Σεβαστίκογλου, σκηνοθετημένο ἀπὸ τὸν ἴδιο καὶ σκηνογραφημένο ἀπὸ τὸν Ἀνδρέα Νομικό. Ἀπὸ τὴ συνεργασία τοῦ Κώστα Μουσούρη καὶ τοῦ Ἀλέξη Σολομοῦ ξεπηδᾷ στὰ 1950 τὸ «Προσκῆνιο» ποὺ παρουσιάζει στὸ θέατρο «Ἀλίκης» στὸ πρῶτο πρόγραμμα τῶν παραστάσεων του τὸ μονόπρακτο «Ἡ δυνατώτερη» σὲ μετάφραση Γιάννη Ζωῖδη, σκηνοθεσία Ἀλέξη Σολομοῦ καὶ μὲ ἐρνεύτριες τὴν Ἀθηνᾶ Μιχαηλίδου καὶ τὴν Ἄννα Παῖτατζῆ.

Στὰ 1957 (16 Ἰανουαρίου) τὸ «Ἐθνικὸ Θέατρο» πρωτοπαρουσιάζει τὸν σονηδὸ δραματοουργό, ἀνεβάζοντας τὴν «Δεσποινίδα Τζούλια» σὲ μετάφραση Λέοντα Κουκουλά, σκηνοθεσία Κωστῆ Μιχαηλίδου, σκηνικὰ Κλ. Κλώνη καὶ κοστούμια Ἄντ. Φωκᾶ. Τοὺς βασικοὺς ρόλους τοῦ ἔργου ἐρμηνεύουν ἡ Ἄννα Συνοδινού, ὁ Θάνος Κωτσόπουλος καὶ ἡ

Ἄννα Ραυτοπούλου.

Τὸ «Φοιτητικὸ Θέατρο Θεσσαλονίκης» παρουσιάζει σ’ ἓνα πρόγραμμα (9 Ἰανουαρίου 1960) τὰ μονόπρακτα «Μητρικὴ Στοργή», «Μπροστὰ στὸ θάνατο» καὶ «Τὸ πρῶτο προμήνυμα» σὲ μετάφραση Ι.Ε. Χρυσάφη, μὲ σκηνοθεσία Κυριαζῆ Χαρατσάρη καὶ ἐρμηνευτὲς τοὺς Γιώργο Σεφερτζῆ, Ράνια Λαδᾶ, Γιάννη Νικολόπουλο, Ἔρση Μαλικιέντζου, Λαμπρινὴ Δημητριάδου καὶ Καίτη Λογοθέτου.

Τὴν ἐπόμενη χρονιά (10 Μαρτίου 1961) τὸ «Ἐλεύθερο Θέατρο Θεσσαλονίκης» τοῦ Κυριαζῆ Χαρατσάρη κάνει ἐναρξὴ τῆς πρώτης του περιόδου μ’ ἓνα «Δίπτυχο Στρίντμπεργκ». Σὲ μετάφραση, σκηνοθεσία καὶ σκηνογραφικὴ ἐπιμέλεια τοῦ Κυριαζῆ Χαρατσάρη, παρουσιάζονται τὰ μονόπρακτα «Ὁ Παρίας» μὲ ἐρμηνευτὲς τοὺς Ἡλία Πλακίδα καὶ Ἡλία Καπετανίδη καὶ «Ἡ πιὸ δυνατὴ» μὲ ἐρμηνεύτριες τὶς Ρούλα Πατεράκη καὶ Νίκη Τσιγκάλου.

Στὰ 1962 τὸ Ἑλληνικὸ Θέατρο γνωρίζει καὶ νέα παράσταση Στρίντμπεργκ. Ἀνεβαίνει ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸ Θέατρο ὁ «Πατέρας» (8 Φεβρουαρίου) σὲ μετάφραση Ν. Γκάτσου καὶ σκηνοθεσία Ἀλέξη Μινωτῆ, ποὺ παίξει καὶ τὸν κεντρικὸ ρόλο. Στὰ 1962 ἐπίσης τὸ «Ἐλεύθερο Θέατρο Θεσσαλονίκης» παρουσιάζει τοὺς «Δανειστὰς» σὲ λίγες παραστάσεις, πρῶτα στὴν Καβάλα (19 Νοεμβρίου) καὶ ἔπειτα στὴ Θεσσαλονίκη (3 Δεκεμβρίου) σὲ μετάφραση Πέτρου Λυδοῦ, σκηνοθεσία Κυριαζῆ Χαρατσάρη, σκηνογραφίες - κοστούμια Γιάννη Σβορώνου. Τοὺς ρόλους ἐρμηνεύουν ὁ Γιάννης Κώστωγλου, ἡ Ρούλα Πατεράκη καὶ ὁ Βασίλης Σμυρνῆς.

Τὴν ἐπομένη χρονιά (28 Φεβρουαρίου 1963) τὸ «Ἐθνικὸ Θέατρο» παρουσιάζει καὶ τρίτο ἔργο τοῦ Στρίντμπεργκ, τὸ «Ὀνειρο» σὲ μετάφραση καὶ σκηνοθεσία τοῦ Ἀλέξη Σολομοῦ.

Ἡ «Λαϊκὴ Σκηνή» τοῦ Ἰορδάνη Μαρίνου καὶ τῆς Κυ-

βέλγης Μυράτ παρουσιάζει στα 1965 σε περιοδεία στην 'Ελληνική επαρχία το μονόπρακτο «Μπροστά στο Θάνατο», σε μετάφραση Ι.Ε. Χρυσάφη, σκηνοθεσία και σκηνογραφίες 'Ιορδάνη Μαρίνου, και με ερμηνευτές τους Λίνα Λαμπράκη, Γιαν. Κανδύλα κ.ά. Το έργο, συνοδευμένο από την «'Αρκούδα» του Τσέχωφ, παρουσιάζεται και στο «Θέατρο Κήπου» της Θεσσαλονίκης, την ίδια χρονιά (23 'Ιουλίου).

'Η 'Αννα Συνοδινού εμφανίζεται το χειμώνα του 1967 με την «'Ελληνική Σκηνή» της στο Θέατρο «Κεντρικό» με καλλιτεχνικό Διευθυντή τον Θάνο Κωτσόπουλο. Την ίδια τη χρονιά (15 Μαρτίου) παρουσιάζει σαν τελευταίο έργο της περιόδου το «Πάσχα» σε μετάφραση Μίτσης Κουγιουμτζόγλου. Το Κρατικό Θέατρο Βορείου 'Ελλάδος πρωτοπαρουσιάζει Στρίντμπεργκ στα 1968 (12 Φεβρουαρίου). Σε μετάφραση Γιώργου Θέμελη, σκηνοθεσία Θάνου Κωτσόπουλου, σκηνογραφίες - κοστούμια Νίκου Στεφάνου παρουσιάζονται «Οι Δανεισταί» με ερμηνευτές τους Θάλεια Καλλιγιά, 'Ανδρέα Ζησιμιάτο, 'Αλέκο Πέτσο κ.ά. Στο ίδιο πρόγραμμα παίζεται το μονόπρακτο του Τσέχωφ «Κύκνειο άσμα».

Με τον «Πατέρα» κάνει έναρξη κι ο νεοσύστατος θίασος «Παξινοῦ - Μινωτῆ», στο θέατρο «'Αδλαΐα» της Θεσσαλονίκης (17 'Οκτωβρίου 1968). Το έργο ανεβαίνει σε μετάφραση Νίκου Γκάτσου και σκηνοθεσία 'Αλέξη Μινωτῆ. 'Η παράσταση αυτή επαναλαμβάνεται και στην 'Αθήνα στο θέατρο «Διάνα» (31 'Ιανουαρίου 1969).

«'Ο Χορός του Θανάτου» σε διασκευή και επιμέλεια κειμένων Κώστα Μουρσελά και Μάνου Κατράκη παρουσιάζεται στο θέατρο «Βεργῆ» (χειμώνας 1970). Στα 1970 κυκλοφορούν στη σειρά «Παγκόσμιο Θέατρο» τῶν εκδόσεων «Δωδώνη» σ' ένα τόμο τὰ έργα «Τὸ Πάσχα» και «'Ο Παρίας», σε μετάφραση και πρόλογο του Γιώργου Καραβασίλη. «'Ο Παρίας» κυκλοφορεῖ και σε ξέχωρο τόμο τῆν ίδια χρονιά σε

μετάφραση και εισαγωγή του Γιώργου Καραβασίλη και πάλι.

«'Η δυνατώτερη», σε μετάφραση Μάριου Πλωρίτη παρουσιάζεται από τῆν "Ελλη Λαμπέτη στο «Θέατρο Χατζώκου» τῆς Θεσσαλονίκης (5 'Οκτωβρίου 1971) μαζί με πρόγραμμα τῶν μονοπρακτῶν του Κοκτώ. 'Ερμηνεύτριες του έργου ἡ "Ελλη Λαμπέτη και ἡ Κατερίνα Βασιλάκου.

Τῆν ίδια χρονιά (1971) ὁ εκδοτικὸς οἶκος «Μπαρμπουνάκη» κυκλοφορεῖ μεταφρασμένο από τὸν Γιάννη Οἰκονομίδη τὸ έργο «'Ενα 'Ονειρόδραμα».

Τὸ ίδιο αὐτὸ έργο, στην μετάφραση του Οἰκονομίδη, σκηνοθεσία Σπύρου Ἐδαγγελάτου και σκηνογραφίες κοστούμια Γιώργου Πάτσα και με ερμηνευτές τὸν 'Ηλία Σταματίου, Κατερίνα Χέλμη, 'Αλέκο Πέτσο, Χρήστο Πάργα, Νανῶ Σκιαδᾶ, Γιάννη Κάσδαγλη, Χρήστο Τσάγκα κ.ά., ανέβηκε από τὸ Κρατικό Θέατρο Βορείου 'Ελλάδος (9 'Απριλίου 1972) πραγματοποιώντας τῆν πὸ πρόσφατη σκηνική εμφάνιση του Στρίντμπεργκ στὸν τόπο μας.

«'Όταν για πρώτη φορά δόθηκε σε τραγωδία του Σοφοκλή τὸ πρῶτο βραβεῖο, ὁ Αἰσχύλος εἶχε πεῖ : «'Ο χρόνος θὰ μᾶς κρίνει», γνωρίζοντας βέβαια πὸς ὁ χρόνος δὲν κρίνει σὰν κάτι ἀπρόσωπο, σὰν ἀφηρημένη ἔννοια, ἀλλὰ με τὶς νέες κάθε φορά μορφές τέχνης πὸν ἔρχονται σὰν καινούργια κριτήρια και ἀναθεωροῦν τὶς δημιουργημένες πεποιθήσεις μας. Τὸ παλαιὸ ἐγκυμονεῖ τὸ νέο, πρὸς τὸ μέλλον, τὸ νέο ἀναθεωρεῖ τὸ παλαιὸ, πρὸς τὸ παρελθόν. Μ' αὐτῆ τῆν ἀμοιβαία ἐπενέργεια ξεκαθαρίζει με τῆν πάροδο του χρόνου τὸ ἄξιο ἀπὸ τὸ μέτριο, τὸ ζωντανὸ ἀπὸ τὸ νεκρὸ, τὸ γόνιμο ἀπὸ τὸ ἄγονο και δημιουργεῖται ἡ πορεία τῆς τέχνης, ἡ ζωντανὴ παράδοση, πὸν ἀδιάκοπα ἀνανεώνεται. Κάτω λοιπὸν ἀπ' αὐτοὺς τὸς νόμους ὅταν ὁ Στρίντμπεργκ κερδίζει σήμερα τὸν τίτλο του Προδρομὸν του παράλογου Θεάτρου, εἶναι, πιστεύομε,

ἢ καλύτερη ἀναγνώριση τῆς ἀξίας τοῦ ἔργου του καὶ ἢ
πιὸ μεγάλη τιμὴ ποὺ μποροῦσε νὰ τοῦ προσφερθεῖ.

Τὸ Ἑλληνικὸ Θέατρο, ποὺ φιλοξένησε ἐγκάρδια πάντα
τὸν σουηδὸ συγγραφέα στὶς σκηνές του, αἰσθάνεται ιδιαί-
τερη χαρὰ γι' αὐτὴ τὴν ἀναγνώριση καὶ μὲ συγκίνηση ἀνα-
θυμᾶται πὼς ἀπ' τὴ δική τους ἐκείνη πρώτη γνωριμία
περάσανε 77 ὀλόκληρα χρόνια.

ΓΙΑΝΝΗΣ Γ. ΙΟΡΔΑΝΙΔΗΣ

ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ

ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ

Τò έργο παρουσιάστηκε από τò Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος
τò χειμώνα τού 1975-76 σέ μετάφραση ΠΕΛΟΥ ΚΑΤΣΕΛΗ

Σκηνοθεσία : ΠΕΛΟΣ ΚΑΤΣΕΛΗΣ
Σκηνικά - Κοστούμια : ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΕΦΑΝΕΛΛΗΣ
Έπιμέλεια Χορευτικών : ΙΝΚΑ ΜΑΣΟΥΡΙΔΟΥ
Έπιμέλεια Μουσικής : ΑΙΓΛΗ ΧΑΒΑ

ΔΙΑΝΟΜΗ

(Μέ τή σειρά πού έμφανίστηκαν)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΦΑΙΔΩΝ ΓΕΩΡΓΙΤΣΗΣ
ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΕΛΕΑΝΑ ΑΠΕΡΓΗ—ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΠΕΤΑ
ΤΖΟΥΛΙΑ ' ΚΑΤΙΑ ΔΑΝΔΟΥΛΑΚΗ
ΧΩΡΙΚΟΙ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΕΣ : ΑΛΕΚΟΣ ΤΣΑΚΙΡΗΣ—ΘΑΝΟΣ ΜΥ-
ΛΩΝΑΣ—ΝΙΚΟΣ ΖΑΒΡΑΔΙΝΟΣ—ANNA ΣΥΜΕΩΝΙΔΟΥ—ΕΛΕ-
ΝΗ ΠΑΣΣΑ — ΤΑΣΟΣ ΠΑΝΤΑΖΗΣ — ΤΑΣΟΣ ΠΕΖΙΡΚΙΑΝΙ-
ΔΗΣ — ΜΑΙΡΗ ΜΩΡΑΪΤΟΠΟΥΛΟΥ — ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΑΠΑΧΑΡΑ-
ΛΑΜΠΟΥΣ
ΕΝΑΣ ΒΙΟΛΙΣΤΗΣ ΝΙΚΟΣ ΑΡΧΟΝΤΗΣ

Βοηθός σκηνοθέτου : ΤΑΚΗΣ ΚΑΛΦΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : 25 χρονῶν
Ο ΓΙΑΝΝΗΣ, ὑπηρέτης : 30 χρονῶν
ΧΡΙΣΤΙΝΑ, μαγείρισσα : 35 χρονῶν

(Τὴ νύχτα τ' Ἀη - Γιαννοῦ σὲ μιὰ κουζίνα ἑνὸς ἀρχον-
τόσπιτου).

Η ΣΚΗΝΗ

(Μιὰ μεγάλη κουζίνα. Οἱ πλαῖνοι τοῖχοι καὶ τὸ ταβάνι
της σκεπασμένα μὲ ὕφασμα. Ὁ πίσω τοῖχος προχωρεῖ λοξὰ
ἀπ' ἀριστερὰ πρὸς τὰ μέσα τῆς Σκηνῆς. Στὴν ἀριστερῇ
μεριὰ δύο πιατοθήκες γαριρισμένες μὲ κομμένο χαρτί. Λίγο
πιο πέρα, στὰ δεξιὰ, βλέπει κανένας τὰ τρία τέταρτα μιᾶς
θολωτῆς μεγάλης ἐξόδου μὲ δύο τζαμόπορτες. Στὸ βάθος
διακρίνει κανένας στὸν κῆπο, ἕνα σοντριβάνι, μ' ἕναν ἔρωτα,
ἀνθισμένες κουφοξυλιές καὶ μερικὲς λεῦκες. Ἐξόδος δε-
ξιὰ καὶ ἀριστερά.

Ἀριστερὰ στὴ σκηνὴ ἡ γωνιὰ ἑνὸς μεγάλου τζακιοῦ μ'
ἕνα μέρος τῆς καπνοδόχης. Δεξιὰ τραπέζι μὲ καρέκλες.
Πάνω στὸ τραπέζι μιὰ γιαπωνέζικη κανάτα μὲ κουφοξυ-
λιές. Τὸ τζάκι εἶναι στολισμένο μὲ κλαριά σημόδας, στὸ
πάτωμα σκορπισμένα κέδρα. Ντουλάπι, νικτήρας καὶ ἕνα
τραπέζι γιὰ ξέπλυμα. Ρολόγι στὸν τοῖχο καὶ ἕνα ἐσωτερικὸ
τηλέφωνο στ' ἀριστερά.

Ἡ Χριστίνα στέκεται ἀριστερὰ καὶ τηγανίζει κάτι. Φορεῖ
ἀνοιχτόχρωμο τσίτινο φόρεμα μὲ μιὰ ποδιὰ τῆς κουζίνας.
Ὁ Γιάννης μπαίνει ἀπ' τὴ τζαμόπορτα. Φορεῖ λιβρέα.
Κρατᾷ στὸ χέρι ἕνα ζευγάρι μπόττες ἐκπασίας μὲ σπιρού-
νια, πὸν τίς τοποθετεῖ σὲ μιὰ ἐσδιάκριτη μεριὰ κάτω στὸ
πάτωμα).

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ἡ Δεσποινὶς Ζουλι τρελάθηκε πάλι ἀπόψε !
Πέρα γιὰ πέρα τρελή !

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Ἐπιτέλους βρῆκες τὸ δρόμο ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Πῆγα τὸν Κύριο Κόμη στὸ σταθμὸ καὶ στὸ γυρισμὸ καθὼς περνοῦσα ἀπ' τὴ σιταποθήκη μπῆκα μέσα γιὰ ἓνα χορό. Ἡ δεσποινὶς Ζουλι χόρευε κείνη τὴ στιγμή μὲ τὸ δασονόμο. Καθὼς μὲ βλέπει τοὺς παρατᾶ κι ἔρχεται σὲ μένα καὶ μοῦ ζητᾶ νὰ χορέψουμε, ἓνα βάλς. Κι ἄρχισε νὰ χορεύει μ' ἓναν τέτοιο τρόπο ποὺ ποτέ μου δὲν ξανάδα ὡς τώρα. Τρελάθηκε ὀλό-τελα.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Ἔτσι ἦτανε πάντα της, μὰ τώρα ἀπόγινε, ἐδῶ καὶ δεκαπέντε μέρες. Ἀπὸ τότε ποὺ χάλασε ὁ ἀραβώνας της.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ἀλήθεια, τί ἱστορία καὶ τούτη ! Κι ὁ νέος, μπορεῖ νὰ μὴν ἦταν πλούσιος ἀλλὰ ἦταν καθὼς πρέπει. Μὰ ἔτσι εἶναι ! Αὐτοὶ οἱ ἀφεντάδες εἶναι ὅλο καπρίτσια. (Κάθεται δεξιά στὸ τραπέζι). Δὲν εἶναι περιεργο ἀλήθεια ποὺ ἡ Δίδα Ζουλι προτιμᾶ νὰ μένει ἐδῶ στὸ σπίτι μὲ τὸ ὑπηρετικὸ προσωπικὸ καὶ δὲ συνοδεύει τὸν πατέρα της στοὺς συγγενεῖς της ; Τί λές ;

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Ἴσως καὶ νὰ νιώθει λίγο ντροπιασμένη γιὰ τὴν ἱστορία αὐτὴ μὲ τὸν ἀραβωνιαστικὸ της.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Μπορεῖ ! Πάντως ἦταν ἓνας ἐξαίρετος νέος. Καὶ ξέρεις Χριστίνα πῶς ἔγινε ὁ χωρισμὸς ; Τοὺς παρακολούθησα χωρὶς νὰ μὲ πάρουν μυρουδιά.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Μὴ μοῦ λές ; Τοὺς παρακολούθησες ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ναι, τὸ 'κανα ! Ἐνα ἀπόγευμα εἶχαν κατέβει στὴν αὐλὴ τοῦ σταύλου, καὶ ἡ Δεσποινὶς τὸν «ντρεσάριζε» καθὼς ἔλεγε. Καὶ τί λές πῶς ἔκανε ; Τὸν ἔβαζε νὰ πηδάει πάνω ἀπ' τὸ καμτσίκι της, ὅπως κάνουνε στὰ σκυλιὰ γιὰ νὰ τὰ μάθουν «Χόπ» ! ! . . . Αὐτὸς δυὸ φορές

πήδησε καὶ κάθε φορὰ ἔτρωγε καὶ μιὰ καμτσικιά. Ὅμως τὴν τρίτη φορὰ τῆς ἀρπάζει τὸ καμτσίκι ἀπ' τὸ χέρι, τὸ κάνει χίλια κομμάτια, καὶ ἀπὸ τότε δὲν τὸν ξανά-είδαμε . . .

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Ἔτσι γίνηκε ; Ποῦ νὰ τὸ φαντασθῶ !

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ἔτσι, ὅπως στὰ λέω ! Καὶ τώρα Χριστίνα μοῦ 'χεις κρατήσῃ καμιὰ λιχουδιά γιὰ βραδινὸ ;

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : (Παίρνει κάτι ἀπ' τὸ τηγάνι καὶ τὸ δείχνει στὸ Γιάννη). Νά, λίγο νεφρὸ ποὺ τὸ 'κοφα γιὰ σένα ἀπ' τὸ ψητό.

ΓΙΑΝΝΗΣ : (Τὸ μυρίζει). Ἄ ! Ἐξοχο ! Celui est mon grand délice. (χουφτώνει). Ἄχ, καημένη, θὰ μποροῦσες νὰ ζεστάνεις καὶ λίγο τὸ πιάτο !

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Ἐσὺ παιδί μου ξεπερνᾶς καὶ τὸν κόντε στίς ἀπαιτήσεις. Ὅταν ἀρχίσεις τελειωμὸ δὲν ἔχεις. (τοῦ τραβᾶ μὲ τρυφερότητα τὰ μαλλιά).

ΓΙΑΝΝΗΣ : Μὴ μοῦ τραβᾶς ἔτσι τὰ μαλλιά. Ἐρεῖς πόσο εὐαίσθητος εἶμαι.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Καλά, καλά. Χάδι ἦταν.

ΓΙΑΝΝΗΣ : (Τρώει. Ἡ Χριστίνα φέρνει ἓνα μπουκάλι μπόρα). Μπόρα. Πφ . . . τέτοια βραδυά. Ὅχι, σ' εὐχαριστῶ. Ἐχω ἐδῶ κάτι καλύτερο γιὰ τὴ νύχτα τ' Ἀη Γιαννιοῦ. (Τραβᾶ τὸ συρτάρι τοῦ τραπεζιοῦ καὶ βγάζει μιὰ μπουτίλια κόκκινο κρασί σφραγισμένον μὲ κίτρινη σφραγίδα). Γιὰ κοίτα ! Δῶσ' μου ἓνα ποτήρι. Κολονάτο νὰ εἶναι. Αὐτὸ ταιριάζει γιὰ τόσο φίνο κρασί.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : (Γυρίζει στὸ τζάκι καὶ βάζει μιὰ μικρὴ κατσαρόλα στὴ φωτιά). Ὁ Θεὸς νὰ φυλάει τὴ γυναίκα ποὺ θὰ σὲ παντρευτεῖ. Τί ψηλομύτης, Θεέ μου !

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ἐλα, πάψε ! Μακάρι νὰ 'παιρνες ἓνα τζέντλε-μεν σὰν καὶ μένα. Καὶ δὲν πιστεύω νὰ σοῦ κακοφαίνεται ποὺ μὲ λένε ἀγαπητικὸ σου ! (δοκιμάζει τὸ κρα-

σί). "Εξοχο! τρέλα! Μόνο πού δέν είναι όσο πρέπει charme. (τό ζεσταίνει με τή χούφτα του). Τ' αγοράσαμε στην Ντιζόν! Κόστισε τέσσερα φράγκα ή λίτρα χωρίς τὸ μπουκάλι, και χώρια ὁ δασμός, Μά τι διάολο μαγειρεύεις ἐκεῖ και βρωμάει ἔτσι ;

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Νά, αὐτὸ τὸ διακολόσκατο πού τὸ θέλει ἡ Δεσποινίδα Τζούλια γιά τή Διάνα.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Χριστίνα, μάθε νά ἐκφράζεσαι, λεπτότερα. Κι ἦταν ἀνάγκη νά κάθεται τέτοιαν ἄγια νύχτα και νά μαγειρεύεις γιά τή σκύλα της ; Ἀρρώστησε ;

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Ἀρρώστησε, λέει ; Τῆς ξέφυγε κι ὅλη τή νύχτα μαλλιοτραβιότανε με τὸ βρωμόσκυλο τοῦ φύλακα και τώρα ἔχει τις σκοτοῦρες της. Κι αὐτὰ δέν τὰ ἐπιτρέπει ἡ Δις Τζούλια.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ναι, ἡ Δις Ζουλι σέ μερικὰ πράγματα εἶναι πολὺ μυγιάγγιχτη, σ' ὅλα ὅμως ὄχι! "Ὁμοια με τή μητέρα της, ἡ Κυρία Κόμισσα, όταν ζοῦσε! "Ὁλη τὴν ἡμέρα χαιρότανε νά ζεῖ μέσα στην κουζίνα και στὸ σταῦλο, μὰ σὰν ἔβγαινε ἔξω ἤθελε δυὸ ἄλογα στην ἄμαξά της! Τὰ μακιέτια της μπορεῖ νά ἦταν λερωμένα, μὰ δέν τῆς ἔλειπαν ποτὲ τὰ κουμπιά με τὰ οἰκόσημα. Και νά, τώρα, ἡ κόρη της - δέν πολυπροσέχει τὸν ἑαυτὸ της και τὴ θέση της. Γιά τὴ γνώμη μου, δέν φέρνεται ὅπως θὰ ἔπρεπε σέ μιὰ κυρία! Νά, πρὶν λίγο, πού χόρευε στην ἀποθήκη, ἄρπαξε τὸν καβαλιέρο τῆς "Ανας, τὸ δασονόμο, και τὸν ὑποχρέωσε νά χορέψει μαζί της. Αὐτὰ δέν τὰ κάνουμε ποτὲ ἐμεῖς ἀλλὰ ἔτσι γίνεται ὅταν οἱ ἀριστοκράτες θέλουν νά δειχτοῦν σὰν ἀπλοὶ ἄνθρωποι, τότε γίνονται ἀπλοῖκοί, χυδαῖοι... ἀλλὰ τι εἶναι! κορμοστασιά! Τί μεγαλοπρέπεια! Ἐκεῖνοι οἱ ὄμοι της! και etc.!

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : "Ἐλα τώρα, τὰ παραλές! Γιατί ἂν ἀκουγες

τί λέει ἡ Κλάρα, πού τὴ ντύνει!... Τότε!...

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ἡ Κλάρα ; Πφ! Ἐσεῖς οἱ γυναῖκες δὲ λέτε και καλὴ κουβέντα ἢ μία γιά τὴν ἄλλη. Τὴν ξέρω τὴ Δεσποινίδα. Τὴν εἶδα και στην ἵππασία και ὅταν χορεύαμε πρὶν λίγο.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Ὅρμα! Μαζί μου δὲ θὰ χορέψεις ἀπόψε ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Φυσικὰ θὰ χορέψω.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Τὸ λόγο σου ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Τὸ λόγο μου ; "Ὅταν λέω κάτι τὸ κάνω. Φτάνει νά τὸ ὑποσχεθῶ (σημαίνεται). Σ' εὐχαριστῶ γιά τὸ δεῖπνο, νοστιμώτατο. (Βουλώνει τὸ μπουκάλι τοῦ κρασιοῦ)

ΣΚΗΝΗ

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (ἐμφανίζεται στὴ τζαμόπορτα πού μιλάει πρὸς τὰ ἔξω). Θὰ ξαναγυρίσω σέ λίγο. Μὴ με περιμένετε.

(Ὁ Γιάννης κρύβει στὸ σερτάρι τὸ κρασί και ἀνασηκώνεται με σεβασμό).

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (προχωρεῖ πρὸς τὴν Χριστίνα). Ἐτοιμο ;

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : (Με νοήματα σημειώνει τὴν παρουσία τοῦ Γιάννη).

ΓΙΑΝΝΗΣ : (με εὐγένεια) Μήπως ἔχουν μυστικά οἱ κυρίες ;

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (τὸν χτυπᾷ ἀνάλαφρα με τὸ μαντήλι της). Νά μὴν εἶσαι περίεργος.

ΓΙΑΝΝΗΣ : "Ὡ, τί ὠραῖο parfum! Βιολέττα!

ΤΖΟΥΛΙΑ : (Κοκκέτικα). Ἀδιάντροπε! "Ὡστε ὁ κύριος ξέρει κι ἀπὸ ἀρώματα! Ἐέρει και νά χορεύει μάλιστα. Φεύγα ἀπὸ δῶ και μὴν κατασκοπεύεις. (Προχωρεῖ πίσω ἀπ' τὸ τραπέζι).

ΓΙΑΝΝΗΣ : (αδιάκριτα αλλά χωρίς να είναι άγενής).
Υποθέτω πώς αυτό που οι κυρίες μαγειρεύουν θα είναι κανένα φίλτρο κατάλληλο για τη νύχτα του μεσοκαλοκαιριού - ίσως κάτι που θα τους αποκαλύψει την τύχη τους, και θα τους φανερώσει το πρόσωπο που ή μοίρα τους επιφυλάσει.

ΤΖΟΥΛΙΑ : (δηκτικά). Για όλα αυτά χρειάζονται πρωτίστως γερά μάτια. (στην Χριστίνα). Βάλτο σ' ένα μπουκάλι και βούλωσέ το καλά. Και τώρα έλα Ζάν άς ξαναπάμε να χορέψουμε ένα σκωτζέζικο χορό.

ΓΙΑΝΝΗΣ : (διστακτικά). Δεν θα ήθελα να είμαι άγενής, αλλά το χορό αυτό τον υποσχέθηκα στη Χριστίνα.

ΤΖΟΥΛΙΑ : Έκείνη μπορεί να χορέψει όποτε θέλει μαζί σου. Δεν είναι έτσι Χριστίνα ; Λοιπόν μου τόν δανείζεις ;

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Αυτό δεν είναι στο χέρι μου, Δεσποινίς αλλά μιὰ και είστε τόσο καταδεκτική, ό Γιάννης δεν μπορεί ν' άρνηθεί (γυρίζοντας προς τόν Γιάννη). Έλα Γιάννη, εύχαρίστησε τήν κυρία για τήν τιμή που σου κάνει.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Για να είμαι ειλικρινής χωρίς να παραβιάζω τὰ όρια, νομίζω δέ θα ήταν σωστό για τήν Δεσποινίδα Ζουλι να χορέψει δυό φορές συνέχεια με τόν ίδιο καβαλιέρο. Οι άνθρωποι αυτοί θα μπορούσαν να τó σχολιάσουν.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (ξαναύει). Να τó σχολιάσουν ; Σάν τί να σχολιάσουν ; Τί θές να πείς ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : (εύγενικά) Έπειδή ή Δίς δεν προσπαθεί να με καταλάβει είμαι υποχρεωμένος να μιλήσω πιό άνοιχτά. Δεν είναι σωστό να δείχνετε ιδιαίτερη προτίμηση σ' έναν από τούς υπηρέτες σας, έφόσον και οι άλλοι περιμένουν τήν ίδια τιμητική μεταχείριση.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : 'Ιδιαίτερη προτίμηση ! Τί ιδέα ! Είμαι ή κυρία του σπιτιού και εάν καταδέχομαι να παρευρεθώ

στο χορό τών υπηρετών μου και μου 'ρθει ή διάθεση να χορέψω με κάποιον, θα διαλέξω αυτόν που μπορεί να με χορέψει πιό καλά και όχι τόν όποιονδήποτε που θα με ρεζίλευε.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Όπως ή Δεσποινίς διατάσει. Είμαι στη διάθεσή σας.

ΤΖΟΥΛΙΑ : Δεν διατάσσω, έπιθυμώ. Απόψε είναι γιορτή. Κι όλοι άνεξαιρέτως θέλουμε να χαρούμε. Οι διακρίσεις πάνε στην μπάντα: Έλα, δώσ' μου τó μπράτσο σου ! Μή νοιάζεσαι, Χριστίνα ! Δέ θα σου κλέψω τόν έραστή σου !

(Ο Γιάννης προσφέρει τó μπράτσο του στη δίδα Τζούλια και τήν οδηγεί έξω).

ΣΚΗΝΗ ΠΑΝΤΟΜΙΜΑΣ

(*Ἡ σκηνή πού ἀκολουθεῖ πρέπει νά παιχθεῖ σάν νά ἦταν ἡ ἠθοποιοῦς πραγματικά μόνη της, σάν νά μὴν τὴν παρακολουθεῖ κανείς. Ἄν εἶναι ἀνάγκη νά μὴ διστάσει νά γυρίσει καὶ τὰ νῶτα της στοὺς θεατὲς ἢ καὶ νά στέκεται σὲ μέρος πού δὲ φαίνεται κι οὔτε πάλι νά βιάζεται διόλου ἀπὸ τὴν ἔγνοια μὴν τυχόν ἀδημονοῦν οἱ θεατὲς.*)

Ἡ Χριστίνα μόνη. Ἀκούγεται ἀπόμακρα ἓνα βιολί πού παίζει κάποιον σκοπεδίζικο χορό. Ἡ Χριστίνα κάπου-κάπου σιγομουρμουρίζει τὸ σκοπὸ καθὼς σηκώνει τὸ τραπέζι ὅπου ἔφαγε ὁ Γιάννης. Πλένει τὰ πιάτα, τὰ σκονιπίζει καὶ τὰ βάζει σ' ἓνα ντουλάπι. Ὑστερα βγάζει τὴν ποδιά της, παίρνει ἀπὸ ἓνα σουτάρι ἓνα μικρὸ καθρέφτη, τὸν τοποθετεῖ πάνω στὸ κανάτι μὲ τὶς κουφοξυλιές πού βρίσκεται στὸ τραπέζι, ἀνάβει ἓνα κερί, καίει στὴ φλόγα του μιὰ φουρκέτα καὶ κατσαρώνει τὶς ἀφέλειές της. Σὲ λίγο πάει ὡς τὴ τζαμόπορτα καὶ ἀφονγκράζεται. Ξαναγυρίζει στὸ τραπέζι. Βρίσκει τὸ μάντηλι τῆς δίδας Τζούλιας πού τὸ ἔχε παρατήσει πάνω στὸ τραπέζι, τὸ ἀναδιπλώνει, τὸ μυρίζει, ὕστερα τὸ ἀπλώνει μὲ προσοχή, τὸ σιάζει μὲ τὸ χέρι της καὶ τὸ διπλώνει στὰ τέσσερα).

ΓΙΑΝΝΗΣ : (μπαίνοντας μόνος). Μὰ ὄχι! Εἶναι θεότρελλη! Πῶς χορεύει ἔτσι!! Ὁ κόσμος στέκει πίσω ἀπ' τὶς πόρτες καὶ τὴν κουτσομπολεύει. Τί λές καὶ σύ Χριστίνα ;

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Εἶναι στὰ καπρίτσια της, αὐτὸν τὸν καιρό.

Μὰ καὶ πότε δὲν εἶχε τὶς παραξενιές της. Λοιπόν, τί θὰ γίνεῖ μὲ τὸ χορὸ μας ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Δὲ μοῦ θύμωσες πού σ' ἄφησα ἔτσι δά ;

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Ὅχι, τέτοια μικροπράγματα δὲ μὲ πειράζουν - καὶ ξέρω καλὰ ποιὰ εἶναι ἡ θέση μου.

ΓΙΑΝΝΗΣ : (περνᾷ τὸ χέρι του γύρω ἀπ' τὴ μέση της).

Εἶσαι μυαλωμένο κορίτσι, Χριστίνα. Θὰ γίνεις μιὰ πρῶτης τάξεως σύζυγος.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (Μπαίνει. Ξαφνιάζεται πού τοὺς βλέπει σ' αὐτὴ τὴν τρυφερὴ στάση, μιλά μὲ προσποιητὴ φαιδρότητα). Μπράβο! Πολὺ καθὼς πρέπει ὁ κύριος, νὰ ἐγκαταλείπει ἔτσι τὴν ντάμα του.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Τὸ ἀντίθετο, δις Ζουλί. Ὅπως βλέπετε, ἔσπευσα νά γυρίσω στὴν νάμα πού ἐγκατέλειψα!

ΤΖΟΥΛΙΑ : (Ἀλλάζοντας τόνο) Λοιπόν χορεύεις ὅσο κανένας ἄλλος! Ἀλλὰ γιατί φορᾷς τὴ λιβρέα σου μιὰ τέτοια γιορτὴ ; Βγάλε τὴν ἀμέσως.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Τότε θὰ παρακαλοῦσα τὴν εὐγένειά σας νὰ ἀπομακρυνθεῖ γιὰ λίγο, γιατί τὸ μαῦρο μου σακκάκι κρέμεται ἐδῶ. (κινεῖται πρὸς τὰ δεξιά).

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Μπά ; Σᾶς ἐμποδίζει ἡ παρουσία μου ; Δὲν μπορείτε ν' ἀλλάξετε τὸ σακκάκι σας μπροστά μου ; Τότε τί κάθεστε ; Πήγαινε στὸ δωμάτιό σου. Ἀλλὰ ὄχι, στάσου. Γυρίζω ἐγὼ τὶς πλάτες.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Μὲ τὴν ἄδεια τῆς εὐγενείας σας.

(Πηγαίνει δεξιά. Βλέπουμε τὸ τεττωμένο μπράτσο του καθὼς ἀλλάζει τὸ σακκάκι).

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (στὴν Χριστίνα). Χριστίνα, πολλές οἰκειότητες εἶδα μὲ τὸν Γιάννη. Εἴστε ἀραβωνιασμένοι ;

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Ἀραβωνισμένοι ; Ἄν ἀγαπάτε, τὸ λέμε κι ἔτσι.

ΤΖΟΥΛΙΑ : Τό λέτε ;

- ΧΡΙΣΤΙΝΑ : "Ε, ναι Δεσποινίς και σεῖς δὲν εἴσαστε ἀραβωνιασμένη ;
- ΤΖΟΥΛΙΑ : "Εμεῖς ἤμασταν πραγματικά ἀραβωνιασμένοι.
- ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Κι ὅμως δὲν καταλήξατε και πουθενά, ἔτσι δὲν εἶναι ;
(*Ὁ Γιάννης ξαναγορῖζει στὰ μαῦρα ντυμένος και φορώντας μαῦρο μελὸν καπέλο*).
- ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Très gentil, monsieur Jean. Très gentil.
- ΓΙΑΝΝΗΣ : Vous voulez plaisanter, Madame ?
- ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Et vous voulez parler français ?
Ποῦ τὰ μάθατε ;
- ΓΙΑΝΝΗΣ : Στὴν Ἑλβετία ! "Ἡμουν σερβιτόρος κρασιοῦ σ' ἓνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα ξενοδοχεῖα τῆς Λουκέρνης.
- ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Μὲ τὰ ροῦχα αὐτὰ φαίνεστε σωστός τζέντλεμαν. Charmant ! (*κάθεται κοντὰ στὸ τραπέζι*).
- ΓΙΑΝΝΗΣ : "Ω, μὲ κολακεύετε.
- ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (*Βίαια*). Σᾶς κολακεύω ; "Εσᾶς ;
- ΓΙΑΝΝΗΣ : "Ἡ ἔμφυτος μετριοφροσύνη μου δὲν μοῦ ἐπέτρεψε νὰ πιστέψω ὅτι κάνατε ἓνα ἀληθινὸ φιλοφρόνημα σὲ ἓναν ἄνθρωπο σὰν κι ἐμένα, κι ἔτσι ὑπέθεσα πὼς ὑπερβάλατε εἰς τὴν ἔκφρασιν ἢ ὅπως συνηθίζεται νὰ λέγεται μὲ κολακεύσατε.
- ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Ποῦ ἔμαθες νὰ μιλᾶς μὲ τέτοιον τρόπο ;
Ὅτὰ πηγαίνεις συχνὰ φαίνεται στὸ θέατρο.
- ΓΙΑΝΝΗΣ : Βέβαια. "Αλλά ταξίδεψα και ἀρκετά.
- ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Γεννήθηκες ὅμως στὴν περιοχὴ μας.
"Ἐτσι δὲν εἶναι ;
- ΓΙΑΝΝΗΣ : Ναι στὸ διπλανὸ κτῆμα. "Ἐκεῖ δούλευε ὁ πα-

- τέρας μου. Και σᾶς παρακολουθοῦσα πολὺ σὰν ἤμουν παιδί ὅσο κι ἂν ἐσεῖς δὲ μὲ θυμάστε.
- ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Πραγματικά ;
- ΓΙΑΝΝΗΣ : Ναι, και μιὰ φορά θυμᾶμαι . . . ἀλλὰ ὄχι, εἴν' ἐπικίνδυνο νὰ μιλήσω γι' αὐτό.
- ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Μά, ναι ! "Ελᾶτε ! Για χάρη μου.
- ΓΙΑΝΝΗΣ : "Ὁχι, τώρα δὲν μπορῶ. Κάποια ἄλλη φορά, ἴσως.
- ΤΖΟΥΛΙΑ : Κάποια ἄλλη φορά θὰ πεῖ καμιά φορά. Τόσο ἐπικίνδυνο εἶναι ;
- ΓΙΑΝΝΗΣ : "Ἐπικίνδυνο ὄχι ! ἀλλὰ θὰ προτιμοῦσα νὰ μὴν τὸ πῶ. Κοιτάξτε ἐκεῖ ! (*Δείχνει τὴν Χριστίνα πὸν ἀποκοιμήθηκε στὴν καρέκλα κοντὰ στὸ τζάκι*).
- ΤΖΟΥΛΙΑ : Τύπος και ὑπογραμμὸς καλῆς συζύγου. Ροχαλίζει κιόλας ;
- ΓΙΑΝΝΗΣ : "Ὁχι, δὲ ροχαλίζει, ἀλλὰ παραμιλάει στὸν ὕπνο τῆς.
- ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (*κυνικά*). Και πὼς τὸ ξέρεις ;
- ΓΙΑΝΝΗΣ : (*ψυχρά*). Τὴν ἀκούω συχνά.
(*Παύση. Κοιτάζονται*).
- ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Γιατὶ δὲν κάθεται ;
- ΓΙΑΝΝΗΣ : Δὲν τὸ ἐπιτρέπω στὸν ἑαυτὸ μου ὅταν εἴσθε ἐσεῖς παρούσα.
- ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : "Αν σᾶς τὸ διατάξω ;
- ΓΙΑΝΝΗΣ : Τότε, θὰ ὑπακούσω.
- ΤΖΟΥΛΙΑ : Κάθισε ! "Ὁχι, στάσου. Μπορεῖς νὰ μοῦ δώσεις πρῶτα κάτι νὰ πιῶ ;
- ΓΙΑΝΝΗΣ : Δὲν ξέρω ἂν ὑπάρχει τίποτε στὴν παγωνιέρα. Μόνο μπύρα, νομίζω.
- ΤΖΟΥΛΙΑ : Μόνο μπύρα ; Τί θὰ πεῖ αὐτό ; Δὲν εἶμαι τόσο δύσκολη. Τὴν προτιμῶ ἀπ' τὸ κρασί.
- ΓΙΑΝΝΗΣ : (*Παίρνει ἓνα μπουνάλι μπύρα ἀπ' τὴ πα-*

γωνιέρα και τ' ανοίγει. Ψάχνει στο ντουλάπι για ποτήρι και πιάτο και τη σερβίρει). 'Ορίστε παρακαλώ.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Εύχαριστώ. 'Εσύ δὲν πίνεις ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Δὲ μ' ἀρέσει και τόσο ἢ μπόρα ἀλλὰ ἂν ἡ Δεσποινὶς μὲ διατάξει.

ΤΖΟΥΛΙΑ : Γιατὶ νὰ διατάξω ; 'Ενας τζέντλεμαν δὲν μπορεῖ νὰ μὴν ξέρει ὅτι ποτὲ δὲν ἀφήνουν μιὰ κυρία νὰ πίνει μόνη. (Χορὸς. Ἡ Τζούλια φέρνει μιὰ βόλτα ὑποκαθορίζοντας τὸ σκοπὸ. 'Ανοίγει μιὰ φιάλη μπόρα και γεμίζει ἕνα ποτήρι).

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Τώρα πιὲς στήν ὑγεία μου ! ('Ο Γιάννης διστάζει). Δειλιάζεις ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : (Γονατίζει παρωδώντας μιὰ ρομαντικὴ στάση και σηκώνει τὸ ποτήρι του). Στήν ὑγεία τῆς Κυρᾶς μου !

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Μπράβο ! Τώρα φίλα και τὸ παπούτσι μου γιὰ νὰ συμπληρωθεῖ ἡ εἰκόνα.

ΓΙΑΝΝΗΣ : (Γιὰ λίγο διστάζει, τὴ βλέπει, ἀρπάζει τὸ πόδι της στὰ δύο του χέρια και τὸ φιλᾷ ἀπαλά).

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : 'Εξοχα ! Θὰ ἔπρεπε νὰ γίνεις ἠθοποιός.

ΓΙΑΝΝΗΣ : (σηκώνεται). 'Ας μὴν προχωρήσουμε παραπάνω Δεσποινὶς Ζουλί. Μπορεῖ νὰ ἔμπαινε κάποιος και νὰ μᾶς δεῖ.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Και μ' αὐτό ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Οἱ ἄνθρωποι παρεξηγοῦν . Κι ἂν ξέρατε τι φλυαροῦν αὐτὰ τὰ στόματα.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Σὰν τί νὰ λένε ; Θὰ'θελα νὰ ξέρω. Κάθισε.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Δὲ θέλω νὰ σᾶς λυπήσω, ἀλλὰ μεταχειρίζονται κάτι ἐκφράσεις - ποὺ ἀφήνουν νὰ ὑπονοηθεῖ - καταλαβαίνετε νομίζω. Δὲν εἴσθε πιά παιδί, και ὅταν ὁ κόσμος βλέπει μιὰ κυρία νὰ πίνει μόνη μ' ἕναν ἄντρα -

ὅταν μάλιστα εἶναι ὑπηρέτης - μέσα στὴ νύχτα - τότε ΤΖΟΥΛΙΑ : Τότε, τί ; Δὲν εἴμαστε μόνοι. Ἡ Χριστίνα εἶναι ἐδῶ !

ΓΙΑΝΝΗΣ : Κοιμᾶται ὁμως.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Τότε νὰ τὴν ξυπνήσω ! (Σηκώνεται). Χριστίνα ! Κοιμᾶσαι ; ('Η Χριστίνα μουρμουρίζει στὸν ὕπνο της).

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Χριστίνα ! 'Ω Θεέ, κοιμᾶται !

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : (στὸν ὕπνο της). Βουρτσίστηκαν τὰ παπούτσια τοῦ Κυρίου ; Βάλε τὸν καφέ ! Γλήγορα, γλήγορα, γλήγορα (γελά και ὕστερα γουργουρίζει).

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (Τὴν πιάνει ἀπὸ τὴ μύτη). Δὲ θὰ ξυπνήσεις ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : (αὐστηρᾶ). Μὴν τὴν ἐνοχλεῖτε !

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : ('Υπερήφανα). Πῶς ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : "Ὅποιος ξεροσταλιάζει ὅλη τὴν ἡμέρα μπρὸς στὸ τζάκι κουράζεται σὰν νυχτώσει. Και τὸν ὕπνο πρέπει νὰ τὸν σέβεται κανεὶς.

ΤΖΟΥΛΙΑ : ('Αλλάζει ὕφος). Εὐγενικὴ σκέψις και αὐτὸ σὲ τιμᾷ. (τοῦ δίνει τὸ χέρι της). 'Ας πᾶμε λοιπὸν ἔξω. Θέλω νὰ μοῦ μαζέψεις μερικὲς κουφοξυλιές.

(Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ διαλόγου ποὺ ἀκολουθεῖ ἡ Χριστίνα μισοκοιμισμένη σηκώνεται και τρικλίζοντας ἐξαφανίζεται ἀπὸ τὴν πόρτα).

ΓΙΑΝΝΗΣ : Μαζί σας ;

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Μαζί μου.

ΓΙΑΝΝΗΣ : 'Αδύνατο. Δὲ θὰ μπορούσα.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Δὲν καταλαβαίνω. Δὲ φαντάζεσαι βέβαια πῶς . . .

ΓΙΑΝΝΗΣ : 'Εγὼ ὄχι, ἀλλὰ ὁ κόσμος μπορεῖ.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Τί ; "Ὅτι θὰ εἶχα ἕνα amour μὲ τὸν ὑπηρέτη μου ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Δεν είμαι κανένας ξιπασμένος, αλλά κάποτε συμβαίνουν κάτι παρόμοια - και για τους ανθρώπους αυτούς τίποτα δεν είναι ιερό.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Πάω να πιστέψω πώς είσαι ένας μικρός σνόμπ.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Μάλιστα είμαι.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Κι αν αποφασίσω να κατέβω ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Μην το επιχειρήσετε Δεσποινίς. 'Ακούστε τη συμβουλή μου. Κανένας δε θα πιστέψει πώς με τη θέλησή σας κατεβήκατε. 'Ο κόσμος πάντα θα λέει πώς... πέσατε.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : "Έχω καλύτερη ιδέα για τον κόσμο από σένα. "Έλα και θα ιδείς! "Έλα! (τόν παρατηρεί μέσ' στα μάτια).

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ξέρετε, είστε παράξενη!

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Είμαι! Μπορεί!... Και σ' το ίδιο. "Όλα είναι παράξενα απόψε. 'Η ζωή, ο κόσμος, το κάθε τι. Είναι σαν ένα τσόφλι, που στριφογυρίζει πάνω στο νερό, ταρακουνιέται δ'ωθε κείθε, ώσπου στο τέλος βουλιάζει, βουλιάζει... Είδα ένα όνειρο κάποτε που κάθε τόσο μου 'ρχεται στο μυαλό. Νά όπως αυτή τη στιγμή. Σαν να ήμουνα, λέει, σκαρφαλωμένη στην κορφή μι'ας ψηλής κολώνας, και στέκω εκεί μην ξέροντας πώς θα κατέβω κάτω. "Όταν κοιτάζω κάτω, ζαλίζομαι και όμως ξέρω πώς πρέπει να κατέβω κάτω, μα δεν έχω το κουράγιο να πηδήσω. Δεν μπορώ να στέκομαι εκεί ψηλά, και επιθυμώ να πέσω, μα δεν πέφτω. Κι όμως ξέρω πώς δε θα βρω την ήσυχία μου αν δε βρεθώ κάτω, κάτω εκεί στο χώμα. Κι αν ακόμα μπορούσα να φτάσω στο χώμα θα ήθελα να τρυπώσω βαθιά όλο πιο βαθιά μέσα στη γη... ένιωσες ποτέ κάτι τέτοιο ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : "Όχι, όνειρεύομαι πώς βρίσκομαι σ' ένα

σκοτεινό δάσος ξαπλωμένος κάτω από ένα ψηλό δέντρο... λαχταρώ τότε να σκαρφαλώσω ψηλά, ψηλά στην κορφή, για να κοιτάξω πέρα ως πέρα το φωτεινό τοπίο το ήλιόλουστο και ν' αδράξω στα χέρια τη φωλιά που μέσα της βρίσκονται τὰ χρυσά αυγά. Κι ανεβαίνω, ανεβαίνω, αλλά ο κορμός είναι τόσο χοντρός και τόσο γλιστερός και το πρώτο κλαδί πάντα τόσο μακριά μου! Και ξέρω πώς αν τὰ 'δραχνα μιὰ φορά τότε θά 'φτανα εύκολα ως την κορφή, σαν ν' ανεβαίνα από σκάλα. Δεν τ' αδράξα το κλαδί ως τώρα... μα θά το αδράξω μιὰ μέρα, έστω κι αν γίνει μόνο στο όνειρό μου.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Μα τι καθόμαστε εδώ και κουβεντιά-ζουμε για όνειρα ; "Έλα, ας πάμε ως το πάρκο. (τού δίνει το μπράτσο και προχωρούν).

ΓΙΑΝΝΗΣ : 'Απόψε δεσποινίς, πρέπει να κοιμηθούμε με ένι'α λουλούδια του μεσοκαλόκαιρου κάτω απ' το προσκέφαλό μας για να έπαληθέψουν τὰ όνειρά μας. (Πάνε να προσπεράσουν την πόρτα όταν ο Γιάννης ξαφνικά σκεπάζει με το χέρι του το ένα μάτι του).

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : "Έπαθε τίποτα το μάτι σας ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Κάποιο σκούπιδάκι θά μπήκε. Δεν είναι τίποτα.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Με το μανίκι μου φαίνεται τ' άγγιξα. Στάσου. Κάθισε και θά στο καθαρίσω. (Τόν παίρνει από το μπράτσο και τον αναγκάζει να καθίσει. Του σηκώνει το κεφάλι και προσπαθεί να καθαρίσει το μάτι του με την άκρη του μαντηλιού της). Φρόνιμα τώρα. 'Έντελως ήσυχα. (Τόν χαστουκίζει στα χέρια). Θα μ' άκούσεις λοιπόν ή όχι ; Μου φαίνεται πώς ο μεγάλος δυνατός άνδρας σαν να τρέμει (ψάχνει το μπράτσο του) και με τέτοιους μύς μάλιστα!

ΓΙΑΝΝΗΣ : (προειδοποιητικά). Δεσποινίς Ζουλί!

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : 'Ορίστε, monsieur Jean!

ΓΙΑΝΝΗΣ : Attention ! Je ne suis qu'un homme !

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Φρόνιμα ! 'Ορίστε... νάτο !... βγήκε !

'Εμπρός φίλα τὸ χέρι μου καὶ εὐχαρίστησέ με !

ΓΙΑΝΝΗΣ : (σηκώνεται) Δεσποινίς Τζούλια ! 'Ακοῦστε με. 'Η Χριστίνα ἔφυγε, πάει νὰ κοιμηθεῖ ! 'Ακοῦστε τὶ θὰ σᾶς πῶ.

ΤΖΟΥΛΙΑ : Φίλα πρώτα τὸ χέρι μου.

ΓΙΑΝΝΗΣ : 'Ακοῦστε με.

ΤΖΟΥΛΙΑ : Τὸ χέρι πρώτα.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Σύμφωναι ! μὰ τὴν εὐθύνη θὰ τὴν ἔχετε ἐσεῖς.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Γιὰ ποιὸ πράγμα ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Γιὰ ποιὸ ; Δὲν εἶστε πιά παιδί ! Εἶστε εἰκοσιπέντε χρονῶν. Δὲν ξέρετε πὼς εἶναι ἐπικίνδυνο νὰ παίξει κανεὶς μὲ τὴ φωτιά ;

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Γιὰ μένα ὄχι ! Εἶμαι ἀσφαλισμένη !

ΓΙΑΝΝΗΣ : (ἐνεργητικά). "Ὁχι, δὲν εἶστε. Κι ἂν ἀκόμα εἶστε, ὑπάρχει ὅμως δίπλα σας εὐφλεκτο ὕλικο. Μὴν τὸ ξεχνᾶτε

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : 'Εννοεῖτε τὸν ἑαυτὸ σας ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : "Ὁχι, γιατί εἶμαι ἐγώ, ἀλλὰ γιατί εἶμαι ἕνας νέος ἄντρας.

ΤΖΟΥΛΙΑ : Νέος καὶ ὠραῖος ! Τί ἀσύλληπτη ξιπασιά ! 'Ἰσως κι ἕνας Δὸν Ζουάν ; ἢ ἕνας 'Ἰωσήφ ; Ναί, μὲ τὴν πίστη μου, ἕνας 'Ἰωσήφ !

ΓΙΑΝΝΗΣ : Τὸ πιστεύετε ;

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : 'Αρχίζω νὰ τὸ φοβᾶμαι.

('Ὁ Γιάννης προχωρεῖ τολμηρὰ καὶ ἐπιχειρεῖ νὰ τὴν ἀδράξει ἀπὸ τὴ μέση καὶ νὰ τὴ φιλήσει).

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (τὸν μπασιζεῖ) Κάτω τὰ χέρια !

ΓΙΑΝΝΗΣ : Σοβαρὰ ἢ ἀστεῖα ;

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Σοβαρὰ.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Τότε κι ὅλα τὰ προηγούμενα ἦταν σοβαρά.

Παίρνετε τὰ παιχνίδια πάρα πολὺ σοβαρὰ κι αὐτὸ εἶναι πολὺ ἐπικίνδυνο, Δεσποινίς. Πάντως, ἐγὼ κουράστηκα μὲ τὰ παιχνίδια σας καί, μὲ τὴν ἄδειά σας, γυρίζω στὴ δουλειά μου. Εἶναι περασμένα μεσάνυχτα καὶ δὲν ἐτοίμασα τίς μπότες τοῦ κ. Κόμη.

(παίρνει τίς μπότες)

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : "Ἄσε τίς μπότες κάτω.

ΓΙΑΝΝΗΣ : "Ὁχι ! Εἶναι ἡ δουλειά μου, καὶ ὀφείλω νὰ τὴν κάνω. 'Αλλὰ δὲν εἶναι καὶ μέσα στίς ὑποχρεώσεις μου νὰ γίνω ὁ σύντροφος στὰ παιχνίδια σας. Κι οὔτε ποτὲ θὰ γίνω ! "Ὅσο γι' αὐτὸ ἔχω ἀρκετὸ αὐτοσεβασμό.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Τόσο ὑπερήφανος ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Σὲ μερικὰ ναί, σὲ ἄλλα ὄχι.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Εἶχες ποτὲ καμιὰ ἀγάπη ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : 'Εμεῖς δὲν τὸ λέμε ἔτσι. 'Αλλὰ πολλὰ κορίτσια μοῦ ἄρεσαν κατὰ καιροὺς καὶ μιὰ φορὰ ἀρρώστησα ποὺ δὲν ἀπέκτησα ἐκείνη ποὺ λαχτάρησα. Ναί, σὰν τὸν πρίγκιπα στίς 'Αραβικὲς νύχτες, ποὺ γιατί ἦταν ἐρωτευμένος οὔτε ἔτρωγε οὔτε ἔπινε.

(ξαναπαίρνει τίς μπότες).

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Ποιὰ ἦταν αὐτή ; (ὁ Γιάννης σιωπᾷνε).

Δὲ θὰ μοῦ πεῖτε ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Δὲν μπορεῖτε νὰ μὲ ὑποχρεώσετε.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Κι ἂν ἀκόμα σὲ παρακαλέσω σὰν... ἴση - σὰν φίλη ; Ποιὰ ἦταν ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Σεῖς.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (Πάει καὶ κάθεται) 'Αστεῖο εἶναι !

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ναί, ἂν θέλετε - ἴσως καὶ γελοῖο. Αὐτὴ ἦταν ἡ ἱστορία ποὺ πρὶν λίγο δὲν ἤθελα νὰ σᾶς τὴν πῶ - ἀλλὰ τώρα θὰ σᾶς τὴν πῶ. Ξέρετε πὼς φαίνεται ὁ κόσμος ὅταν τὸν κοιτάζει κανεὶς ἀπὸ κάτω ; "Ὁχι φυσικά, πὼς

νά ξέρετε!! Τὸ ἴδιο καὶ οἱ ἀετοὶ καὶ τὰ γεράκια ποὺ ἐμεῖς οἱ ἄλλοι σπάνια βλέπουμε τὶς ράχες τους γιατί ὅλο καὶ πετοῦνε πάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια μας. Ἐγὼ μεγάλωσα σὲ μιὰ καλύβα μὲ ἑπτὰ ἀδελφία καὶ ἓνα γουρούνι, ἔξω στὸν- ξερὸ κάμπο ὅπου οὔτε ἓνα δέντρο ὑπῆρχε. Ἀπὸ τὰ παράθυρά μας ἔβλεπα τὴ μάντρα τοῦ πατρικοῦ σας πάρκου μὲ τὶς φουντωμένες μηλιές ποὺ ξέκοβαν ἀπὸ τὸν τοῖχο. Γιὰ μένα αὐτὸς ἦταν ὁ κήπος τοῦ παραδείσου ποὺ τὸν φύλαγαν ἅγιοι ἄγγελοι μὲ τὶς ρομφαῖες τους. Μὰ μ' ὅλα αὐτὰ - ἐγὼ κι ἄλλα παιδιὰ - κατορθώσαμε νὰ πλησιάσουμε τὸ δέντρο τῆς ζωῆς - θὰ μὲ περιφρονεῖτε τώρα, ἔ ;

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Γιατί ; Ὅλα τὰ παιδιὰ κλέβουν μῆλα.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Τὸ λέτε τώρα, ἀλλὰ τότε θὰ μὲ περιφρονούσατε. Τέλος πάντων. Μιὰ φορὰ μπῆκα στὸν κήπο μὲ τὴ μητέρα μου γιὰ νὰ καθαρίσουμε ἀπὸ τὰ χόρτα τὶς πρασιές μὲ τὰ κρεμμύδια. Στὴ μιὰ πλευρὰ τοῦ κήπου ἦταν ἓνα τούρκικο κιόσκι ποὺ τὸ σκέπαζαν δέντρα ἀπὸ γιαισεμί καὶ περικοκλάδες ἀπὸ ἀγιόκλημα. Δὲν ἤξερα τότε σὲ τί χρησίμευε αὐτὸ τὸ κιόσκι, ἀλλὰ ποτέ μου δὲν εἶχα ἰδεῖ ὠραιότερο κτίριο. Ἐβλεπα ἀνθρώπους νὰ μπαίνουν καὶ νὰ βγαίνουν μέσα ἐκεῖ καὶ μιὰ μέρα ποὺ ἓνας ἀπ' αὐτοὺς ἔεχασε τὴν πόρτα ἀνοιχτὴ τρύπωσα μέσα καὶ εἶδα γεμάτους τοὺς τοίχους ἀπὸ εἰκόνες μὲ βασιλιάδες καὶ αὐτοκράτορες, καὶ τὰ παράθυρα σκεπασμένα ἀπὸ βελουδένιες κουρτίνες μὲ χρυσὰ κρόσια. Τώρα θὰ καταλάβετε γιὰ τὸ μέρος ποὺ σᾶς μιλάω. Ποτέ μου (σπάζει ἓνα κλωνάρι κουφοξυλιάς καὶ τὸ κρατᾷ κάτω ἀπὸ τὴ μύτη της) δὲν εἶχα μπεῖ μέσα σ' ἓνα παλάτι, ποτέ μου δὲν εἶχα ἰδεῖ τίποτα ἄλλο παρὰ τὴν ἐκκλησία ἀλλὰ ἐδῶ ἦταν ἀκόμα ὠραιότερα. Ὅσο κι ἂν πάσχιζα, δὲν μποῦσα νὰ τὸ βγάλω ἀπὸ τὸ μυαλό μου - ὅλον αὐτὸ τὸ

θαυμάσιο χῶρο καὶ ἔτσι σιγὰ-σιγὰ ἐφούντωσε μέσα μου ὁ πόθος νὰ γνωρίσω ὅλη τὴν πολυτέλειά του - Enfin, γλίστρησα μέσα, εἶδα καὶ θαύμασα. Ἀλλὰ ἐκείνη τὴ στιγμή ἀκούστηκε νὰ ῥχεται κάποιος. Γιὰ ὅλους τοὺς καθὼς πρέπει ἀνθρώπους ὑπῆρχε μόνο μιὰ ἔξοδος. Ἀλλὰ γιὰ μένα ὑπῆρχε μιὰ ἄλλη καὶ δὲ δίστασα νὰ τὴ μεταχειριστώ.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (Ἀφήνει νὰ πέσει στὸ τραπέζι τὸ κλαδί τῆς κουφοξυλιάς ποὺ τὸ κρατοῦσε στὸ χέρι).

ΓΙΑΝΝΗΣ : Καὶ μιὰ καὶ βρέθηκα ἔξω ἄρχισα νὰ τρέχω. Κατατσακίστηκα μέσα στὶς βατομουριές. Πήδησα ἓνα ἀνάχωμα μὲ ἀγριοβότανα κι ἔφτασα στὸν κήπο μὲ τὶς τριανταφυλλίες. Ἐκεῖ ἀντίκρισα ἓνα ρόζ φόρεμα καὶ δυὸ ἄσπρες κάλτσες - ἤσασταν ἐσεῖς! Σύρθηκα κάτω ἀπὸ ἓνα σωρὸ ἀγριοτσουκνίδες - κρύφτηκα μέσα σ' αὐτὲς καὶ μπορεῖτε νὰ φανταστεῖτε τί δοκίμαζα μέσα στ' ἀγκάθια καὶ μέσα στὴ σαπισμένη ὑγρὴ γῆ ποὺ βρωμοκοποῦσε ὅπως ἐγὼ. Σᾶς παρακολουθοῦσα καθὼς περνούσατε ἀνάμεσα στὶς τριανταφυλλίες καὶ σκεφτόμουνα : Ἐὰν εἶναι ποτέ δυνατόν ἓνας κλέφτης νὰ μπεῖ στὸν παράδεισο καὶ νὰ κατοικεῖ μὲ τοὺς ἀγγέλους τόσο ἀπίθανο εἶναι ἐδῶ κάτω στὴ γῆ ἓνα παιδί κολλίγα νὰ μπεῖ μέσα στὸν κήπο ἐνὸς Κόμη καὶ νὰ παίξει μὲ τὴν κόρη του.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (αἰσθηματικά) Πιστεύεις πὼς ὅλα τὰ φτωχὰ παιδιὰ θὰ εἶχαν παρόμοιες ιδέες ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : (Καταρχὰς διστάζει, ὕστερα μὲ πεποίθηση).

Ὅλα τὰ φτωχὰ παιδιὰ ; ... Ναι, φυσικά, φυσικά!

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : ... Θὰ εἶναι φοβερὸ νὰ εἶναι κανεὶς φτωχός.

ΓΙΑΝΝΗΣ : (βαθιὰ ἐρεθισμένος καὶ μὲ μεγάλη συγκίνηση). Ἄχ, Δεσποινὶς Τζούλια - ἓνα σκυλί μπορεῖ νὰ ξαπλώνεται στὸν καναπέ τῆς κυρᾶς του, ἓνα ἄλογο μπορεῖ

νά χαϊδολογείται στη μουσούδα του από ένα γυναικειό χέρι, αλλά ένας υπηρέτης... (αλλάζει τόνο). Βέβαια ποῦ και ποῦ τυχαίνει κανένας με μεγάλη προσπάθεια νά ανοίξει τὸ δρόμο του μέσα στὴ ζωὴ, ἀλλὰ πόσο σπάνια γίνεται αὐτό! Ὅπωςδήποτε ξέρετε τί ἔκανα μετὰ; Πήδησα με ὅλα μου τὰ ρούχα στὸ ποταμάκι τοῦ μύλου ἀπ' ὅπου με ψάρεψαν δίνοντάς μου ἕνα γερὸ ξύλο. Ἀλλὰ τὴν ἐρχόμενη Κυριακὴ, ποῦ ὅλοι οἱ δικοί μου ἔφυγαν γὰ νά πᾶνε στὸν παπού μου ἐγὼ τὰ κατάφερα ἔτσι ὥστε νά μείνω στὸ σπίτι. Ἐπλύθηκα με σαποῦνι, ζεστὸ νερό, φόρεσα τὰ καλά μου ρούχα κι ἐπῆγα στὴν ἐκκλησία με τὴν ἐλπίδα πὼς μποροῦσα νά σᾶς ἰδῶ. Σᾶς εἶδα και γύρισα σπίτι με τὴν ἀπόφαση νά πεθάνω. Μόνο ποῦ ἤθελα νά πεθάνω ὠραῖα και εὐχάριστα, χωρὶς πόνους. Τότε θυμῆθηκα πὼς εἶναι ἐπικίνδυνο νά κοιμηθεῖ κανεὶς κάτω ἀπὸ κουφοξυλιά... Εἴχαμε μιὰ ὀλάνθιστη στὴν αὐλὴ τοῦ σπιτιοῦ μας. Ἐκοψα κλαδιά, μᾶδησα τὰ λουλούδια της και τ' ἀπλωσα μέσα σ' ἕνα κασόνι ἀπὸ βρώμη, φτιάχνοντας τὸ νεκροκρέβατό μου. Ἐχετε προσέξει ποτὲ πόσο λεία εἶν' ἡ βρώμη; Εἶναι σὰν νά σὲ ἀγγίζει ἀνθρώπινο δέρμα. Ὑστερα τράβηξα ἀπὸ πάνω τὸ σκέπασμα, ἔκλεισα τὰ μάτια και κοιμήθηκα - μόνο ποῦ δὲν πέθανα, ὅπως βλέπετε, ἀλλὰ σηκώθηκα ἀρκετὰ ἄρρωστος. Δὲν ξέρω τί ἀκριβῶς ἐπεδίωκα. Καμία, οὔτε ἡ παραμικρότερη ἐλπίδα γιὰ νά σᾶς ἀποκτήσω. Ἀλλὰ γιὰ μένα στεκόσασταν ἐκεῖ, σὰν ἕνα σύμβολο τῆς ὅλης ἀπελπισίας μου πὼς θὰ μποροῦσα ποτὲ νά ξεφύγω ἀπὸ τὴν τάξη ποῦ γεννήθηκα.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ: Ἐέρεις πὼς διηγεῖσαι πολὺ ὁμορφα. Πηγες ποτὲ στὸ σχολεῖο;

ΓΙΑΝΝΗΣ: Γιὰ λίγο. Ἀλλὰ διάβασα πολλὰ διηγήματα και εἶδα πολὺ θέατρο. Ἐκτὸς αὐτοῦ παρακολούθησα και τὸν

κόσμο τῆς καλῆς τάξεως νά κουβεντιάζει. Αὐτὸ στάθηκε ἡ καλύτερη σπουδὴ μου.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ: Παρακολουθεῖς συχνὰ ὅ,τι λέμε;

ΓΙΑΝΝΗΣ: Ἐννοεῖται! Και τί δὲν ἄκουσα ὅσες φορὲς καθόμουν στὴ θέση τοῦ ἀμαξῆ ἢ ὅταν τραβοῦσα κουπί στὴ βάρκα! Και μιὰ φορὰ σᾶς ἄκουσα Δεσποινὶς ὅπως και μιὰ φίλη σας, νεαρὴ κυρία.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ: Μπᾶ! Και τί ἄκουσες;

ΓΙΑΝΝΗΣ: Δὲ θὰ ἐπιθυμοῦσα νά σᾶς ἐπαναλάβω. Ἀλλὰ κάπως παραξενεύτηκα! Δὲν μποροῦσα νά φαντασθῶ ποῦ ἐμάθατε ὅλες ἐκεῖνες τίς ἐκφράσεις! Φαίνεται - κατὰ βᾶθος - δὲν ὑπάρχει τόση διαφορὰ, ὅπως νομίζουν, ἀνάμεσα στὴν τάξη σας και στὴ δική μου.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ: Ἀνοησίες. Ἡ συμπεριφορὰ μας, σὰν ἀραβωνιασμένοι, δὲ μοιάζει διόλου με τὴ δική σας.

ΓΙΑΝΝΗΣ: (τὴ βλέπει μέσα στὰ μάτια). Εἴσθε ἐντελῶς βέβαιη; Ἐλᾶτε, δεσποινὶς Τζούλια, δὲν ὑπάρχει λόγος νά παίζετε τὴν ἀθῶα μαζί μου.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ: Ὁ ἄνθρωπος ποῦ τοῦ πρόσφερα τὴν ἀγάπη μου ἦταν ἕνα κτῆνος.

ΓΙΑΝΝΗΣ: Τὰ ἴδια λέτε ὅλες σας ὕστερα ἀπὸ—

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ: Ὅλες;

ΓΙΑΝΝΗΣ: Ἐτσι νομίζω, γιὰτι ἕνα σωρὸ κορίτσια ἄκουσα νά ἐκφράζονται ἔτσι σὲ ἀνάλογες περιστάσεις.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ: Ποιὲς περιστάσεις;

ΓΙΑΝΝΗΣ: Σὰν αὐτὴ ποῦ συζητᾶμε. Και γιὰ νά ἰδεῖτε. Τὴν τελευταία φορὰ ποῦ κοιμήθηκα με μιὰ κυρία.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ: (σηκώνεται) Πάψε! Δὲ θέλω ν' ἀκούσω τίποτε πιὰ.

ΓΙΑΝΝΗΣ: Οὔτε κι αὐτὴ δὲν ἤθελε ν' ἀκούσει. Περιέργο! Λοιπόν, ἐὰν μοῦ ἐπιτρέπετε, πάω νά κοιμηθῶ.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (ήπια) Νά κοιμηθεΐτε; Τή νύχτα τοῦ
"Αη - Γιάννη;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ναι. Δέ μοῦ κάνει κέφι νά πάω νά χορέψω μ'
αὐτό τὸ τσοῦρμο ἐκεῖ κάτω, σᾶς βεβαιῶ.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Τότε πάρε τὸ κλειδί τῆς ἀποθήκης καὶ
τράβηξε τὴ βάρκα στὴ λίμνη. Θέλω νά ἰδῶ τὴν ἀνα-
τολή τοῦ ἡλίου.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Θά ἦταν φρόνιμο;

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Πολυνοιάζεσαι γιὰ τὸ καλὸ σου ὄνομα.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Γιατί ὄχι; Δέ μ' ἀρέσει νά γίνομαι γελοῖος -
κι οὔτε θέλω νά με διώξουν χωρὶς καλὲς συστάσεις.
Βλέπετε - ἐνδιαφέρομαι γιὰ τὴ θέση μου στὸν κόσμο.
Κι ἔπειτα νομίζω πὼς πρέπει νά σκεφθῶ καὶ τὴ Χρι-
στίνα.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Ὡ - βέβαια εἶναι καὶ ἡ Χριστίνα...

ΓΙΑΝΝΗΣ : Μάλιστα, ἀλλὰ σκέφτομαι καὶ σᾶς. Ἐὰν θέ-
λετε τὴ συμβουλή μου πηγαίνετε στὸ κρεβάτι σας.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Θά πρέπει τώρα καὶ νά σέ ὑπακούω;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Μόνο γιὰ σήμερα. Εἶναι γιὰ τὸ καλὸ σας!
Σᾶς παρακαλῶ! Εἶναι πολὺ ἀργά. Τὸ μυαλὸ σκοτίζεται
καὶ ἡ νύστα ζαλίζει ὅπως καὶ τὸ δυνατὸ κρασί. Πηγαί-
νετε νά ἡσυχάσετε! Νά! Ἄκουτε; Ἄν δὲ γελιέμαι ἔρ-
χονται πρὸς τὰ ἐδῶ γιὰ νά με πάρουν στὸ χορὸ. Ἄν σᾶς
βροῦν μαζί μου εἶστε χαμένη.

(Τὸ τραγούδι τῶν χωρικῶν ἀκούγεται ὅλο καὶ νά πλη-

σιάζει) Μ' ἀρέσει πὼς μ' ἀρέσει

"Ἐχ ἡ καρδιά μου τί χαρὰ

τί ὠραῖο κορίτσι αὐτό

τιριντιτὴ τιριτι - ρά

στὰ χέρια μου θά πέσει

καλὸς τῆς θά γενῶ

"Ἐχ, ἔχ τὴν περιστέρα

τὴν ἔφερα γιὰ

τοὺς ἔκανε ὄλους πέρα
τοὺς ἄλλους τώρα ἐγὼ
ἡ ὁμορφὴ μου π' ἀγαπῶ
τιριντιτὴ - τιριτιρά.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Ἐέρω τοὺς ἀνθρώπους μου. Τοὺς ἀγαπῶ
καὶ μ' ἀγαπᾶνε. Ἄστους νά ῥθοῦν καὶ θά ἰδεῖς.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ὅχι Δεσποινὶς Τζούλια. Δέ σᾶς ἀγαποῦν.
Τρῶν τὸ ψωμί σας μὰ μόλις γυρίζετε τίς πλάτες σᾶς
κοροϊδεοῦν! Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια! Προσέξτε. Ἐχω-
ρίζετε τὰ λόγια τοῦ τραγουδιοῦ; Ἄλλὰ ὄχι, καλύτερα
νά μὴν ἀκούστε.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (προσέχει ν' ἀκούσει). Τί λένε;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ἐνα σιχαμερὸ τραγούδι - γιὰ σᾶς καὶ γιὰ
μένα.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Τί ἀηδία! Καὶ πὼς τολμοῦν οἱ τιποτένιοι.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ἐτσι εἶναι πάντα ὁ ὄχλος. Πὼς νά τοὺς ἀντι-
σταθεῖ κανεὶς; Τὸ μόνο ποῦ μποροῦμε νά κάνουμε εἶναι
νά τοὺς ἀποφύγουμε.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Μὰ πὼς; Δὲν μποροῦμε πιά νά βγοῦμε
ἔξω καὶ οὔτε νά πᾶμε στὴν κάμαρα τῆς Χριστίνας.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ὅχι, ἀλλὰ στὸ δικό μου! Ἄς μὴ σκοτιζό-
μαστε τώρα γιὰ τοὺς τύπους. Ἐχετε ἐμπιστοσύνη. Εἶμαι
φίλος σας, εἰλικρινὴς καὶ ἀφοσιωμένος.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Ἄλλὰ σκεφθεῖτε! Ἄν σᾶς ζητήσουν καὶ
κεῖ μέσα;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Κλειδώνω τὴν πόρτα, κι ἂν ἐπιχειρήσουν νά
τὴν σπάσουν, τότε πυροβολῶ. (Γονατίζει). Σᾶς θερμο-
παρακαλῶ, ἐλάτε!

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Καὶ μοῦ ὑπόσχεσθε πὼς...

ΓΙΑΝΝΗΣ : Τ' ὀρκίζομαι.

(Ἡ δεσποινὶς Τζούλια φεύγει τρεχάτη πρὸς τὰ δεξιὰ
καὶ ὁ Γιάννης τὴν ἀκολουθεῖ ξαναμμένος).

ΜΠΑΛΕΤΟ - ΣΚΗΝΗ ΒΟΥΒΗ

(Οι χωρικοί όρμουñ στὴ Σκηνή. Φορᾶνε τὰ καλύτερὰ τους φορέματα μὲ λουλούδια στὰ κεφάλια τους. Ἐπὶ κεφαλῆς ἔχουν βιολιτζή. Φέρουν καὶ τοποθετοῦν πάνω στὸ τραπέζι ἕνα βαρέλι μύρα καὶ ἕνα βαρελάκι μὲ δυνατὸ Brandy. Καὶ τὰ δυὸ βαρέλια στολισμένα μὲ πρασινάδες. Παίρνουν ποτήρια καὶ ἀφοῦ πιοῦν, μέσα σ' ἕνα πανδαμῖοιο κεφιοῦ, δίνουν τὰ χέρια καὶ χορεύουν σὲ κύκλο ἕνα γύρο τραγουδώντας τὸ τραγούδι ποὺ ἀκουγόταν πρωτῆτερα. Σὲ λίγο φεύγουν τραγουδώντας...)

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (Ἔρχεται μόνη της. Σὰν βλέπει, ὅλη αὐτὴ τὴν ἀνακατωσοῦρα μέσα στὴν κουζίνα χτυπᾷ ἀπὸ ἀπελπισία τὰ χέρια της. Βγάζει τὴν πουντριέρα της καὶ πουντρᾶρει τὸ πρόσωπό της).

ΓΙΑΝΝΗΣ : (μπαίνει - ἐρεθισμένος). Λοιπόν, τὰ βλέπετε ; Τ' ἀκούσατε καὶ μόνη σας. Πιστεύετε ἀκόμα πὼς θὰ μπορούσαμε νὰ μείνουμε ἐδῶ ;

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Ὁχι, ἔχετε δίκιο ἀλλὰ... τί θὰ κά-
νουμε ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Θὰ φύγουμε - θὰ ταξιδέψουμε - μακριὰ ἀπὸ
δῶ.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Θὰ ταξιδέψουμε ; Ποῦ ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Στὴν Ἑλβετία - ἢ στὴν Ἰταλία ἂν θέλετε. Δὲν
πήγατε ποτὲ ἐκεῖ ;

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Στὴν Ἰταλία ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Αἰῶνιο καλοκαίρι. Πορτοκαλιές, δαφνόδεντρα.
Ἄχ!...

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Τί θὰ κάνουμε ἐκεῖ ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Θ' ἀνοίξουμε ἕνα ξενοδοχεῖο. Deluxe, γιὰ
τὸν καλὸ κόσμο.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Ξενοδοχεῖο ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Αὐτὸ εἶναι ζωὴ, πιστεψέ με! Κάθε φορὰ καὶ
νέα πρόσωπα, νέες γλωσσες! Οὔτε ἕνα λεπτὸ γιὰ ἀνία,
νεῦρα ἢ ψάξιμο γιὰ τὸ τί νὰ κάνει κανεὶς. Σὲ κάθε στιγμή
σὲ περιμένει δουλειά. Κουδούνια χτυπᾶνε μέρα καὶ
νύχτα ζητώντας μιὰν ἀπάντηση, τραῖνα σφυρίζουν,
λεωφορεῖα ἔρχονται καὶ φεύγουν κι ὅλη τὴν ὥρα κυλάει
τὸ χρυσάφι μέσα στὸ συρτάρι σου. Ναι, αὐτὸ εἶναι
ζωή!

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Αὐτὸ εἶναι ζωὴ γιὰ σένα. Ἄλλὰ γιὰ
μένα ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ἐσὺ θὰ εἶσαι ἡ ἀφέντρα τοῦ σπιτιοῦ. Θὰ
εἶσαι τὸ μεγάλο στολίδι τῆς φίρμας μὲ τὸ ὠραῖο σου
παρουσιαστικὸ καὶ τοὺς φίνοὺς τρόπους. Νὰ ἰδεῖς ἐπι-
τυχία! Τρομακτικὴ! Θὰ κάθῃσαι στὴν πολυθρόνα, σὰν
βασιλίτσα, καὶ μ' ἕνα χτύπημα τοῦ κουδουνιοῦ θὰ τρέ-
χουν στὰ πόδια σου ἕνα σωρὸ σκλάβοι. Οἱ ξένοι θὰ παρε-
λαύνουν στὸ θρόνο σου, καὶ ταπεινὰ θὰ καταθέτουν τὴν
περιουσία τους στὸ τραπέζι σου. Δὲν ἔχεις ἰδέα πὼς
τρέμουν οἱ ἄνθρωποι ὅταν κρατᾶνε στὸ χέρι ἕνα λογα-
ριασμὸ ποὺ πρόκειται νὰ πληρώσουν. Ἐγὼ θὰ πιπερίζω
λίγο τὸ λογαριασμὸ καὶ ἐσεῖς θὰ τὸν γλυκαίνετε μὲ τὸ
γλυκύτερο χαμόγελό σας. (Βγάζει ἀπὸ τὴν τσέπη του
ἕνα ὁρομολόγιο). ὦ, φτάνει νὰ φύγουμε ἀμέσως ἀπὸ
δῶ! Τώρα, ἀμέσως! μὲ τὸ ἐπόμενο μάλιστα τραῖνο.
Στις 6.30 θὰ εἶμαστε στὸ Μαλμό, αὔριο τὸ πρωὶ στις
8 καὶ 40' στὸ Ἀμβούργο, ἀπὸ τὴν Φραγκφούρτη στὸ
Μπάζελ μίᾳ μέρα καὶ ἀπὸ κεῖ φτάνουμε τέλος στὸ
Κόμο μέσω Ἁγίου Γκοθάρδου σὲ... γιὰ νὰ ἰδοῦμε,

ναί, σέ τρεῖς ἡμέρες... Τὸ ὅλο ταξίδι τρεῖς ἡμέρες!
ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : "Ὅλα αὐτὰ εἶναι ὠραῖα! Ἄλλὰ πρέπει
 νὰ μοῦ δώσεις λίγο θάρρος, Jean - ἔλα, ἀγκάλιασέ με
 καὶ πές μου πὼς μ' ἀγαπᾶς!

ΓΙΑΝΝΗΣ : Θὰ τὸ 'θελα μὰ δὲν τολμῶ - "Ὅχι μέσα σ'
 αὐτὸ τὸ σπίτι - ὄχι ξανά. Σᾶς ἀγαπῶ, ἀλλὰ - ἀληθινὰ -
 δὲν τὸ πιστεύετε, Δίς Τζούλια ;

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (Συνεσταλμένα, παθητικά). Δεσποί-
 νίς! !... λέγε με Ζουλί. Δὲν ὑπάρχουν πιά φραγμοὶ μετα-
 ξύ μας. Λέγε με Ζουλί.

ΓΙΑΝΝΗΣ : (Βασανισμένα). Δὲν μπορῶ! Ὑπάρχουν ἀκόμα
 φραγμοὶ μεταξύ μας. Καὶ πάντα θὰ ὑπάρχουν, ὅσο θά-
 'μαστε μέσα σ' αὐτὸ τὸ σπίτι. Εἶναι βλέπετε ὅλο τὸ παρελ-
 θόν, εἶναι ἡ ἐξοχότης του. Δὲ συνάντησα ὡς τώρα ἄν-
 θρωπο ποὺ νὰ τὸν σεβάστηκα τόσο πολὺ! Φτάνει νὰ
 ἰδῶ τὰ γάντια του πάνω σὲ μιὰ καρέκλα καὶ νιώθω σὰν
 ἓνα μικρὸ παιδί. "Ἄν τὸ κουδούνι του, αὐτὸ ἐκεῖ πάνω,
 χτυπήσει, πηδῶ σὰν ἓνα τρομαγμένο ἄλογο καὶ σὰν
 ἰδῶ τίς μπότες του νὰ στέκουν ἐκεῖ, ἔτσι στητὲς καὶ
 ὑπερήφανες, ὑποκλίνομαι δουρικὰ χωρὶς νὰ τὸ κατα-
 λάβω.

(Κλωτσάει μὲ τὸ πόδι του τίς μπότες).

Δεισιδαιμονίες, προκαταλήψεις ποὺ μᾶς τίς σφηνώσαν
 στὸ κεφάλι, σὰν ἡμαστὰν παιδιὰ - καὶ δὲ μπορούμε νὰ
 τίς ἀποτινάξουμε! Μὰ ἂν πᾶμε σὲ μιὰν ἄλλη χώρα, σὲ
 μιὰ Δημοκρατία, τότε θὰ ἰδεῖς νὰ σκάβουν καὶ νὰ γονα-
 τίζουν μπροστὰ στὴ λιβρέα τοῦ ὑπηρέτη μου - ναί, θὰ
 γονατίζουν, - σᾶς λέγω, οἱ ἄλλοι, ὄχι ὅμως ἐγώ! Ἐγὼ
 δὲ γεννήθηκα γιὰ νὰ σκύβω. Εἶμαι ἄντρας κι ἔχω χαρα-
 κτήρα καὶ ὑπερηφάνεια. Ἀφήστε με μόνο νὰ ἀδράξω
 τὸ πρῶτο κλαδί καὶ θὰ μὲ ἰδεῖτε νὰ σκαρφαλώνω. Τώρα
 εἶμαι ὑπηρέτης, μὰ τοῦ χρόνου θὰ ἔχω ἰδιόκτητο ξενο-

δοχεῖο καὶ σὲ δέκα χρόνια νά 'μαι γαιοκτήμονας, εἰσοδη-
 ματίας. Κι ἔπειτα ταξιδεύω ὡς τὴ Ρουμανία, καρφῶνω
 ἐδῶ μερικὰ παράσημα καὶ μπορεῖ - προσέξτε τί λέω - νὰ
 καταλήξω ἓνας κόμης.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Ναί, σωστά, σωστά.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ἐρεῖς, στὴ Ρουμανία ἀγοράζονται οἱ τίτλοι.
 Μπορῶ νὰ γίνω Κόμης καὶ σὺ Κοντέσσα. Ἡ Κοντέσσα
 μου!

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Τί μὲ ἐνδιαφέρουν ὅλα αὐτὰ! Ἐγὼ τέ-
 λειωσα πιά! Πές μου μόνο πὼς μ' ἀγαπᾶς, ἀλλιῶς, ναί
 ἀλλιῶς, τί εἶμαι ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Θὰ σᾶς τὸ εἶπῶ χίλιες φορὲς ἀργότερα. Ἐδῶ
 ὅμως ὄχι! Καὶ πρὸ παντὸς ὄχι αἰσθηματολογίες γιατί θὰ
 καταστρέψουμε τὸ πᾶν... Πρέπει ψύχραιμα νὰ ἀντι-
 μετωπίσουμε τὴν ὅλη κατάσταση σὰν μυαλωμένοι ἄν-
 θρωποι (παίρνει ποῦρο κόβει τὴν ἄκρη του καὶ τὸ
 ἀνάβει). Κάθισε τώρα ἐκεῖ καὶ γὼ ἐδῶ καὶ θὰ τὰ συζη-
 τήσουμε ὅλα σὰν νὰ μὴ συνέβη τίποτα.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (ἀπελπισμένα). ὦ Θεέ μου! Μὰ δὲν
 ἔχετε κανένα αἶσθημα ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ἐγώ ; Κανένας ἄλλος δὲν εἶναι τόσο αἰσθη-
 ματίας ὅσο ἐγώ. Ἄλλὰ συγkraτιέμαι. Αὐτὸ εἶναι.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Πρὶν λίγο μοῦ φιλοῦσες τὰ παπούτσια - καὶ
 τώρα!

ΓΙΑΝΝΗΣ : (τραχιὰ) Πρὶν λίγο, ναί! Μὰ τώρα ἔχουμε
 κάτι ἄλλο νὰ σκεφτοῦμε.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Μὴ μιλάς ἔτσι ἀπότομα σὲ μένα.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Δὲ μιλάω ἀπότομα. Μιλᾶω λογικά. Γίνηκε
 μιὰ τρέλα, ἄς μὴν κάνουμε κι ἄλλη. Ἡ ἐξοχότης του
 μπορεῖ νὰ φθάσει ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή κι ὡς τότε
 πρέπει νὰ ἀποφασίζουμε γιὰ τὴν τύχη μας. Πῶς βρί-
 σκετε τὰ σχέδιά μου γιὰ τὸ μέλλον μας ; Τὰ ἐγκρίνετε ;

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Μοῦ φαίνονται λογικά, μὰ - ὑπάρχει ἓνα πρόβλημα. "Ἐνα τέτοιο μεγάλο σχέδιο ἀπαιτεῖ καὶ κάποιον κεφάλαιο. Τὸ ἔχετε ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : (δαγκάνει τὸ πούρο του). 'Εγώ ; Βέβαια. "Ἐχω τὴν ἐπαγγελματικὴ ἐμπειρία, τίς γνώσεις μου, τὴ γλωσσομάθειά μου. Διαθέτουμε ἐπαρκῆ κεφάλαιο, μπορῶ νὰ πῶ.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Μὰ μ' αὐτὰ δὲν μπορεῖς οὔτε τὰ εἰσιτήρια τοῦ σιδηρόδρομου νὰ βγάλεις.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Σωστά. Γι' αὐτὸ χρειάζομαι ἓνα χρηματοδότη πού θὰ καταβάλει τὸ κεφάλαιο.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Καὶ πού θὰ τὸν βρεῖτε ἔτσι, τόσο βιαστικά ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Θὰ τὸν βρῆτε ἐσεῖς, ἀν πρόκειται νὰ ῥθειτε μαζί μου.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : 'Αδύνατον! Κι οὔτε ἔχω χρήματα δικὰ μου. (Παύση).

ΓΙΑΝΝΗΣ : Τότε ναυαγεῖ τὸ σχέδιό μας.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Καί;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Μένουμε ἐκεῖ πού εἴμαστε.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Καὶ θαρρεῖς πὼς θὰ μείνω κάτω ἀπ' αὐτὴν τὴ στέγη σὰν μαιτρέσσα σας; Μαζὶ μ' αὐτοὺς πού θὰ κρυφογελοῦν καὶ θὰ μὲ δείχνουν μὲ τὸ δάκτυλο ; Φαντάζεσαι πὼς μπορῶ νὰ ἰδῶ στὸ πρόσωπο τὸν πατέρα μου ὕστερα ἀπ' ὅσα ἔγιναν ; "Ὁχι! Πάρτε με ἀπὸ δῶ! Μακριὰ ἀπ' τὴν ντροπὴ καὶ τὴν ἀτίμωση - "Α θεέ μου, τί ἔκανα, τί ἔκανα, τί ἔκανα θεέ μου! (ξεσπᾶ σὲ κλάματα).

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ξαναρχίζουμε τὰ ἴδια ; Κι ὕστερα, τί κάνατε ;

Τὶ περισσότερο ἀπ' ὅ,τι ἓνα σωρὸ ἄλλες πρὶν ἀπὸ σᾶς.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : ("Ὑστερικὴ, κραυγὲς σπασμωδικές).

Ναί! Βρίστε με κιόλας! Περιφρονεῖστε με! Τί πέσιμο! Τί πέσιμο!

ΓΙΑΝΝΗΣ : Πέσετε σὲ μένα καὶ γὰ θὰ σᾶς ξανασηκώσω.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Ποιὰ φρικτὴ δύναμη μ' ἔσυρε κοντά σας ; Ἦταν ἡ γοητεία πού νιώθει ὁ ἀδύνατος γιὰ τὸ δυνατό, ἢ ὅ,τι νιώθει αὐτὸς πού πέφτει γιὰ ὅποιον ἀνεβαίνει ; Ἦ νὰ ἦταν ἔρωτας "Ἐρωτας ; Μπορεῖς ἐσὺ νὰ νιώσεις τί εἶναι ἔρωτας ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Διάβολε! αὐτὸ μᾶς ἔλειπε! Λὲς καὶ νὰ μὴ γνώρισα ποτὲ ὡς τώρα γυναίκα ;

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Δὲν ἔλεγα αὐτό. Πὼς σκέφτεσαι ἔτσι πρόστυχα!

ΓΙΑΝΝΗΣ : "Ἐτσι μ' ἔμαθε ἡ ζωὴ. Καὶ τέτοιος εἶμαι. Ἦσῃχασε λοιπόν, καὶ πάψε νὰ μοῦ παίξεις τὴν καθὼς πρέπει Κυρία. Στὸ ἴδιο καζάνι βράζουμε κι οἱ δύο μας. . . "Ἐλα δῶ κορίτσι μου καὶ θὰ σὲ κάνω νὰ δοκιμάσεις κάτι φῖνο. (ἀνοίγει τὸ συρτάρι βγάζει τὴν μποτίλια μὲ τὸ κρασί καὶ γεμίζει τὰ δύο ποτήρια πού εἶχαν προηγουμένως χρησιμοποιηθεῖ).

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Ποῦ βρήκες αὐτὸ τὸ κρασί ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Στὸ κελάρι.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Τὸ Βουργουνδιανὸ κρασί τοῦ πατέρα μου!

ΓΙΑΝΝΗΣ : Καὶ δὲν ἀξίζει νὰ τὸ πιεῖ ὁ γαμπρός του ;

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Καὶ γὰ πίνω μπύρα.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Αὐτὸ δείχνει ὅτι ἔχεις κατώτερα γοῦστα ἀπὸ μένα.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Κλέφτη.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Μπά! Γιατί δὲν πᾶς νὰ μὲ προδώσεις ;

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : "ὦ! "ὦ! Συνένοχος ἑνὸς λωποδύτη ; Ἦμουν μεθυσμένη τὴ νύχτα κι ὄνειρεύομουν. Νὰ

καταντήσω έτσι τη νύχτα του Μεσοκαλόκαιρου. Τη νύχτα της άθώας χαράς!

ΓΙΑΝΝΗΣ : Άθώας ; Όχι δά!

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (βηματίζοντας πάνω - κάτω). Υπάρχει άνθρωπος στον κόσμο πιδ δυστυχισμένος από μένα;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Καί γιατί δυστυχισμένη ; Έσύ τη βόλεψες μιá χαρά. Τί νά είπει και ή Χριστίνα. Δέν έχει λές αυτή αισθήματα ;

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Έτσι νόμιζα. Μά τώρα όχι! Οί δούλοι είναι δούλοι.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Καί οί πόρνες, πόρνες.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (πέφτει στα γόνατα και χτυπά μ' απελπισία τὰ χέρια). "Ω, Θεέ μου, πάρε την άθλια ζωή μου. Βγάλε με άπ' τὸ βουρκο πὸν έχω βυθιστεϊ. Σώσε με! Σώσε με!

ΓΙΑΝΝΗΣ : Δέν μπορώ ν' άρνηθῶ πὼς μοῦ προξενεϊς λύπη. "Όταν ήμουν πεσμένος μέσα στη σαπισμένη βρώμικη γῆ, τότε, πὸν σ' έβλεπα νά σουλατσάρεις ανάμεσα στις τριανταφυλλιές μη νομίζεις - και τώρα μπορώ νά στὸ πῶ - πὼς δέν είχα τις ίδιες βρώμικες σκέψεις ὅπως ὅλα τὰ παιδιά.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Έσύ ; Πὸν ήθελες νά πεθάνεις για μένα!

ΓΙΑΝΝΗΣ : Μέσα στην κάσα τῆς βρώμης εἶ ; Λόγια τοῦ άέρα!

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Ψέματα ήταν ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : (νυσταλέος). "Αμ τί άλλο ; Κάτι τέτοιο είχα διαβάσει σέ μιá έφημερίδα για ένα καπνοδοχοκαθαριστή πὸν κουκουλώθηκε μέσα σέ μιá κασέλα από κουφοξυλιές γιατί είχε καταδικασθεϊ σ' έξοδα διατροφῆς.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Τέτοιος λοιπὸν ήσουν!

ΓΙΑΝΝΗΣ : Κάτι έπρεπε νά σκαρφιστῶ. Στις γυναϊκες άρέσουν κάτι τέτοια.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Άχρεϊε!

ΓΙΑΝΝΗΣ : Πόρνη!

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Καί τώρα τὰ κατάφερεις νά ιδεϊς τη ράχη τοῦ άητοῦ.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Κάτι άλλο. "Όχι άκριβῶς τη ράχη!

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Καί θά γινόμευνα τὸ πρώτο κλαδί, έτσι εἶ ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ναι, μὰ τὸ κλαδί ήταν σάπιο.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Καί θά ήμουνα τὸ μεγάλο άτου τοῦ ξενοδοχείου.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Τὸ ξενοδοχεϊο ὅμως εἶγῶ.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Καί θά καθόμευνα στὸ γραφεϊο σου νά γοητεύω τοὺς πελάτες σου και νά πλασάρω τοὺς ψεύτικους λογαριασμούς σου.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Αὐτὸ θά τὸ φρόντιζα εἶγῶ.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Πὼς μπορεϊ ὁ άνθρωπος νά πέφτει τόσο χαμηλά.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Αὐτὸ βέβαια άφορᾶ έσένα.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Υπηρέτη! Λακέ! Σήκω άπάνω ὅταν σοῦ μιλῶ!

ΓΙΑΝΝΗΣ : Πόρνη τοῦ ύπηρέτη, έσύ σούλα τοῦ λακέ, κλεισ' τὸ στόμα και τράβα από δῶ! "Ωραϊο κι αὐτὸ νά με κατηγορᾶς για χυδαιότητα Έσύ ; Σ' ὄλη μου τη ζωή δέν άντάμωσα κορίτσι πὸν νά φερθεϊ τόσο πρόστυχα ὅσο έσύ άπόψε. Οὔτε ή πιδ κοινή γυναϊκα δέ θά ριχνότανε σ' έναν άντρα ὅπως έσύ. Εϊδες ποτε κανένα κορίτσι τῆς σειρᾶς μου νά δίνει τὸ σῶμα του έτσι; Μόνο τὰ σκυλιά κι οί πόρνες!

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (συντριμένη) Ναι σωστά, χτύπα με, ποδοπάτησέ με, δέν αξίζω τίποτα περισσότερο. Εϊμαι μιá έλεεινή - μὰ βοήθησέ με! Βοήθα με αν υπάρχει τρόπος.

ΓΙΑΝΝΗΣ : (μαλακότερα). Δέ θέλω ν' άρνηθῶ τη συμ-

μετοχή μου στην τιμητική διαδικασία της αποπλάνησής σου, μὰ φαντάζεσαι πὼς ἓνας ἄνθρωπος τῆς θέσης μου θὰ τολμοῦσε ποτὲ νὰ σηκώσει τὰ μάτια του πάνω σας ἄν, δὲν τοῦ τὸ ζητούσατε ; Εἶμαι ἀκόμα σαστισμένος.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Καὶ ὑπερήφανος !

ΓΙΑΝΝΗΣ : Γιατί ὄχι ; Ἄν καὶ πρέπει νὰ ὁμολογήσω πὼς ἡ νίκη ἦταν πάρα πολὺ εὐκολὴ γιὰ νὰ μοῦ τὴν δώσει.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Ναί, χτύπα με, χτύπα με ἀκόμα.

ΓΙΑΝΝΗΣ : (σηκώνεται). Ὁχι. Σὺγχώρα με γιὰ ὅ,τι εἶπα. Δὲ συνηθίζω νὰ χτυπῶ ἀνίσχυρους ἀνθρώπους - καὶ πρὸ παντὸς μιὰ γυναίκα. Δὲν ἀρνιέμαι μόνο πὼς μὲ ἱκανοποιεῖ νὰ βλέπω τώρα πὼς ὅτι θάμπωνε τὰ ταπεινά μας μάτια δὲν ἦταν χρυσάφι, πὼς ἡ ράχη τοῦ ἀητοῦ εἶναι τὸ ἴδιο ψωραλέα ὅπως κι ἡ δική μας, πὼς τὸ φτιασίδι ἦταν ἐκεῖνο ποὺ ἔδινε τὴ στιλπνότητα στὰ μάγουλα, πὼς τὰ γιαλισμένα νύχια εἶχαν μαυράδια στὶς ἄκρες καὶ πὼς τὸ περίφημο ἀρωματισμένο μαντήλι ἦταν βρώμικο. Μὰ ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά πόνεσα κιόλας ποὺ εἶδα πὼς αὐτὸ ποὺ λαχταροῦσα δὲ στεκόταν οὔτε στέρσα, οὔτε πιδ ψηλά, πόνεσα ποὺ σᾶς εἶδα νὰ πέφτετε τόσο χαμηλὰ κι ἐκεῖ νὰ γίνεσθε χειρότερη κι ἀπ' τὴ δούλα σας. Μὲ θλίβουν ὅλα αὐτὰ ὅπως ὅταν βλέπω τὰ λουλούδια τοῦ χινοπώρου νὰ τὰ μαδάει ὁ νοτιάς καὶ νὰ τσαλαπατιοῦνται στὸ βοῦρκο.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Μιλᾶς σὰν νὰ στέκεσαι τώρα πολὺ ψηλότερά μου.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Φυσικά ! Ἐγὼ θὰ μποροῦσα νὰ σᾶς κάγω κάποτε κοντέσσα, ἐνῶ ἐσεῖς δὲ θὰ μὲ κάνετε ποτὲ ἓναν Κόμη.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Ἐγὼ εἶμαι τὸ παιδί ἐνὸς Κόμη, ποὺ ἐσεῖς ποτὲ δὲ θὰ μπορούσατε νὰ γίνετε.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Σωστὸ - ἀλλὰ θὰ μποροῦσα νὰ γίνω ὁ πατέρας ἐνὸς Κόμη ἄν...

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Εἶστε ἓνας κλέφτης ποὺ ἐγὼ δὲν εἶμαι.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ὑπάρχουν καὶ χειρότερα πράγματα ἀπὸ τὸ νὰ εἶσαι κλέφτης. Κι ἔπειτα γιατί κλέφτης ; Ὅταν δουλεύω σ' ἓνα σπίτι εἶμαι καὶ γὼ ἓνα μέλος τῆς οἰκογενείας, ἓνα παιδί τοῦ σπιτιοῦ καὶ δὲν μπορεῖ νὰ λέγεται κλεψιά ἄν κάποτε τὸ παιδί ἀπλώσει τὸ χέρι του νὰ κόψει ἓνα φρούτο ἀπὸ τὸ κατάφορτο δέντρο. (ἀνάβει πάλι τὸ πάθος του). Δις Τζούλια εἶστε μιὰ γυναίκα ἐξαιρετὴ, πάρα πολὺ καλὴ γιὰ ἓναν ἀνθρωπο σὰν καὶ μένα. Ὑπήρξατε τὸ θύμα μιᾶς τρέλας μεθυσιοῦ, καὶ τώρα ζητᾶτε νὰ δικαιολογηθεῖτε μὲ τὸ νὰ ἰσχυρίζεσθε πὼς μ' ἀγαπᾶτε. Ὁχι δὲ μ' ἀγαπᾶτε. Μπορεῖ νὰ σᾶς τράβηξε μόνο τὸ παρουσιαστικὸ μου - καὶ τότε ἡ ἀγάπη σας δὲν εἶναι καλύτερη ἀπ' τὴ δική μου. Μὰ ἄν ὅ,τι ποθήσατε σὲ μένα εἶναι μόνο τὸ ζῶο, αὐτὸ δὲ μὲ ἱκανοποιεῖ, μιὰ καὶ δὲν μπορεῖ νὰ κερδίσω καὶ τὴν ἀγάπη σας.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Εἶσαι βέβαιος γι' αὐτὸ ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Θέλετε νὰ πεῖτε ἄν μπορεῖ ποτὲ νὰ γίνει ; Ναί, ἐγὼ θὰ μποροῦσα νὰ σᾶς ἀγαπήσω - εἶστε μιὰ ὡραία γυναίκα, φίνα (τὴν πλησιάζει καὶ τῆς πιάνει τὸ χέρι), καὶ πολὺ καλὴ ὅταν τὸ θέλετε κι ἄν μιὰ φορὰ ἀνάψετε τὸν πόθο σ' ἓναν ἄνδρα, δὲ σβῆνει ποτέ. (τὴν ἀγκαλιάζει). Εἶστε ἓνα φλογάτο κρασί, μοσκομουρισμένο. Κι ἓνα φίλι σου... (προσπαθεῖ νὰ τὴν τραβήξει πρὸς τὰ ἔξω ἀλλὰ τοῦ ξεφεύγει ἀπαλά).

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Ἀφήστε με ! Δὲ μὲ κερδίζετε μ' αὐτά.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ὁχι, μ' αὐτά ; Ὁχι μὲ χάρδια, ὄχι μὲ φιλιὰ ; Ὅταν μάλιστα φροντίζει κανεὶς γιὰ τὸ μέλλον σας καὶ πασχίζει νὰ σᾶς σώσει ἀπὸ τὴν ἀτιμία ; Τότε πὼς ;

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Πῶς ; Πῶς ; Δὲν ξέρω. Δὲν ὑπάρχει τρόπος. Σᾶς σιχαίνομαι, ὅπως σιχαίνομαι τοὺς ποντικούς μὰ δὲν μπορῶ νὰ φύγω μακριὰ σας.

ΓΙΑΝΝΗΣ : "Ένα να φύγουμε μαζί.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Μαζί; Ναί πρέπει να φύγουμε. Μά είμαι τόσο κουρασμένη. Δώσε μου ένα ποτήρι κρασί (Ο Γιάννης γεμίζει ένα ποτήρι). (Κοιτάζει το ρολόγι της). Μά πρώτα πρέπει να μιλήσουμε. Λίγος καιρός μάς μένει (άδειάζει και του το δίνει να της το γεμίσει).

ΓΙΑΝΝΗΣ : Μην πίνετε τόσο θά μεθύσετε.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Κι ύστερα ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Πώς κι ύστερα ; Είναι χυδαίο να μεθάει κάποιος. Τί θέλατε να μου πείτε ;

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Πρέπει να φύγουμε από δω ! 'Αλλά πρώτα πρέπει να μιλήσουμε, δηλαδή να μιλήσω κι εγώ, γιατί ως τώρα μόνο έσεεις μιλήσατε. Μου διηγηθήκατε τη ζωή σας, τώρα πρέπει να σας διηγηθώ κι εγώ τη δική μου. Κι αφού γνωρίσουμε καλά ο ένας τον άλλον ας τραβήξουμε μαζί το δρόμο μας.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Μιά στιγμή. Συγχωρείστε με αλλά - σκεφθείτε μπορεί και να μετανιώσετε αργότερα πού μου φανερώνετε τὰ μυστικά της ζωής σας.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Δεν είστε ο φίλος μου ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Για τώρα ναί, αλλά μη μ' έμπιστευέσθε.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Δεν τὸ λέτε στὰ σοβαρά. "Έτσι η̄ αλλιώς τὰ μυστικά μου τὰ ξέρει ο̄ καθέννας. 'Ακοῦστε, η̄ μητέρα μου δὲν ἦταν ἀριστοκράτισσα. 'Η οικογένειά της ἦταν ταπεινῆς καταγωγῆς. 'Ανατράφηκε μ' ὅλες ἐκεῖνες τις ιδέες τῆς ἐποχῆς της για ἰσότητα κι ἐλευθερία τῆς γυναίκας καὶ τὰ παρόμοια. "Έτσι εἶχε μιὰν ἀκλόνητη ἀποστροφή για τὸ γάμο. "Όταν τῆ ζήτησε ὁ πατέρας μου τοῦ ἀρνῆθηκε κατηγορηματικά λέγοντας πὼς ποτὲ δὲ θὰ γινότανε γυναίκα του ἀλλὰ στὸ τέλος, ὑπέκυψε. Κι ἀπ' ὅσο ξέρω ἤρθα στὸν κόσμο ἐγώ, χωρὶς τῆ θέληση τῆς μητέρας μου. 'Η ἐπιθυμία της ἦταν νὰ μ' ἀναθρέψει σὰν παιδί

τῆς φύσης, ὅπως ἔλεγε, καὶ μὲ ἀνάγκαζε νὰ μαθαίνω ὅλα ὅσα μαθαίνουν τ' ἀγόρια, για νὰ σταθῶ λέει παράδειγμα πὼς σὲ τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ διαφέρει μιὰ γυναίκα ἀπὸ τὸν ἄνδρα. "Έπρεπε νὰ φορῶ ἀγορίστικα φορέματα, νὰ φροντίζω τ' ἄλογα - καὶ ποτὲ δὲ μ' ἄφησε ν' ἀρμέξω τίς ἀγελάδες... Μόνο νὰ ζεῦω τ' ἄλογα, νὰ τὰ ξυστρίζω καὶ νὰ πηγαίνω κυνήγι, πότε - πότε μάλιστα δοκίμαζα νὰ μάθω καὶ δουλειὲς τοῦ χωραφιοῦ. Μά καὶ σ' ὅλο τὸ κτῆμα οἱ ἄντρες εἶχαν ὑποχρεωθεῖ νὰ κάνουν δουλειὲς τῶν γυναικῶν καὶ οἱ γυναῖκες τῶν ἀνδρῶν, ἔτσι τὸ κτῆμα ἔπρεπε ἔξω καὶ μεῖς καταστήσαμε περιγελῶς τοῦ κόσμου ! Τέλος, ὁ πατέρας μου πάτησε πόδι, πῆρε στὰ χέρια του τῆ διεύθυνση τοῦ κτήματος καὶ ὅλα ἀλλάξαν κατὰ τῆ θέλησή του. Τότε ἡ μητέρα μου ἔπρεπε ἀρρωστη ἀπὸ τὴν ἀρρώστεια δὲν ξέρω - ἀλλὰ ὑπέφερε συχνὰ ἀπὸ νευρικοὺς σπασμούς, κρυβόταν στὸ ὑπόγειο καὶ στὸν κῆπο καὶ κάποτε ἔμεινε ἔξω ὅλη τῆ νύχτα. Τότε συνέβη καὶ ἡ μεγάλη πυρκαγιὰ πού θὰ ἔχετε ἀκούσει. Τὸ σπίτι, οἱ ἀποθήκες, οἱ σταῦλοι, ὅλα κἀκεινὰ κάτω ἀπὸ συνθήκες πού ἄφηναν ὑποψίες για ἐμπρησμὸ - γιατὶ τὸ ἀτύχημα ἔγινε ἀκριβῶς τὴν ἐπομένη πού εἶχε λήξει ἡ ἀσφάλεια τοῦ κτήματος καὶ ἡ ἀνανέωσή της, πού εἶχε στείλει ὁ πατέρας μου, δὲν ἔφθασε ἐγκαίρως ἀπὸ ἀμέλεια τοῦ ὑπηρετῆ. (γεμίζει τὸ ποτήρι της καὶ πίνει).

ΓΙΑΝΝΗΣ : Μην πίνετε τόσο πολὺ.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : "Ω, τί πειράζει... "Έτσι μείναμε ἄστεγοι, χωρὶς χρήματα, καὶ ἔπρεπε νὰ κοιμόμαστε στ' ἀμάξια. 'Ο πατέρας μου δὲν ἤξερε ἀπὸ πού θὰ μπορούσε νὰ βρεῖ χρήματα για νὰ ξαναχτίσουμε τὸ σπίτι. Τότε, τὸν συμβουλεύει ἡ μητέρα μου νὰ δανεισθεῖ ἀπὸ ἕναν παλιό μας φίλο, ἐργοστασιάρχη, πού ζοῦσε ἐκεῖ κοντὰ μας. 'Ο πατέρας μου δέχεται καὶ χωρὶς δυσκολίες παίρνει τὸ

δάνειο και μάλιστα - για μεγάλη του έκπληξη - άτοκο και ξανακτίζει το σπίτι. (πίνει). Ξέρετε ποιός ήταν ο εμπρηστής του σπιτιού μας ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : 'Η μητέρα σας !

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Και ποιός ήταν ο έργοστασιάρχης ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : 'Ο έραστής της μητέρας σας !

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Ξέρετε τίνος ήταν τα χρήματα ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Μια στιγμή . . . τίνος ήταν τα χρήματα ; 'Όχι, δεν ξέρω.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Της μητέρας μου.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Και του πατέρα σας τότε - εκτός εάν είχαν διαλύσει, το γάμο τους.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : 'Όχι, δεν είχαν προχωρήσει σε διαζύγιο. 'Η μητέρα μου είχε από παλιά ένα χρηματικό ποσόν δικό της, και μη θέλοντας να το αφήσει στη διαχείριση του πατέρα μου, το εμπιστεύθηκε στο φίλο της.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Πού το τσίμπησε.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : 'Ακριβώς, το κατακράτησε. 'Όλα αυτά τ'αμαθε σε λίγο ο πατέρας μου, αλλά δεν μπορούσε να κινήσει άγωγή για να μην πληρώσει τον έραστή της μητέρας μου αποδεικνύοντας πώς τα χρήματα ήταν της γυναίκας του. Μ' αυτό τον τρόπο η μητέρα μου τον εκδικήθηκε που της είχε αφαιρέσει τη διεύθυνση του σπιτιού. Τότε ο πατέρας μου έφτασε ως την ιδέα της αυτοκτονίας. Λένε μάλιστα ότι το έπεχείρησε αλλά άπέντυχε. Τέλος, έζησε και υποχρέωσε τη μητέρα μου να πληρώσει σκληρά για ό,τι είχε κάνει. Τα τελευταία εκείνα πέντε χρόνια ήταν τρομερά για μένα. Συμπονούσα τον πατέρα μου αλλά ήμουν με το μέρος της μητέρας μου γιατί δεν ήξερα, βλέπετε, τ'α κατέκαστα . . . 'Από κείνην έμαθα να 'χω δυσπιστία και μίσος για τους άνδρες - γιατί κι αυτή τους μισούσε όπως σ'ας είπα - και μ' έβαλε

να της υποσχεθώ πως ποτέ δε θα γινόμουν η σκλάβα ενός άνδρος.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Κι όμως άραβωνιαστήκαμε με το δικηγόρο !

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Μόνο για να τον κάνω σκλάβο μου.

ΓΙΑΝΝΗΣ : 'Αλλά δε στάθηκε βολικός, έ ;

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : 'Όχι, θα μπορούσε αλλά δεν επέμεινε. Τόν βαρέθηκα.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Τό είδα. Στο σταύλο.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Τί είδατε ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Με ποιόν τρόπο διέλυσε τον άραβώνα.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Ψέμα ! 'Εγώ τον διέλυσα. Μήπως είπε κάτι τέτοιο ο άχρεός ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Δε νομίζω ότι ήταν άχρεός. 'Απλώς μισείτε τους άντρες, Δεσποινίς.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Ναι, τους μισώ . . . αλλά υπάρχουν αδύνατες στιγμές και τότε που η φύση . . . ω έεέ μου

ΓΙΑΝΝΗΣ : Μισείτε και μένα.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : 'Αν σ'ας μισώ ! Θα σ'ας σκότωνα χωρίς κανένα δισταγμό σαν ένα ζώο.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Στο άψε σβήσε, έ ; 'Ετσι όπως σκοτώνουν ένα λυσσασμένο σκύλο ;

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : 'Ακριβώς.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Μα μια που δεν έχετε όπλο και δεν υπάρχει κανένας σκύλος, τί θα κάνουμε ;

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Θα φύγουμε μακριά . . .

ΓΙΑΝΝΗΣ : . . . για να βασανίζει ο ένας τον άλλον σ' όλη του τη ζωή.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : 'Όχι, μα για να χαρούμε τη ζωή μας, λίγες μέρες, μια βδομάδα - όσο μπορούμε - κι ύστερα να πεθάνουμε.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Να πεθάνουμε ; Βλακείες ! 'Όσο για μένα προτιμώ να βάλουμε μπροστά το ξενοδοχείο.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (χωρίς να τον προσέχει). Κοντά στη λίμνη του Κόμο, εκεί όπου ο ήλιος πάντα λάμπει, τα πορτοκάλια λαμποκοπούν στα δέντρα κι οι δάφνες έχουν καταπράσινα φύλλα ακόμα και τα Χριστούγεννα.

ΓΙΑΝΝΗΣ : 'Η λίμνη του Κόμο είναι ένας απαίσιος βροχότοπος και πουθενά άλλοι δεν είδα πορτοκάλια παρά μόνο στα μανάβικα. 'Αλλά είναι γεμάτη από τουρίστες μ' ένα σωρό βίλλες που νοικιάζονται σε έρωτευμένα ζευγάρια. 'Επικερδεστάτη επιχείρηση! και ξέρετε γιατί; Γιατί τις νοικιάζουν για έξι μήνες και μέσα σε τρεις τό πολύ εβδομάδες τις παρατάνε.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (άθωα) Γιατί σε τρεις εβδομάδες;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Γιατί στο μεταξύ τσακώνονται 'Αλλά στο μεταξύ έχει προπληρωθεί ολόκληρο το νοίκι. Κι ύστερα ξανανοικιάζει κανείς το σπίτι. 'Ετσι ο τζίρος συνεχίζεται από ζευγάρι σε ζευγάρι, γιατί πάντα υπάρχουν έραστρες όσο κι αν ο έρωτας δέ διαρκεί.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Και δέ θές να πεθάνεις μαζί μου;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Να πεθάνω; για κανένα λόγο! Πρώτα γιατί αγαπάω τη ζωή κι ύστερα γιατί πιστεύω πως η αυτοκτονία είναι ένα έγκλημα εναντίον του Δημιουργού που έδωσε τη ζωή.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Και πιστεύετε - έσείς - στο θεό;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Και βέβαια πιστεύω. Κάθε δεκαπέντε μέρες την Κυριακή πηγαίνω στην εκκλησία. Και τώρα, για να 'μαι ειλικρινής κουράστηκα πια - πάω να πέσω.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : 'Ετσι έ; Και νομίζετε πως θα ήσασταν εντάξει μαζί μου; Δεν ξέρετε τι όφείλει ένας άντρας όταν έχει άτιμάσει μια γυναίκα;

ΓΙΑΝΝΗΣ : (βγάζει από το πορτοφολάκι του ένα άργυρό νόμισμα και το πετάει στο τραπέζι). 'Ορίστε! Πάντα έξοφλώ τα χρέη μου.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (προσποιείται ότι δεν πρόσεξε τη βρισιά). Ξέρετε τί όρίζει ο νόμος;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Δυστυχώς ο νόμος δεν όρίζει καμιά ποινή για τη γυναίκα που αποπλανά έναν άνδρα.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Μήπως υπάρχει άλλη λύση από του να φύγουμε; 'Ισως να παντρευτούμε και μετά να χωρίσουμε;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Δέ θα μπορούσα να επιτρέψω στον έαυτό μου έναν ανάρμοστο γάμο.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : 'Ανάρμοστο;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ναι - για μένα! Οί οικογενειακοί μου τίτλοι, βλέπετε, είναι καλύτεροι από τους δικούς σας. 'Από τους προγόνους μου κανένας δεν κατηγορήθηκε ποτέ για έμπρησμό.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Και ποῦ τό ξέρετε;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Κανείς δεν μπορεί να αποδείξει τό εναντίον. 'Εμείς βλέπετε δεν έχουμε οικογενειακούς τίτλους παρά μόνον όσα είναι γραμμένα στο ληξιαρχείο. 'Εγώ όμως ξέρω τό δικό σας γενεαλογικό δένδρο. Τό διάβασα σ' ένα βιβλίο. Ξέρετε ποιός ήταν ο ιδρυτής της οικογενείας σας; 'Ενας μυλωνάς που στον καιρό του Δανικού Πολέμου έβαλε τη γυναίκα του να κοιμηθεί με τό βασιλιά μια ολόκληρη νύχτα. Τέτοιον εύγενή πρόγονο δεν έχω στην οικογένειά μου - αλλά κι ούτε κανέναν άλλον εύγενή, Δυστυχώς... 'Ο εύγενής πρόγονος θα γίνω από δώ και πέρα έγώ.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : 'Ετσι, καλά να πάθω μια που άνοιξα την καρδιά μου σ' έναν υπηρέτη και εξέθεσα την οικογενειακή μου τιμή.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Την οικογενειακή σας άτιμία θέλετε να πείτε.

Σᾶς εἶχα ἄμως προειδοποιήσει. "Όταν κανένας πίνει δὲν ξέρει τί λέει. Αὐτὸ εἶναι κακό.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ: ὦ, Θεέ μου πόσο μετανοιώνω, πόσο μετανοιώνω. "Αν, τουλάχιστον μ' ἀγαπούσατε!

ΓΙΑΝΝΗΣ: Για τελευταία φορά - λοιπόν! Τί θέλετε νὰ κάνω; Νὰ ἀναλυθῶ σὲ δάκρυα; Νὰ πηδάω πάνω ἀπ' τὸ καμτσίκι σας; Νὰ σᾶς φιλήσω; Ἡ νὰ πᾶμε νὰ κοιμηθοῦμε μαζὶ στὸν Κόμο γιὰ τρεῖς βδομάδες; Κι ὕστερα; Τί ἄλλο; Σὰν τί θέλετε ἐπιτέλους; "Όλα αὐτά, εἶναι πολὺ βαρετὰ - μὰ ἐκεῖ καταντάει κανεὶς ὅταν ἀνακατεῦεται μὲ γυναικοδουλειές! Δεσποινὶς Τζούλια, ἀκοῦστε με τώρα! Βλέπω πὼς εἶστε δυστυχῆς, ξέρω ὅτι ὑποφέρετε μὰ δὲ σᾶς καταλαβαίνω! Ἐμεῖς ποτὲ δὲ φερνόμαστε ἔτσι. Οὔτε μισεῖ ὁ ἓνας τὸν ἄλλον. Ὁ ἔρωτας εἶναι γιὰ μᾶς σὰν παιχνίδι - ποὺ μᾶς ξεκουράζει, ὅταν ἔχουμε λίγο καιρὸ ἐλεύθερο. Καὶ δὲν ἀσχολούμεθα μ' αὐτὸ ὅλη τὴ μέρα κι ὅλη τὴ νύχτα, ὅπως κάνετε σεῖς. Πρέπει νὰ εἶστε ἄρρωστη! Σίγουρα εἶστε ἄρρωστη!

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ: Μίλα μου μὲ καλύτερο τρόπο, Ζᾶν. Μὴ μοῦ φέρνεσθε ἀπάνθρωπα.

ΓΙΑΝΝΗΣ: Μὴ φέρνεσθε καὶ σεῖς ἔτσι. "Όταν μὲ φτύνετε ἀδιάκοπα τί θέλετε νὰ κάνω;

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ: Βοηθεῖστε με, βοηθεῖστε με! Πέστε μόνον τί νὰ κάνω. Ποῦ νὰ πάω;

ΓΙΑΝΝΗΣ: ὦ Θεέ μου, ἂν μπορούσα νὰ ξέρω!

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ: Ναι, ἤμουν τρελὴ, τὸ ξέρω, μὰ δὲν ὑπάρχει κάποια διέξοδος;

ΓΙΑΝΝΗΣ: Μεῖνε ἐδῶ καὶ κράτα τὴ γλώσσα σου! Κανένας δὲν ξέρει τίποτα!

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ: Πῶς δὲν ξέρουν! Καὶ οἱ ὑπηρέτες τὸ ξέρουν καὶ ἡ Χριστίνα.

ΓΙΑΝΝΗΣ: Δὲν εἶναι σίγουροι. Κι οὔτε μποροῦν νὰ πιστέψουν αὐτὸ ποὺ γίνηκε.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ: (διστακτικά). Μὰ, ἂν... Μπορεῖ νὰ ξαναγίνει.

ΓΙΑΝΝΗΣ: Αὐτὸ ναι.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ: Καὶ - οἱ συνέπειες;

ΓΙΑΝΝΗΣ: (τρομάζει στὴν ιδέα). Οἱ συνέπειες! ὦ διάβολε νὰ μὴν τὸ σκεφθῶ... Δὲν ὑπάρχει ἄλλη λύσις. Πρέπει νὰ φύγετε! Ἀμέσως! Νὰ ρθῶ μαζὶ σᾶς δὲ γίνε-ται. Αὐτὸ θὰ τὰ κατέστρεφε ὅλα. Πρέπει νὰ φύγετε μόνη, μακιρά, ὅπου σᾶς ἀρέσει.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ: Μόνη μου; Ποῦ νὰ πάω; Δὲν τὸ μπορῶ!

ΓΙΑΝΝΗΣ: Πρέπει! Πρὶν γυρίσει μάλιστα ὁ Κόμης. "Αν μείνετε ξέρετε τί θὰ συμβεῖ; "Όταν κάνει κανεὶς τὸ πρῶτο βῆμα, τὸ ξανακάνει μὰ καὶ ἔχει γίνει πιά τὸ κακό. Καὶ σιγὰ - σιγὰ ὅλο καὶ ξεθαρρεύεται ὥσπου στὸ τέλος τὸν ἀνακαλύπτουν! Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ φύγετε ἀμέσως. Σὲ λίγο καιρὸ γράφετε στὸν Κόμη καὶ τοῦ τὰ λέτε. ὅλα. Χωρὶς βέβαια ν' ἀναφέρετε τὸ ὄνομά μου. Αὐτὸς ποτὲ δὲ θὰ μαντέψει πὼς ἤμουν ἐγώ. Κι οὔτε νομίζω θὰ ἐρευνήσει γιὰ νὰ μάθει.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ: Θὰ φύγω, ἂν ἔρθετε καὶ σεῖς μαζὶ μου.

ΓΙΑΝΝΗΣ: Μὰ εἶσαι τρελὴ γυναίκα; Ἡ Δεσποινὶς Τζούλια τὸ 'σκάσε μὲ τὸν ὑπηρέτη της!... Μεθαύριο θὰ τό'χουν γράψει ὅλες οἱ ἐφημερίδες καὶ ὁ Κόμης οὔτε ποὺ θὰ τὸ ἀνθέξει.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ: Οὔτε νὰ φύγω! Οὔτε νὰ μείνω! Βοηθεῖστε με! Εἶμαι τόσο κουρασμένη! Τόσο τρομερὰ κουρασμένη. Διατάξτε με! Αὐτὸ μπορεῖ νὰ μὲ ξυπνήσει. Μόνη μου ἀδύνατο νὰ κάνω κάτι! Οὔτε κἂν νὰ σκεφτῶ!

ΓΙΑΝΝΗΣ: Βλέπετε τώρα τί ἀξιοθρήνητα πλάσματα εἶστε ἐσεῖς οἱ ἀριστοκράτες; Καὶ γιὰτί τότε κορδώνεστε

και σηκώνετε ψηλά τη μύτη σας να ήσασταν οι κύριοι της δημιουργίας ; 'Εντάξει, λοιπόν, ως σας διατάζω : Μπρός σήκω άπάνω, ντύσου - πάρε λίγα χρήματα για το ταξίδι και ξαναγύρνα εδώ.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (ψιθυριστά) "Έλα πάνω μαζί μου !

ΓΙΑΝΝΗΣ : Στην κρεβατοκάμαρά σου ; Είσαι τρελή ; (Διστάζει για μιá στιγμή) "Όχι ! - μπρός πήγαινε. Γλήγορα. (Τήν πιάνει από το χέρι και τη σπρώχνει προς την πόρτα).

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (καθώς φεύγει). Θα μπορούσες να μου μιλάς γλυκύτερα Ζάν.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Βλέπεις οί διαταγές ήχοϋν πάντα άσχημα - τώρα μάθε και συ τι νιώθει κανένας όταν τον διατάζουνε. (Ο Γιάννης μένει μόνος, παίρνει βαθιά ανάσα ανακούφισης, κάθεται στο τραπέζι, βγάζει το σημειωματάριό του και κάνοντας κάποιους λογαριασμούς σιγοψιθυρίζει κάτι). (Βουβό μιμικό παίξιμο).

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : (Μπαίνει ντυμένη για την έκκλησιά κρατώντας στο χέρι μιάν άσπρη γραβάτα και μιá μπροστέλλα πουκάμισου άνδρικοϋ). Για όνομα του Χριστού, τι χάλια είν' αυτά ! Τι συνέβηκε εδώ ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Νά, ή Δεσποινίς Τζούλια κουβάλησε ένα πλήθος εδώ μέσα. Θα κοιμόσουνα βαριά φαίνεται. Δεν άκουσες τίποτα ;

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Είδηση δεν πήρα !

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ντύθηκες κιόλας για την έκκλησία ;

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Ναι. Δέ μου ύποσχέθηκες να πάμε μαζί στη λειτουργία ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : "Ω, ναι. Καλά λές. Κι έφερες και τα πράγματά μου. "Έλα, βοήθησε να τα φορέσω. (Κάθεται. Παύση, ενώ ή Χριστίνα τον βοηθάει στο ντύσιμο).

ΓΙΑΝΝΗΣ : (χασμουριέται). Και τι ευαγγέλιο έχει σήμερα ;

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Θα αρρώ ό άποκεφαλισμός του 'Ιωάννη του Προδρόμου.

ΓΙΑΝΝΗΣ : "Ω, είναι άτέλειωτο. "Ωρες θα τραβήξει. Πρόσεχε, με γρατσουνάς ! Θεέ μου, κι έχω μιá νύστα !

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Μά τι έκανες όλη τη νύχτα ; "Έχεις τα κακά σου χάλια !

ΓΙΑΝΝΗΣ : Καθόμουνα εδώ και κουβέντιαζα με την Δεσποινίδα Τζούλια.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Ποτέ της δεν ξέρει αυτή τι είναι το σωστό και τι όχι !

(Παύση).

ΓΙΑΝΝΗΣ : "Ακου, Χριστίνα.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Τι ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Είναι τόσο παράξενο όταν το σκέφτεται κανένας. Αυτή ! . . .

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Τι είναι παράξενο ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Νά, αυτό που έγινε. (Παύση).

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : (βλέπει τα μισογεμισμένα ποτήρια). "Ηπιατε και μαζί ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ναι.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Ντροπή ! Κοίταξέ με στα μάτια !

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ναι.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Είναι δυνατόν ; Πώς μπόρεσες ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : (όστερα από λίγο). Νά ! . . . ξέρω κι εγώ. "Έγινε.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Πώ, πώ ! Δέ θα το πίστευα ποτέ μου. "Όχι ! Ντροπή σου ! Ντροπή σου !

ΓΙΑΝΝΗΣ : Μή μου πής ότι τη ζηλεύεις ;

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Αυτήν όχι ! "Αν ήταν ή Κλάρα ή ή Σοφία θα

σου 'βγαζα τὰ μάτια! 'Αλλά αὐτὴν ὄχι! Δὲν ξέρω γιατί ἀλλὰ ἔτσι εἶναι. "Ὡ μὰ εἶναι σιχαμερό!

ΓΙΑΝΝΗΣ: Τότε εἶσαι θυμωμένη μαζί της;

ΧΡΙΣΤΙΝΑ: Μὲ σένα, ὄχι μ' αὐτή! Ἦταν χυδαῖο ἀπὸ μέρους σου, ναὶ χυδαῖο! Τὸ κακόμοιρο τὸ κορίτσι. Στὸ λέω, δὲ μένω ἐδῶ οὔτε μιὰ μέρα - ὄχι, δὲ μένω σὲ σπίτι πού δὲν μπορεῖς νὰ σέβασαι τ' ἀφεντικά σου.

ΓΙΑΝΝΗΣ: Γιατί θὰ 'πρεπε νὰ τοὺς σέβεται κανένας;

ΧΡΙΣΤΙΝΑ: Καὶ τὸ ρωτᾶς, κύριε ἐξυπνάκια μου; Πῶς μπορεῖ νὰ δουλεύει κανεὶς μὲ ἀνθρώπους πού δὲν κρατᾶνε τὴ θέση τους; "Ὅποιοι τὸ κάνουνε ἐξευτελίζονται αὐτοί! Οἱ ἴδιοι.

ΓΙΑΝΝΗΣ: Ναὶ ἀλλὰ εἶναι καὶ μιὰ ἱκανοποίηση γιὰ μᾶς νὰ ξέρουμε πῶς δὲν ὑπάρχουν καλύτεροί μας.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ: "Ὁχι, γιὰ μένα. "Αν δὲν ὑπάρχουν καλύτεροι, ἀπὸ μᾶς, ποιὸς ὁ λόγος τότε νὰ πασχίζουμε νὰ γίνουμε καλύτεροι; "Υστερα δὲ σκέφτεσαι τὸν κύριο Κόντε; Τί τράβηξε ὁ καημένος τόσα χρόνια! "Ὁχι, δὲ μένω ἄλλο σ' αὐτὸ τὸ σπίτι. "Ὁχι μὰ τὸν "Αγιο Σωτήρα!... Καὶ μάλιστα μ' ἕνα ἀνθρώπο σὰν καὶ σένα! "Αν ἦταν κάποιος, σὰν καὶ τὸ δικηγόρο, ἕνας νέος εὐγενής! Ναί, τὸ καταλαβαίνω, ἀλλὰ μαζί σου;

ΓΙΑΝΝΗΣ: Γιὰ στάσου, καὶ τί μοῦ λείπει;

ΧΡΙΣΤΙΝΑ: Γι' αὐτὸ πού εἶσαι δὲ σοῦ λείπει τίποτε, μὰ ἡ σειρά σου, δὲν εἶναι κι ἡ δική της. 'Αληθινὰ δὲν τὸ χωράει τὸ μυαλό μου! Ἦ δεσποινὶς Τζούλια πού ἦταν τόσο υπερήφανη καὶ τόσο ἀκατάδεχτη μὲ τοὺς ἄντρες νὰ δοθεῖ τώρα σ' ἕνα ἀντρα... καὶ μάλιστα σὲ ἕνα ἀντρα σὰν καὶ σένα!... Αὐτὴ, πού θὰ σκότωνε τὴ σκυλίτσα της γιατί πῆγε μ' ἕνα παρακατιανὸ σκυλὶ νὰ κάνει τώρα... "Α, μὰ ὄχι δὲ μένω στιγμὴ ἐδῶ μέσα! Στις... 24 τοῦ 'Οκτώβρη φεύγω....

ΓΙΑΝΝΗΣ: Καὶ τότε;

ΧΡΙΣΤΙΝΑ: Τότε, μιὰ πού ἔφερες τὴν κουβέντα, εἶναι καὶ ρὸς πιὰ νὰ βρεῖς μιὰν ἄλλη θέση καὶ νὰ φροντίσεις γιὰ τὸ γάμο μας.

ΓΙΑΝΝΗΣ: Τί εἶδους θέση; Παντρεμένος δὲν μπορῶ νὰ βρῶ μιὰ δουλειὰ σὰν κι αὐτή.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ: Φυσικά ὄχι, ἀλλὰ μπορεῖς νὰ πᾶς πορτιέρης κάπου ἢ ὑπάλληλος σὲ δημόσια θέση. Μὲ τὸ μισθὸ μόνο δὲ θὰ πλουτίσεις βέβαια ἀλλὰ θὰ 'ναι τακτικὸς καὶ θὰ 'χουνε σύνταξη ἢ χήρα καὶ τὰ ὄρφανά σου.

ΓΙΑΝΝΗΣ: (μορφάζοντας). "Ὅλα αὐτὰ εἶναι θαυμάσια, ἀλλὰ δὲ τὸ 'χω σκοπὸ νὰ πεθάνω γιὰ νὰ ἀσφαλίσω τὴ χήρα καὶ τὰ παιδιὰ μου. Κάποιες ἄλλες φιλοδοξίες, κάπως καλύτερες ἀπ' αὐτές, ἔχω γιὰ τώρα.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ: Καλὲς εἶναι οἱ φιλοδοξίες, ἀλλὰ ἔχεις ἀναλάβει καὶ ὑποχρεώσεις καὶ νὰ μὴν τις ξεχνᾶς παρακαλῶ.

ΓΙΑΝΝΗΣ: "Ὡ, παράτα με μὲ τις ὑποχρεώσεις, ξάρω τί πρέπει νὰ κάνω. (ἀφουγκράζεται πρὸς τὰ ἔξω). 'Αλλὰ ἔχουμε καιρὸ νὰ τὰ σκεφτοῦμε αὐτά. Πῆγαινε τώρα μέσα καὶ ἐτοιμάσου νὰ πᾶμε στὴν ἐκκλησία.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ: Ποιὸς περπατάει πάνω - κάτω;

ΓΙΑΝΝΗΣ: Δὲν ξέρω. Ἦ Κλάρα θὰ εἶναι.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ: (φεύγοντας). Δὲν μπορεῖ νὰ 'ναι ὁ Κόμης, θὰ τὸν ἀκούγαμε ἂν εἶχε γυρίσει.

ΓΙΑΝΝΗΣ: (φοβισμένα). Ὁ Κόμης; Δὲν μπορεῖ νὰ 'ναι, θὰ χτύπαγε τὸ κουδούνι.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ: (φεύγει). Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάει! Ποτὲ δὲ μοῦ 'τυχε κάτι τέτοιο!

(Ὁ ἥλιος ἔχει ἀνατείλει στὸ μεταξύ, φωτίζοντας τὶς κορφὲς τῶν δέντρων στὸ πάρκο. Καθὼς τὸ φῶς ἀνεβαίνει σιγὰ - σιγὰ γλιστράει μέσα ἀπὸ τὰ παράθυρα καὶ φωτί-

ζει το δωμάτιο. 'Ο Γιάννης πάει στην τζαμπίορτα και κάνει προς τὰ έξω νόημα).

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (μπαίνει με κοστούμι ταξιδιού. Στο χέρι κρατάει ένα μικρό κλουβί σκεπασμένο με ύφασμα και τὸ ἀφήνει σὲ μιὰ καρέκλα). 'Ετοιμη εἶμαι!

ΓΙΑΝΝΗΣ : Σοσσο!... 'Η Χριστίνα εἶναι ζυπνητή.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (τρομερὰ νευριασμένη σ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ διαλόγου). Ὑποψιάστηκε τίποτα ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Δὲν ξέρει, τίποτα. Μὰ Θεέ μου - τί ὄψη εἶχαι αὐτή ;

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Τί ἔχω ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Εἶστε κατάχλωμη σὰν πεθαμένη και - με συγχωρεῖτε, ἔχετε μουντζούρες στὸ πρόσωπο.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Νὰ πλυθῶ, τότε. 'Εδῶ. (πάει στὸ νιπτήρα και πλένει χέρια και πρόσωπο). Δῶσε μου μιὰ πετσέτα. 'Ω... βγήκε κι ὁ ἥλιος!...

ΓΙΑΝΝΗΣ : Για νὰ σκορπίσει τοὺς καλλικαντζάρους!

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Ναι, ἡ χθεσινὴ νύχτα σίγουρα ἦταν γεμάτη ἀπὸ καλλικαντζάρους. Ζάν, ἔλα μαζί μου. 'Εχω και λεφτὰ τώρα.

ΓΙΑΝΝΗΣ : 'Αρκετά ;

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : 'Αρκετά για νὰ ξεκινήσουμε. 'Ελα μαζί μου. Δὲν μπορῶ νὰ ταξιδέψω τέτοια μέρα μόνη μου. Για σκέψου μόνο - τὴν ἡμέρα τοῦ 'Αη - Γιαννιού σ' ἕνα πνιγρὸ τραῖνο, νὰ στριμώχγεςαι μ' ἕνα σωρὸ κόσμο πὸ σὲ τρώει με τὰ μάτια του και νὰ περιμένεις ὧρες δλόκληρες σὲ σταθμοὺς ἐνῶ θέλεις νὰ φύγεις, νὰ φύγεις... 'Οχι δὲν μπορῶ! δὲν μπορῶ... Κι ὕστερα - οἱ ἀναμνήσεις - οἱ ἀναμνήσεις τ' 'Αη Γιαννιού στὰ παιδικὰ μου χρόνια με τὴν ἐκκλησία στολισμένη με κλαριά σιμύδας και κουφοξυλιάς, τὸ μεσημεριανὸ τραπέζι στρωμένο για φίλους και συγγενεῖς και τὸ ἀπόγεμμα στὸ πάρκο, μου-

σική, χορός, παιχνίδια, 'Ω... ὅσο μακριὰ κι ἂν φεύγεις, σ' ἀκολουθῶνε οἱ ἀναμνήσεις, τρυπῶνουν ἀπὸ παντοῦ και μαζί ἢ θλίψη, ἢ μεταμέλεια!

ΓΙΑΝΝΗΣ : Θά'ρθω μαζί σας - ἀλλὰ τώρα, στὴ στιγμή, πρὶν εἶναι πολὺ ἄργά. 'Εμπρὸς πᾶμε.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : 'Ετοιμάσου λοιπόν. (παίρνει τὸ κλουβί).

ΓΙΑΝΝΗΣ : Κι ὄχι ἀποσκευές για νὰ μὴν προδοθῶμε.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Ναι, σωστά. Μόνον ὅσες μποροῦμε νὰ πάρουμε μαζί μας στὸ βαγόνι.

ΓΙΑΝΝΗΣ : (παίρνοντας τὸ καπέλο του). Τί εἶναι αὐτό ; Τί διάβολο ἔχετε ἐκεῖ μέσα ;

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : 'Ο σπίνος μου εἶναι. Δὲ θά'θελα νὰ τὸν ἀφήσω.

ΓΙΑΝΝΗΣ : 'Ω, για τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ! Θὰ κουβαλᾶμε τώρα κι ἕνα κλουβί μαζί μας. Παράτα το.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Εἶναι τὸ μόνο πράγμα πὸ θέλω νὰ πάρω μαζί μου. Εἶναι τὸ μόνο ζωντανὸ πλάσμα πὸ μ' ἀγαπᾶ ἀφότου ἢ Λιάνα με πρόδωσε. Γιάννη, μὴν εἶσαι τόσο σκληρὸς - ἄσε με νὰ τὸ πάρω μαζί μου.

ΓΙΑΝΝΗΣ : 'Αφήστε το ἐδῶ σᾶς λέω και μὴ φωνάζετε τόσο θὰ σᾶς ἀκούσει ἢ Χριστίνα,

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : 'Οχι, δὲν τ' ἀφήνω σὲ ξένα χέρια. Θὰ προτιμοῦσα νὰ τὸ σκοτώσω.

ΓΙΑΝΝΗΣ : 'Εντάξει. Δῶστε το σὲ μένα νὰ τοῦ στρίψω τὸ λαιμό.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Νὰ μὴν πονέσει μόνο. Σᾶς παρακαλῶ νὰ μὴν τὸ πονέσετε. Δὲ θὰ τὸ ἀντέξω.

ΓΙΑΝΝΗΣ : 'Εγὼ τὸ ἀντέχω. Δῶστε το σὲ μένα.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (παίρνοντας τὸ πουλί ἀπ' τὸ κλουβί, τὸ φιλάει). 'Ω μικρὴ, φτωχὴ ψυχούλα! Θὰ μοῦ πεθάνεις τώρα για χάρη τῆς κυρᾶς σου ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Νὰ χαρεῖτε ἀφήστε τώρα τὶς σκηνές. 'Εδῶ

πρόκειται για τὸ μέλλον σας, για τὴ ζωὴ σας. Ἄς βιαστοῦμε! (ἀρπάζει τὸ πουλὶ ἀπ' τὰ χέρια της, παίρνει τὸ μαχαίρι τοῦ κρέατος, προχωρεῖ πρὸς τὸ ξύλο, ποὺ λιανίζουν τὰ κρέατα. Ἡ Δεσποινὶς Τζούλια γυρίζει τὶς πλάτες). Θά 'πρεπε νὰ εἴχατε μάθει νὰ σφάζετε κοτόπουλα παρὰ νὰ μοῦ πυροβολεῖτε στὸ βρόντο μὲ τὸ πιστόλι. . . (δίνει μία μὲ τὸ μαχαίρι) καὶ τότε δὲ θὰ λιποθυμούσατε μὲ μιὰ σταγόνα αἷμα.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (κραυγάζοντας). Σκότωσέ με! Σκότωσε καὶ μένα! Ἐσύ ποὺ σφάζεις ἓνα ἀθῶο πλασματάκι χωρὶς νὰ σὲ νοιάζει διόλου. ὦ, σὲ μισῶ, σὲ σιχαίνομαι. Αἷμα μπῆκε τώρα ἀνάμεσά μας. Κατάρρα στὴν ὥρα ποὺ σήκωσα τὰ μάτια μου ἀπάνω σου! Κατάρρα στὴν ὥρα ποὺ μ' ἔπιασε στὴ μήτρα της ἡ μάνα μου.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Τί βγαίνει μὲ τίς κατάρρες; Ἐλα πᾶμε!

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (Σὰν νὰ τραβιέται ἀπὸ τὸ αἷμα καὶ προχωρεῖ πρὸς τὸ ξύλο ὅπου σφάχτηκε ὁ σπίνος της). Ὅχι! Δὲ φεύγω τώρα. Δὲν μπορῶ! Πρέπει νὰ ἰδῶ - Σσο! Ἐνα ἀμάξι εἶναι ἔξω! (ἀκροάζεται ἐνῶ τὰ μάτια της εἶναι στυλωμένα ἀδιάκοπα στὸ ξύλο καὶ στὸ μαχαίρι τὸ ματωμένο). Νόμισες πὼς δὲν μπορῶ νὰ ἰδῶ αἷμα; Νόμισες πὼς εἶμαι ἔτσι ἀδύναμη; ὦ πὼς θὰ τό 'θελα νὰ ἰδῶ τὸ αἷμα σου, τὰ μυαλά σου χυμένα πάνω σ' αὐτὸ τὸ ξύλο. Ὅλα σου τὰ ἀνδρικὰ μέλη νὰ κολυμπᾶνε μέσα στὸ αἷμα. ὦ, θὰ μποροῦσα νὰ ἔπινα μέσα ἀπ' τὸ καυκαλό σου, πόσο θὰ χαιρόμουν νὰ τσαλαβουτήσω τὰ πόδια μου μέσα στὰ σπλάχνα σου καὶ νὰ φάω τὴν καρδιά σου ἔτσι καθὼς θὰ τὴν ξεροτηγάριζα. Θάρρεψες πὼς εἶμαι ἀδύναμη, θάρρεψες πὼς σ' ἀγαπῶ γιατί ἡ μήτρα μου τρελάθηκε καὶ θέλησε τὸ σπόρο σου. Καὶ νομίζεις πὼς θὰ κρατήσω τὸ ἔμβρυό σου μέσα στὰ σπλάχνα μου καὶ θὰ τὸ θρέψω μὲ τὸ αἷμα μου - νὰ τὸ

γεννήσω καὶ νὰ πάρω τ' ὄνομά σου! Καὶ ποῖο εἶναι τ' ὄνομά σου; Ποτέ μου δὲν τ' ἄκουσα. Σίγουρα δὲ θὰ 'χεις ὄνομα! Καὶ νὰ γίνω ἐγὼ ἡ Κυρία τοῦ Πορτιέρη ἢ ἡ Κυρία τοῦ Σκουπιδιάρη! Σκύλε ἐσύ, μὲ τὸ λαυρί μου γύρω στὸ λαιμό σου, ἐσύ λακέ, ποὺ ἔχεις τὰ οἰκόσημά μου στὰ μανικέτια σου. Ἐγὼ νὰ σὲ μοιραστῶ μὲ τὴ μαγείρισά μου, νὰ γίνω ἀντίζηλος τῆς δούλας μου! ὦχ! Νόμισες πὼς εἶμαι μιὰ δειλὴ καὶ θὰ 'θελα νὰ τὸ σκάσω μαζί σου. Ὅχι, τώρα θὰ σταθῶ ἐδῶ κι ἄς χαλάσει ὅλος ὁ κόσμος! . . . Θὰ γυρίσει ὁ πατέρας μου - θὰ βρεῖ τὸ συρτάρι του σπασμένο - καὶ νὰ λεφτά του παρμένα! Θὰ χτυπήσει τὸ κουδούνι - αὐτὸ ἐκεῖ πάνω - δυὸ φορές γιὰ τὸ λακέ του - ὕστερα θὰ εἰδοποιήσει τὴν ἀστυνομία καὶ γὰρ θὰ τοῦ τὰ πῶ ὅλα. Ὅλα! ὦ, νὰ τέλειωναν ἔτσι ὅλα αὐτά! Ἄν μποροῦν ποτέ νὰ τελειώσουν! Ναί, θὰ τοῦ 'ρθει ἀποπληξία καὶ θὰ πεθάνει. Ἐτσι θὰ τέλειωναν ὅλα καὶ θὰ 'ρχόντανε ἡ γαλήνη, ἡ γαλήνη-ἡ αἰώνια ἀνάπαυση! Καὶ τὰ οἰκόσημα θὰ σπάσουν πάνω στὸ φέρετρο οἱ τίτλοι θὰ ἐξαλειφθοῦν καὶ ὁ γόνος τοῦ δούλου θὰ ριχτεῖ μέσα σ' ἓνα ὄρφανοτροφεῖο γιὰ νὰ δρέψει τίς δάφνες τοῦ νεροχύτη, καὶ νὰ τελειώσει στὴ φυλακὴ!

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ἐτσι, μπράβο, Δεσποινὶς Τζούλια,! Νά, ποὺ μιλά τώρα τὸ βασιλικό σου αἷμα! Ἐτσι, χῶσε ξανά τὸ μυλωνά μέσα στοὺς σάκκους του!

(Ἐρχεται ἡ Χριστίνα, ντυμένη γιὰ τὴν ἐκκλησία, κρατώντας στὸ χέρι τὸ προσευχητάρι. Ἡ Δεσποινὶς Τζούλια ρίχνεται στὴν ἀγκαλιά της ζητώντας προστασία).

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Σῶσε με Χριστίνα, σῶσε με ἀπ' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο! . . .

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : (ἀδύνητη καὶ ψυχρὴ) Τί εἶναι ὅλα αὐτὰ τὰ καμώματα χρονιὰρα μέρα; (καθὼς κοιτάζει τὸ ξύλο τοῦ κρέατος μέσα στὰ αἷματα). Τὶ βρωμιές κάνατε

ἐδῶ μέσα ; Τί σημαίνουν ὅλα αὐτά ; Ποτέ μου δὲν ἄκουσα τὴν φασαρία καὶ ξεφωνητά.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Χριστίνα ! Χριστίνα, ἄκουσέ με καὶ θὰ σὰ ἐξηγήσω ὅλα.

ΓΙΑΝΝΗΣ : (κάπως δειλὸς καὶ σαστισμένος). Μιὰ καὶ οἱ κυρίες θὰ συζητήσουν τὸ θέμα ἐγὼ στὸ μεταξύ θὰ πάω νὰ ξυρισθῶ. (φεύγει πρὸς τὰ δεξιά).

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : "Ακουσέ με Χριστίνα ! Προσπάθησε νὰ μὲ καταλάβεις !

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : "Ὁχι. Τί νὰ καταλάβω ; Πράγματα εἶναι αὐτά ; Καὶ μοῦ ἐτοιμασθήκατε γιὰ ταξίδι ! Ἐσύ μ' αὐτὰ τὰ ρούχα κι αὐτὸς μὲ τὸ καπέλο στὸ κεφάλι.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : "Ακουσέ με Χριστίνα ! "Ακουσέ με καὶ θὰ σὰ πῶ ὅλα.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Δὲ θέλω νὰ ξέρω τίποτα.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Πρέπει νὰ μ' ἀκούσεις.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Σὰν τί ; Γιὰ ὅ,τι κάνανε μὲ τὸν Γιάννη ; Δὲ μ' ἐνδιαφέρει - αὐτὸ ἀφορᾷ ἐσένα κι αὐτόν. Μὰ ἂν βαλθήκατε νὰ τὸν ξελογιάσετε νὰ τὸ σκάσει μαζί σας, τότε στὴ στιγμή θὰ σὰς κλείσουμε τὸ δρόμο.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (πολὺ ταραγμένη). Προσπάθησε νὰ ἡρεμήσεις Χριστίνα καὶ ἄκουσέ με. Δὲν μπορῶ νὰ μείνω ἐδῶ, οὔτε καὶ ὁ Γιάννης μπορεῖ - γι' αὐτὸ πρέπει νὰ φύγουμε.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Χμ ! Χμ !

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (ζωηρότερα). "Ακουσε, ξαφνικὰ μοῦ ῥθε μιὰ ἰδέα - γιὰτί νὰ μὴν φύγουμε καὶ οἱ τρεῖς μαζί, στὸ ἐξωτερικὸ στὴν Ἑλβετία - καὶ ν' ἀνοίξουμε ἕνα ξενοδοχεῖο ; Ἐχω χρήματα, νὰ κοίτα, καὶ ὁ Γιάννης καὶ γὼ θὰ τὰ φροντίζουμε ὅλα . . . Ἐσύ, σκέφθηκα, ν' ἀναλάβεις τὴν κουζίνα - δὲν εἶναι μιὰ ὡραία ἰδέα ; Πές μου ναὶ Χριστίνα, κι ἔλα μαζί μας, καὶ νὰ ἰδεῖς ὅλα θὰ διορ-

θωθοῦν ! Πές μου λοιπὸν ναὶ ! (ἀγκαλιάζει τὴν Χριστίνα μὰ αὐτὴ ψυχρὴ καὶ σκεπτικὴ μουρμουρίζει)

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Χμ ; . . . Χμ ! . . .

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (μὲ τρομερὸ ἐκνευρισμὸ καὶ βιασμένη).

Ποτέ δὲ βγῆκες ἔξω Χριστίνα - Ποτέ δὲν ταξίδεψες γιὰ νὰ γνωρίσεις τὸν κόσμο. Δὲν ἔχεις ἰδέα τι διασκεδαστικὸ πού εἶναι νὰ ταξιδεύεις μὲ τὸ τραῖνο - ὅλο καὶ νέα πρόσωπα - νέες πολιτεῖες. Θὰ περάσουμε ἀπ' τὸ Ἀμβουῦργο καὶ θὰ ἰδοῦμε τὸ ζωολογικὸ κῆπο - θὰ σ' ἀρέσει πολὺ - καὶ μετὰ θὰ πάμε στὸ θέατρο καὶ θ' ἀκούσουμε ὅπερα καὶ σὰν φτάσουμε στὸ Μόναχο ἐκεῖ πιά εἶναι ὅλα τὰ Μουσεῖα, ὁ Ραφαέλος, ὁ Ροῦμπενς, εἶναι οἱ πιὸ μεγάλοι ζωγράφοι ξέρεις Χριστίνα - θὰ ἔχεις ἀκούσει βέβαια τί σπουδαῖο εἶναι τὸ Μόναχο ; Ἐκεῖ ἔζησε ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος, αὐτός, ξέρεις, πὺν τρελάθηκε. Καὶ θὰ ἰδοῦμε τὰ παλάτια του - ἀκόμα στέκουν ἐκεῖ ψηλὰ ἔτσι σὰν παραμυθένια. Κι ἀπὸ κεῖ δὲν εἶναι μακριὰ ἡ Ἑλβετία - καὶ οἱ Ἄλπεις. Χριστίνα - τρέλα, οἱ Ἄλπεις μὲ χιόνια ὅλο τὸ χρόνο καὶ κεῖ εἶναι γεμάτος ὁ τόπος ἀπὸ πορτοκαλιές καὶ δαφνόδεντρα πὺν τὸ φύλλο τους εἶναι καταπράσινο ὅλο τὸ χρόνο.

(Ὁ Γιάννης ἐμφανίζεται δεξιά στὶς κουζίνες ἀκονίζοντας τὸ ξυράφι του σ' ἕνα λουρὶ πὺν τὸ κρατάει μὲ τὰ δόντια καὶ τ' ἀριστερὸ χέρι. Ἀκούει εὐχαριστημένος ὅ,τι λέγεται καὶ καιρὸ σὲ καιρὸ νεύει ἐπιδοκιμαστικά).

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (μιλώντας πὺν γρήγορα). Κι ἐκεῖ θ' ἀνοίξουμε ἕνα ξενοδοχεῖο - ἐγὼ κάθομαι στὸ Ταμεῖο ἐνῶ ὁ Γιάννης στέκεται στὴν εἴσοδο καὶ ὑποδέχεται τοὺς ξένους - θὰ πηγαίνω σὰν μαγαζιά γιὰ ψώνια, θὰ γράφω γράμματα - ὦ Χριστίνα, τί ἐξάισια ζωὴ θὰ εἶναι. Τὰ τραῖνα θὰ σφυρίζουν ἀδιάκοπα καὶ θὰ ῥχονται τὰ λεωφορεῖα καὶ θὰ χτυπᾶνε κουδούνια σ' ὅλα τὰ πατώματα καὶ

στο ρεστωράν - ἐνώ ἐγὼ θὰ κάθομαι καὶ θὰ γράφω τοὺς λογαριασμοὺς - καὶ θὰ τοὺς ἀλατίζω λιγάκι - δὲν μπορεῖς νὰ φαντασθεῖς πόσο δειλοὶ εἶναι οἱ τουρίστες ὅταν τοὺς πασάρεις τοὺς λογαριασμοὺς στὸ χέρι! Καὶ σὺ - θὰ στέκεσαι ἐκεῖ στὴν Κουζίνα - ὄχι βέβαια νὰ μαγειρεύεις ἐσὺ ἢ ἴδια - ντυμένη μὲ ὠραῖα φορέματα καὶ θὰ σὲ βλέπουν οἱ ξένοι ἐκεῖ μέσα - καὶ ἐσὺ μὲ τὸ ὠραῖο παρουσιαστικό σου - δὲ σὲ κολακεύω Χριστίνα - θὰ παντρευτεῖς μιὰ ὠραία ἡμέρα, ἕναν ἐγγλέζο πλούσιο, γιατί ξέρεις αὐτοὶ οἱ Ἑγγλέζοι εἶναι βολικοὶ (σιγά-σιγά χάνει τὴ διάθεσή της καὶ μιλά ἀργότερα) καὶ πιάνονται εὐκολὰ καὶ θὰ γίνουμε πλούσιοι, καὶ θὰ χτίσουμε μιὰ βίλλα γιὰ μᾶς στὴ Λίμνη τοῦ Κόμο - βρέχει φυσικὰ ἐκεῖ πότε - πότε καὶ ὁ ἥλιος (μὲ πῶ χαλαρὸ τόνο) θὰ φωτίζει καὶ ἐκεῖ σίγουρα ὅσο κι ἂν θὰ ἴναι χλωμὸς καὶ ὕστερα ἂν δὲν μπορούμε νὰ γυρίσουμε πίσω στὸ - πίσω στὸ σπιτι ἢ κάπου ἄλλοῦ.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Ἄκουστε με! Τὰ πιστεύετε ὅλα αὐτά;

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (λυγίζοντας). Ἄν τὰ πιστεύω;

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Ναι.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (κουρασμένα). Δὲν ξέρω. Δὲν πιστεύω σὲ τίποτα πιά (πέφτει στὸν πάγκο καὶ βάζει τὸ κεφάλι της ἀνάμεσα στὰ χέρια της πάνω στὸ τραπέζι). σὲ τίποτα! Σὲ τίποτα ἀπολύτως!

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : (στρέφει πρὸς τὴ μεριά ὅπου βρίσκεται ὁ Γιάννης). Ἔτσι λοιπόν; Ἔτσι ἔ; βάλθηκες νὰ μοῦ τὸ σκάσεις;

ΓΙΑΝΝΗΣ : (σαστισμένος καὶ βάζοντας τὸ ξυράφι στὸ τραπέζι). Νὰ σοῦ τὸ σκάσω; Ὄχι, ὄχι. Αὐτὸ εἶναι ὑπερβολή. Ἄκουσε τὰ σχέδια τῆς δεσποινίδας Ζουλι καὶ παρόλη τὴν κούρασή της ἀπὸ τὴν ἄγρυπνη νύχτα ποὺ

πέρασε - τὰ σχέδιά της νομίζω πὼς εἶναι δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθοῦν.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Ἄκουσε ἐδῶ κύριε! Δικὴ σου ἦταν ἡ ἰδέα νὰ γίνω μαγείρισσα τουτινῆς ἐδῶ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : (ἀπότομα). Ὅταν ἀναφέρεις τὴν κυρία σου νὰ μεταχειρίζεσαι καλύτερες ἐκφράσεις. Ἄκουσε;

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Κυρία μου;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Μάλιστα.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Ἄκου τον! ἄκου τον!

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ναι, πρέπει νὰ μ' ἀκοῦς καὶ νὰ μιλάς λιγότερο... Ἡ Δις Ζουλι εἶναι κυρία σου καὶ γιὰ ὅτι τολμᾶς νὰ τὴν περιφρονεῖς θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχες περιφρονήσει προηγούμενα τὸν ἑαυτό σου.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Εἶχα πάντα ἀρκετὸ σεβασμὸ γιὰ τὸν ἑαυτό μου.

ΓΙΑΝΝΗΣ : γιὰ νὰ μπορεῖς νὰ σηκώσεις τὴ μύτη σου στοὺς ἄλλους;

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : γιὰ νὰ μὴν ἐπιτρέπω στὸν ἑαυτό μου νὰ ξεπέφτει! Μ' εἶδες ποτὲ νὰ ρίξω τὰ μάτια μου, ἐγὼ ἢ μαγείρισσα τοῦ Κόντε, στὸ παιδί τοῦ σταύλου ἢ τὸ γουρουνόβοσκο;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ναι, τὰ κατάφερες νὰ τὰ φτιάξεις μ' ἕναν καθὼς πρέπει ἄνθρωπο. Εἶχες τύχη.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Ναι, πῶς! Καθὼς πρέπει ἄνθρωπος ποὺ κλέβει τὸ σανὸ τοῦ κυρίου καὶ τὸν πουλάει.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Μιλᾶς ἐσὺ ποὺ παίρνεις ποσοστὰ ἀπ' τὸν μπακάλη, ἢ θὲς νὰ πῶ καὶ γιὰ τὰ δῶρα ποὺ παίρνεις ἀπ' τὸ χασάπη;

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Τί;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Καὶ νὰ τολμᾶς νὰ μὴ σέβεσαι τὰ ἀφεντικά σου! Ἐσύ, ἐσύ, μιὰ!..

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Ἄς τα τώρα αὐτά, κι ἔλα μαζί μου στὴν ἐκ-

κλησία! Ύστερα από όσα έκανες θα ήταν χρήσιμο ένα καλό κήρυγμα.

ΓΙΑΝΝΗΣ : "Όχι, δέν πάω σήμερα στην εκκλησία. Να πās μόνη σου και να εξομολογηθείς τις άμαρτίες σου.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Ναι, αυτό θα κάνω. Και θα γυρίσω πίσω με τις άμαρτίες μου συγχωρεμένες, άκόμη και τις δικές σου. Ό Σωτήρ μας - ό πολυεύσπλαχνος - υπέφερε και πέθανε πάνω στο σταυρό για τις άμαρτίες όλων μας και όταν προσευχόμαστε σ' Αυτόν με πίστη και ταπεινή καρδιά παίρνει εκείνος άπάνω Του όλα τ' άνομήματά μας.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Τό πιστεύεις αυτό, Χριστίνα ;

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Μ' όλη μου την καρδιά. Πάντα τό πιστευα, όπως πιστευα ότι ζω. Τό διδάχτηκα από παιδί και από τότε πάντα τό πιστευα. Και όπου ή άμαρτία πληθαίνει, πολύ, εκεί και ή Χάρις Του ξεχειλίζει άκόμη πιό πολύ.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : "Ω! "Αν είχα την πίστη σου! "Αν είχα!

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Μά δέν μπορεί να την έχετε παρά μόνο με τή χάρη του Θεού και δέν προσφέρεται στον καθένα.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Σε ποιόν προσφέρεται λοιπόν ;

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : Αυτό είναι τό μεγάλο μυστικό τής Βασιλείας των Ουρανών, Δεσποινίς Τζούλια. Και ό Θεός δέν κάνει διακρίσεις ανάμεσα στους ανθρώπους. Οί έσχατοι έσσονται πρώτοι.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Τότε κάνει διακρίσεις για τους έσχατους ;

ΧΡΙΣΤΙΝΑ : (έξακολουθει). Και είναι εύκολότερο να περάσει κανείς κάμηλον μέσα από τρύπα βελόνας παρά πλούσιος να εισέλθει στον παράδεισο. "Έτσι είναι. Δεσποινίς Τζούλια! . . . Τώρα φεύγω - και περνώντας από τό σταύλο θα πω στο φύλακα να μη δώσει κανένα

άλογο σ' όποιον τό ζητήσει πριν γυρίσει ό Κόμης στο σπίτι. "Αντίο (φεύγει).

ΓΙΑΝΝΗΣ : Παληοσκύλα! Κι όλα αυτά για έναν παλιοσπίνο.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (ράθυμα). "Αφήστε τό σπίνο! Βλέπετε καμία διέξοδο; κανένα τέλος ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : (σκέφτεται). "Όχι.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Τί θα κάνατε στη θέση μου ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Στη θέση σας ; Μια στιγμή! Δηλαδή αν ήμουν μία κυρία - τής άνωτέρας τάξεως - που ξέπεσε ; δέν ξέρω . . . όχι, όχι, ξέρω.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (παίρνει από τό τραπέζι τό ξυράφι, κάνει μια κίνηση). "Έτσι!

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ναι. "Αλλά σημειώστε πως έγώ δε θα τό 'κανα. "Υπάρχει μια διαφορά μεταξύ μας.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Γιατί έσείς είσθε άντρας και γώ γυναίκα ; Και ποιά είναι ή διαφορά ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : "Η διαφορά, άκριβώς, μεταξύ άντρα και γυναίκας.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (κρατώντας τό ξυράφι). Θα τό 'θελα - μά δέν τό μπορώ! Κι ό πατέρας μου δέν μπόρεσε, τότε, που έπρεπε να τό κάνει.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Κι έκανε σωστά. "Έπρεπε πρώτα να εκδικηθεί.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Και να τώρα που ή μητέρα μου θα τον εκδικηθεί ξανά μέσα από μένα.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ποτέ δέν αγαπήσατε τον πατέρα σας δεσποινίς Τζούλια ;

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : "Ω, τον αγαπούσα τρομερά μά . . . και τον μισούσα μαζί. Τό γιατί, δέν τό συνειδητοποιούσα τότε. Μά αυτός μ' έκανε να μισήσω τό φύλο μου, να

γίνω μισή γυναίκα και μισός άντρας . . . Και ποιός φταίει για ό,τι συνέβηκε ; 'Ο πατέρας μου, ή μητέρα μου, εγώ ή ίδια ; 'Εγώ ή ίδια ; Και ποιό είναι τó δικό μου εγώ ; Ούτε μιá σκέψη μου πού νά μὴν ἀνήκει στὸν πατέρα μου. Ούτε ένα αἰσθημα, μιá συγκίνηση πού νά μὴν τὴν πῆρα ἀπὸ τὴ μητέρα μου. Καί αὐτὸ τὸ τελευταίό, πὼς ὄλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἴδιοι, τὸ πῆρα ἀπ' αὐτὸν τὸν ἀραβνιαστικό μου και γι' αὐτὸ τὸν λέω ἀχρεῖο. Γιατί τότε νά φταίω ἐγώ ; Νά τ' ἀποδώσω πάλι στὸ Χριστό - ὅπως κάνει ή Χριστίνα - ὄχι, εἶμαι πολὺ ὑπερήφανη νά τὸ κάνω αὐτό, και πολὺ ἔξυπνη - χάρη στὴ διδασκαλία τοῦ πατέρα μου. Κι ὅσο γιὰ τὸ ὅτι ὁ πλούσιος δὲ θά εἰσέλθει στὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, εἶναι ἓνα ψέμα. Καί ή Χριστίνα τότε πού ἔχει καταθέσεις στὸ ταμειετήριό δὲ θά μπορούσε νά μπεῖ. Μά ποιός τότε φταίει ; Ἄλλὰ τί σημασία ἔχουν ὅλα αὐτά ; Μόνη μου πρέπει νά πάρω ἐπάνω μου τὸ φταίξιμο και νά ὑποστῶ τίς συνέπειες.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ναι, ἀλλά. (Δυὸ ἰσχυρὰ χτυπήματα στὸ κουδούνι. Ἡ δεσποινὶς Τζούλια πετάγεται ἀπάνω. Ὁ Γιάννης ἀλλάζει γρήγορα τὸ ζακέτο του). Εἶναι ὁ Κόμης - γύρισε ! (προχωρώντας πρὸ τὸ τηλέφωνο). Σκεφθεῖτε ἂν ή Χριστίνα ! (παίρνει τὸ ἀκουστικό - χτυπάει - και ἀκούει).

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Εἶναι κιόλας στὸ γραφεῖο του ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ὁ Γιάννης ἐδῶ, Κύριε Κόμη, ἀμέσως. (ἀκούει)

Πολὺ καλά, κύριε Κόμη - σὲ μισή ὥρα.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (σὲ τρομοεὴ ἀπελπισία). Τί εἶπε ; Για ὄνομα τοῦ Θεοῦ, τί εἶπε ;

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ζήτησε τίς μπόττες του και τὸν καφέ του σὲ μισή ὥρα.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Σὲ μισή ὥρα λοιπόν ! . . . Ὡ, εἶμαι τόσο κουρασμένη. Δὲν αἰσθάνομαι τίποτα πιά, οὔτε νά μετα-

νοιώσω μπορῶ, οὔτε νά φύγω ή νά μείνω, οὔτε νά ζήσω, οὔτε νά πεθάνω. Βοηθάτε με ! Προστάξτε με και θά ὑπακούσω σὰν σκυλί. Κάντε μου τὴν τελευταία αὐτὴ χάρη, σῶστε τὴν τιμή μου, σῶστε τ' ὄνομά μου. Ἐέρρετε τί εἶναι αὐτὸ πού θά ἔπρεπε νά κάνω, μά δὲν μπορῶ. Ἄν τὸ θέλεις και σὺ Ζὰν πρόσταξέ με νά τὸ . . .

ΓΙΑΝΝΗΣ : Δὲν ξέρω - οὔτε τώρα μπορῶ. Δὲν καταλαβαίνω . . . Λὲς κι αὐτὸ τὸ σακκάκι μ' ἔκανε ἔτσι . . . πού δὲν μπορῶ νά σᾶς διατάξω, μάλιστα τώρα, ἀφότου μοῦ μίλησε ὁ Κόντες - πὼς νά σᾶς τὸ ἐξηγήσω καλύτερα - ὦ, ναί, εἶναι αὐτὴ ή καταραμένη λιβρέα τοῦ ὑπηρέτη πού μοῦ κάθησε στὸ σβέρκο. Νιώθω πὼς ἂν κατέβαινε τώρα ὁ Κόντες και μὲ διέταζε νά κόψω τὸ λαϊμό μου, θά τὸ ἔκανα στὴ στιγμή.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Τότε πάρτε τὴ θέση του και φαντασθεῖτε πὼς ἐγὼ δὲν εἶμαι παρά ἐσεῖς. Πρὶν λίγο ὑποκριθήκατε τόσο καλά - ὅταν βρισκόσασταν στὰ γόνατα - ἦσασταν ἓνας τέλειος ἀριστοκράτης, ή δὲν πήγατε ποτὲ σὲ παράσταση ὑπνωτιστῶν γιὰ νά ἰδεῖτε τί κάνουν ; Λένε στὸ μέντιουμ : Πάρε τὴ σκούπα, και τὴν παίρνει. Τοῦ λένε : «σκούπισε !» - και αὐτὸ σκουπίζει.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Ναι, ἀλλά τὸ μέντιουμ πρέπει νά κοιμᾶται.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (σὲ ἔκταση). Καί γὼ κοιμᾶμαι. Ὅλα γύρω μοῦ φαίνονται σὰν νά εἶναι ἀπὸ καπνὸ - και σὺ μοῦ φαίνεσαι σὰν σιδερένια σόμπα - ὅμοια μ' ἓναν ἄντρα ντυμένο στὰ μαῦρα μὲ ψηλὸ καπέλο - και τὰ μάτια σου λάμπουν σὰν κάρβουνα ὅταν κατακάθεται ή φωτιά - και τὸ πρόσωπό σου πασαλειμμένο ἔτσι σὰν ἀπὸ στάχτη.

(Οἱ ἀχτίδες τοῦ ἡλίου ἔχουν ἀπλωθεῖ ἔτσι στὸ πάτωμα και φωτίζουν τὸ Γιάννη). Ὡ ! Εἶναι ζεστὰ και ὠραία ἐδῶ και τόσο φῶς ! τόση γαλήνη !

ΓΙΑΝΝΗΣ : (παιρνει τὸ ξυράφι καὶ τὸ ἀποθέτει στὰ χέρια της). Νά, ἡ σκούπα! Πήγαινε τώρα, ἔχει ἀρκετὸ φῶς - ἔξω στὴν ἀποθήκη - καί... (τῆς ψιθυρίζει στ' αὐτή).

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (σηκώνεται). Εὐχαριστῶ. Πάω τώρα νὰ ἡσυχάσω. Μὰ πές μου μόνο πρὶν φύγω πῶς κι οἱ πρῶτοι μποροῦν νὰ ἀξιωθοῦν τῆ θεία χάρη, ἔτσι δὲν εἶναι; Πές μου το κι ἂν ἀκόμα δὲν τὸ πιστεύεις.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Οἱ πρῶτοι; "Ὀχι, δὲν μπορῶ. Μά, γιὰ σταθεῖτε Δεσποινὶς Τζούλια, τὸ βρῆκα! Ἐσεῖς δὲν εἰστε πιά μαζί με τοὺς πρῶτους. Εἰστε - μεταξὺ τῶν τελευταίων.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Σωστά! Εἶμαι πιὸ κάτω καὶ ἀπὸ τοὺς τελευταίους. Εἶμαι ἡ τελευταία! "ὦ! μὰ τώρα δὲν ἔχω τὴ δύναμη νὰ πάω. Πέστε μου μιὰ φορὰ ἀκόμα, πέστε μου πῶς πρέπει νὰ πάω.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Τώρα οὔτε καὶ γὼ πιά μπορῶ. "Ὀχι, δὲν μπορῶ.

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : Καὶ οἱ πρῶτοι ἔσονται ἔσχατοι.

ΓΙΑΝΝΗΣ : Μὴ σκέφτεσθε, μὴ σκέφτεσθε! Μοῦ παίρνετε ὅλη μου τὴ δύναμη καὶ γίνομαι δειλός. Πῶς;. . . Νόμισα πῶς κουνήθηκε τὸ κουδούνι. Νὰ τὸ βουλώσουμε με χαρτί; Νὰ φοβᾶμαι ἔτσι ἓνα κουδούνι; Ναί, ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον ἓνα ἀπλὸ κουδούνι - ὑπάρχει κάποιος ποὺ βρίσκεται πίσω ἀπ' αὐτὸ - ἓνα χέρι ποὺ τὸ βάζει σὲ κίνηση καὶ κάτι ἄλλο ποὺ βάζει τὸ χέρι σὲ κίνηση - δὲν ἔχετε παρὰ νὰ κλείσετε τ' αὐτιά σας, κλείστε τ' αὐτιά σας! Μὰ νὰ ποὺ χτυπάει τώρα δυνατώτερα ἀπὸ πρὶν. Καὶ θὰ χτυπάει, θὰ χτυπάει, ὥσπου κάποιος θὰ δώσει μιὰν ἀπάντηση - κ' ὕστερα θὰ ἔναι πολὺ ἀργά... Θὰ ῥθει ἡ ἀστυνομία καὶ τότε... καὶ τότε! (δύο δυνατὰ κτυπήματα στὸ κουδούνι).

ΓΙΑΝΝΗΣ : (κατατρομαγμένος σηκώνεται). Εἶναι τρομερό! Μὰ δὲν ὑπάρχει ἄλλη διέξοδος. Πηγαίνετε!

ΔΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ : (μὲ βῆμα σταθερὸ προχωρεῖ πρὸς τὴν πόρτα).

ΤΕΛΟΣ

Η ΠΙΟ ΔΥΝΑΤΗ

Τὸ ἰδιόμορφο αὐτὸ μονόπρακτο τοῦ Στρίντμπεργκ γράφτηκε στὰ 1889. Τὴν ἐποχὴ ποὺ ὁ Σουηδὸς δραματογράφος ἔγραφε σύντομα "Ἔργα γιὰ τὴν «Ἐλεύθερη Σκηρὴ», τοῦ Ἄντονιαν στὸ Παρίσι. Τότε ἀκριβῶς προγραμματίσθηκε τὸ δικό του πειραματικὸ θέατρο στὴν Στοκχόλμη μὰ ποὺ τὸ σχέδιο δὲν πραγματοποιήθηκε παρά στὰ 1907 ὅπου καὶ πρωτοεμφανίστηκε ἀπὸ Σκηρὴς τὸ ἐργάκι αὐτὸ μαζὶ μὲ ἓνα ἀπὸ τὰ ἔργα δωματίου τοῦ Στρίντμπεργκ : «Ἡ καμμένη περιοχὴ». Ἀπὸ τότε τὸ ἔργο παραστάθηκε σὲ πολλὰς χώρες καὶ θεωρεῖται ὡς κόσμημα στοὺς θεατρικοὺς μονολόγους.

Η ΠΙΟ ΔΥΝΑΤΗ

Το έργο παρουσιάστηκε από το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος
το χειμώνα του 1975 - 76, σε μετάφραση ΠΕΛΟΥ ΚΑΤΣΕΛΗ

Σκηνοθεσία : ΠΕΛΟΣ ΚΑΤΣΕΛΗΣ
Σκηνικά - Κοστούμια : ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΕΦΑΝΕΛΛΗΣ
και τους Ήθοποιους.

ΚΥΡΙΑ Χ. ΛΙΝΑ ΛΑΜΠΡΑΚΗ
ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ Χ. ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΤΖΟΒΑΝΗ
ΣΕΡΒΙΤΟΡΑ. ΕΛΕΝΗ ΠΑΣΣΑ

Βοηθός σκηνοθέτου : ΤΑΚΗΣ ΚΑΛΦΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΛΗΝΟΝΗΣΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Κα Χ, ήθοποιός, παντρεμένη

Δίς Χ, ήθοποιός, ανύπαντρη.

Μιά σερβιτόρα

Σκηνογραφία : Ἡ γωνία ἑνὸς Cafés γιὰ κυρίες. Δυὸ μικρὰ σιδερένια τραπεζάκια. Ἐνας μικρὸς καναπές ἀπὸ κόκκινο βελούδο, μερικὲς καρέκλες.

Ἐ π ο χ ή - Τ ό π ο ς : Στὴ Στοχόλμη 1880

(Ἡ κα Χ μπαίνει, ντυμένη χειμωνιάτικα, μὲ καπέλο καὶ παλτὸ καὶ κρατώντας ἕνα χαριτωμένο Γιαπωνέζικο καλάθι. Ἡ Δίς Χ κάθεται μπροστὰ σ' ἕνα τραπέζι, μὲ μιὰ μισοτελειωμένη φιάλη μπύρας καὶ διαβάζει ἕνα εἰκονογραφημένο περιοδικό, ποὺ στὴ συνέχεια τὸ συναλλάζει μὲ κάποιο ἄλλο, ἀπ' τὸ σωρὸ ποὺ βρίσκονται δίπλα της).

Κα Χ : Μπά ! Μίλλυ, ἀγαπημένη μου, πῶς εἶσαι ; Κάθεσαι ἐδῶ ὀλομόναχη, παραμονὴ Χριστουγέννων, σὰν ἕνας φτωχὸς ἐργένης ;

(Ἡ Δίς Χ ἀνασηκώνει τὰ μάτια ἀπὸ τὸ διάβασμα τὴν προσβλέπει, νεύει καὶ ἐξακολουθεῖ τὸ διάβασμα).

Κα Χ : Ξέρεις πραγματικὰ μοῦ προξενεῖ λύπη νὰ σὲ βλέπω ἔτσι μόνη, ὀλομόναχη, σ' ἕνα καφενεῖο καὶ μάλιστα τὴν παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων. Μοῦ κάνει τόσο κακὸ ὅπως μιὰ φορὰ, τότε, στὸ Παρίσι, ποὺ συνάντησα ἕνα νιόπαντρο ζευγάρι σ' ἕνα ρεστωράν. Ἡ νύφη διάβαζε ἕνα ἑλαφρὸ περιοδικό καὶ ὁ νιόγαμπρος ἔπαιζε μπιλιάρδο μ' ἕναν μάρτυρα τοῦ γάμου τους.

Ἦ θεὲ μου, εἶπα : ἂν ἀρχίζουν ἔτσι, ποιὰ θὰ εἶναι ἡ συνέχεια καὶ ποιό τὸ τέλος ! Νὰ παίξει ὁ γαμπρὸς μπιλιάρδο τὴν πρώτη μέρα τοῦ γάμου τους ! Κι αὐτὴ νὰ διαβάζει ἕνα ἀστεῖο περιοδικό ! τὸ φαντάζεσαι ; Βέβαια τώρα δὲν εἶναι ἡ ἴδια περίπτωσις ἀλλὰ ἔτσι καθὼς σὲ εἶδα τὸ θυμήθηκα.

(Ἡ σερβιτόρα φέρνει ἕνα φλυτζάνι σοκολάτα γιὰ τὴν Κα Χ, τὸ ἀποθέτει στὸ τραπέζι καὶ φεύγει).

Κα Χ : Ξέρεις κάτι 'Αμέλια : Τώρα πιστεύω πώς θά'τανε πολύ καλύτερα για σένα αν δεν τόν είχες παρατήσεις. Θυμάσαι, νομίζω, πώς ήμουν ή πρώτη που σε πίεζα να τόν συγχωρέσεις. Τò θυμάσαι ; Τώρα θά'χουν παντρεμένη και θά'χες ένα δικό σου σπιτικό. Για σκέψου τὰ περασμένα Χριστούγεννα που τὰ πέρασες στην έξοχη με τούς συγγενείς του άραβωνιαστικού σου, πόσο εύτυχισμένη ήσουν !

Πόσο θερμά μιλούσες για την οικογενειακή εύτυχία και πόσο λαχταρούσες να βρισκόσουνα μακριά άπ' τή Σκηνή ! Ναι αγαπητή 'Αμέλια, τò σπίτι, ή οικογένεια, είναι ή μεγαλύτερη εύτυχία, δέ συγκρίνεται με τή ζωή του θεάτρου και ύστερα τὰ παιδιά... αλλά έσύ που να ξέρεις γι' αυτά !

(*'Η Δις Χ με μιὰ γκριμάτσα περιφρονητική*).

Κα Χ : (Πίνει μερικές κουταλιές από τò φλυτζάνι σοκολάτα, ύστερα άνοίγει τò καλαθάκι της και δείχνει μερικά χριστουγεννιάτικα δώρα).

Τώρα έλα να ιδείς τί αγόρασα για τὰ πουλάκια μου. (*Βγάζει μιὰ κούκλα*) Αύτη είναι για τή Λίτσα. Βλέπεις πώς στριφογυρίζει τὰ ματάκια της και πώς κουνάει τò κεφάλάκι της ; Χαριτωμένη δεν είναι ; Κι έδω είναι ένα πιστολάκι με φελò για τή Μάγια. (*Τò γεμίζει και σημαδεύει τή Δα Χ. 'Η Δις Χ κάνει ένα κίνημα τρόμου*).

Κα Χ : Τρόμαξες ; Θάρρεψες πώς τραβούσα κατ' επάνω σου. 'Αληθινά ; Δέ φαντάζομαι να τò πιστεψες ; 'Όχι !! Μά αν επιχειρούσες έσύ να με πυροβολήσεις δέ θά'τανε για μένα και τόσο άπίθανο γιατί επιτέλους έγώ μπήκα στο δρόμο σου και αυτό, ξέρω, δεν έννοείς να τò ξεχάσεις - όσο κι αν ήμουν τελείως άθώα. Και πιστεψες ακόμα ότι ένήργησα παρασκηνιακά για να βγεις από τή Μεγάλη

Σκηνή, κι όμως ποτέ μου δεν έπεχείρησα κάτι τέτοιο - όσο κι αν έσύ δεν τò πιστεύεις ! Ναι, ναι, ξέρω πώς σου είναι άδιάφορο ό,τι κι αν λέω μιὰ και πιστεύεις ότι έγώ τό'καμα !

(*Βγάζει ένα ζευγάρι παντόφλες κεντημένες*). Κι αυτές έδω είναι για τò γεροαντρούλη μου. Βλέπεις, με τουλίπες - που τις κέντησα με τὰ χέρια μου, όσο κι αν τις σιχαίνομαι, αλλά - τί να κάνω ; - θέλει παντού να υπάρχουν τουλίπες.

(*'Η Δις Χ σηκώνει τὰ μάτια της από τò περιοδικò και τήν προσβλέπει ειρωνικά και με περιέργεια*).

Κα Χ : (*Βάζοντας μέσα στην κάθε παντούφλα τὰ χέρια της*). Κοίτα τί μικρά ποδαράκια έχει ó Μπόμπ ! 'Έτσι δεν είναι ; Κι έπρεπε να ιδείς τò χαριτωμένο περπάτημά του. Μά έσύ δεν τόν είδες ποτέ με παντούφλες, τόν είδες ;

(*'Η Δις Χ ξεσπάει σε γέλια*). Πρόσεξε θά σου δείξω πώς περπατάει. (*Μιμείται με τις παντόφλες τò βάδισμα του σύζυγου της*).

(*Δις Υ εξακολουθει να γελάει δυνατά*).

Κα Χ : 'Όταν όμως θυμώνει - κοίττα - παραπατάει, μπερδεύονται τὰ πόδια : «Αυτές οι άναθεματισμένες ποτέ δέ θά μάθουν να φτιάχνουν έναν καφέ τής προκοπής. 'Όρίστε : Αύτη ή άνόητη πάλι δεν έκοψε σωστά τò φωτίλι τής λάμπας». Και σέρνοντας τὰ πόδια του γυμνά στο πάτωμα κρώνει. «Ού... πάγωσα πανάθεμα τους ! Ποτέ τους οι ήλίθιοι δεν μπορούν να κρατήσουν καλά άναμμένη τή φωτιά τής σύμπας»

(*Τρίβει τήν πατούσα τής μιās παντόφλας στο πάνω μέρος τής άλλης*).

(*'Η Δις Υ ξεσπά σε τρανταχτά γέλια*).

Κα Χ : Κι όταν γυρίζει σπίτι πάντα πρέπει να ψάχνει για τις παντόφλες του που ή Μαρι τις βάζει κάτω από το γραφείο του - "Ω, μά είναι ντροπή! Να κοροϊδεύω έτσι τον άντρα μου! Πάντως είναι ένας γλυκούλης και χαριτωμένος σύζυγος. Θά 'πρεπε, 'Αμέλια, έναν τέτοιο άντρα να 'χεις παντρευτεί έσύ! Μά γιατί γελάς; Τί συμβαίνει 'Ε ; - Και πρέπει να ξέρεις ότι μου είναι πολύ πιστός. Τό ξέρω καλά! Μου τό 'πε ο ίδιος - Μά γιατί; χαχανίζεις; Μου 'λεγε όταν ήμουν τουνέ στη Νορβηγία εκείνη ή άφώρητη Φρειδερίκη προσπάθησε να τον ξελογιάσει - Μπορείς να φαντασθείς κάτι πιο σιχαμένο ; (παύση). Θά τής έβγαζα τά μάτια άν την έβρισκα έδω, όταν γύρισα (Παύση). Ξέρεις ήταν ώραία που ο Μπόμπ μου τό 'πε ο ίδιος και δέν τά 'μαθα από κουτσουμπολιά (παύση) αλλά είμαι βέβαιη πώς ή Φρειδερίκη δέν ήταν ή μόνη - αυτό σημείωσε το. Δέν ξέρω γιατί όλες οι γυναίκες ξετρελαίνονται με τον άντρα μου, 'ίσως και να νομίζουν πώς ή θέση του 'Ανδρα μου στη Διεύθυνση του Θεάτρου θά τις βοηθούσε στην καριέρα τους. 'Ισως και σύ να 'σαι μιá άπ' αυτές και να του έπετέθηκες κάποτε δέ σου έχω καμιά έμπιστοσύνη αλλά ξέρω καλά πώς ποτέ δέν του 'κανες ιδιαίτερη έντύπωση και σύ πάλι φαινόσουνα σά να του 'χες κάποια μνησικακία. "Έτσι θέλω να πιστεώω... (Παύση Οι δυο γυναίκες κοιτάζονται στα μάτια με κάποια ταραχή).

Κα Χ : Πάντως έλα άπόψε να περάσεις μαζί μας τή βραδυά των Χριστουγέννων, άπλωσ μόνο για να δείξεις πώς δέν είσαι κακοφανισμένη μαζί του ή τουλάχιστον με μένα προσωπικά! Δέν ξέρω γιατί αλλά βρίσκω πώς μου είναι δυσάρεστο να σ' έχω έχθρά μου, έσένα ειδικά. "Ισως γιατί μπήκα στο δρόμο σου εκείνο τον καιρό (άργά και ύπογραμμισμένα -) ή πάλι - γιατί δέν μπο-

ρω να ξεκαθαρίσω - γιατί άραγε! (Παύση). (Η Δις Χ τήν άτενίζει πολύ περίεργα).

Κα Χ : Συνέβη κάτι τό παράξενο με τή γνωριμία μας. "Όταν για πρώτη φορά σε είδα δοκίμασα μιá κάποια παράξενη ταραχή, τόσο που δέν τολμούσα να άποτραβήξω τά μάτια μου από πάνω σου. Και τό περίεργο καθώς πηγαίνοερχόμενα έδω και κεί, άθελά μου, βρισκόμουνα πάντα κοντά σου. Δέν τολμούσα να είμαι έχθρά σου και γι' αυτό γίνηκα φίλη σου. Μά πάντα, όταν έρχόσουνα σπίτι σε μάς, με κυρίευε ένα αίσθημα άνησυχίας γιατί έβλεπα πώς ο άντρας μου δέ σε χώνευε κι αυτό με ένοχλούσε σάν να φόραγα ένα φουστάνι που δέ μου πήγαινε. Έκανα τό πán για να τον κάνω να 'ναι ευχάριστος μαζί σου, με χωρίς άποτέλεσμα. 'Ός ότου άραβωνιάστηκες.

Τότε στα ξαφνικά αναπτύχθηκε μιá θερμή φιλία μεταξύ μας και ύπόθεσα πώς ο άραβώνας σου σε βοηθούσε τώρα να δείξεις τά πραγματικά σου αισθήματα, τώρα που ήσουν άσφαλισμένη! Κι άργότερα τί γίνηκε άργότερα ; "Όχι δέ σε ζήλευα - θά 'ταν άστείο! Θυμάμαι μόνο πώς στα βαφτίσια του παιδιού μου, που ήσουν ή νουνά του τον βίασα να σε φιλήσει. Τό 'κανε και σύ άναστατώθηκες τρομερά. Τότε δέ μου 'κανε έντύπωση, κι άργότερα δέ με άπασχόλησε και ποτέ δέ σκέφτηκα πάνω σ' αυτό - παρά μόνο σήμερα. (σηκώνεται άπότομα). Γιατί σωπαίνεις ; Ούτε μιá λέξη δέν είπες ως τώρα, παρά μ' 'φησες τόση ώρα να μιλω μόνη μου. Κάθεσαι εκεί άμιλητη και με τά μάτια σου μου ξερριζώνεις σκέψεις που βρίσκονται μέσα μου άξεδιάλυτες όπως τό άκατέργαστο μετάξι σ' ένα κουκούλι. Σκέψεις καχύποπτες που με

κινᾶνε σὲ ἐρωτήματα! Γιατὶ διάλυσες τὸν ἀραβῶνα σου; Γιατὶ ἀπὸ τότες δὲν ἦρθες ποτὲ σπιτί μας; Καὶ γιατί ἀπόψε δὲ θὲς νὰ ῥθεῖς μαζί μας;

(Δὶς X - Κάνει ἓνα κίνημα σὰν νὰ ἤθελε κάτι νὰ εἰπεῖ). Σώπα! Δὲ χρειάζεται νὰ πεῖς τίποτα. Τώρα ὅλα μοῦ ξεκαθαρίστηκαν. Ὁ λόγος ἦταν γι' αὐτό, γι' αὐτό, γι' αὐτό! Μάλιστα τώρα συμφωνοῦν μεταξὺ τους ὅλες οἱ ὑποψίες. Ἀηδία! Δὲν μπορῶ πιά νὰ κάθομαι στὸ ἴδιο τραπέζι μαζί σου!

(μετακινᾷ τὰ πράγματά της στὸ ἄλλο τραπέζι). Γι' αὐτὸ ἔπρεπε νὰ κεντῶ τουλίπες - ποὺ τίς σιχαίνομαι - πάνω στὶς παντόφλες του, ἐπειδὴ ἦταν τοῦ γούστου σου (πετᾷ τίς παντόφλες στὸ πάτωμα). Γι' αὐτὸ ἔπρεπε νὰ περνῶ τὰ καλοκαίρια στὶς λίμνες ἐπειδὴ ἡ εὐγένειά σου δὲν ὑπέφερε τίς ἀκροθαλασσιές. Καὶ νὰ ὁ λόγος ποὺ τὸ παιδί μου πῆρε τὸ ὄνομα Ἔσκιλ γιατί αὐτὸ ἦταν τὸ ὄνομα τοῦ πατέρα σου.

Νὰ γιατί ἔπρεπε νὰ φορῶ τὰ χρώματα ποὺ σ' ἀρέσουν, νὰ διαβάζω τοὺς συγγραφεῖς ποὺ προτιμᾷς, νὰ πίνω ποτὰ τῆς ἀρεσκείας σου. . ., σὰν τῆ σοκολάτα σου. Αὐτὸς ἦταν ὁ λόγος - Ὡ θεέ μου - εἶναι τρομερὸ νὰ τὸ σκέφτομαι, τρομερὸ! Τὸ κάθε τι, τὸ κάθε τι ἦρθε σὲ μένα ἀπὸ σένα ἀκόμα καὶ τὰ πάθη σου! Ἡ ψυχὴ σου τρύπωσε μέσα στὴ δική μου σὰν τὸ σκουλήκι στὸ μῆλο, καὶ τρώει, τρώει, σκάβει ὅλο σκάβει ὥσπου τίποτα δὲ μένει παρὰ ἡ φλούδα καὶ μιὰ μαύρη μούχλα. Ἦθελα ν' ἀπαλλαγῶ ἀπὸ σένα μὰ δὲν μπόρεσα. Βρισκόσουνα ἐκεῖ μπροστά μου σὰν ἓνα φίδι καὶ μὲ τὰ μεγάλα μάτια σου μὲ μάγευες. Φανταζόμουνα πῶς τὰ φτερά μου θὰ μ' ἔφεραν ψηλά ἀλλὰ τὸ μόνο ποὺ κατάφεραν ἦταν νὰ μὲ γκρεμοτοσάκισουν. Βρισκόμουνα στὸ νερὸ μὲ τὰ πόδια σφιχτοδεμένα κι ὅσο πάσχιζα μὲ δυνατὲς κινήσεις νὰ κρατηθῶ ψηλά

τόσο καὶ βούλιαζα βαθιά, βαθιά ὥσπου ἔφτανα στὸ βυθὸ ὅπου λούφαζες ἐσὺ σὰν ἓνας τεράστιος κάβουρας ἔτοιμος νὰ μὲ ἀρπάξεις μὲ τὰ ἀρπάγια σου - Καὶ τώρα βρίσκομαι ἐκεῖ! Ὡ πόσο σὲ μισῶ, σὲ μισῶ, σὲ μισῶ. Κι ὅμως ἐσὺ κάθου ἐκεῖ σιωπηλή, ἡρεμῆ, ἀδιάφορη, καὶ ἀδιαφορεῖς ἂν τὸ φεγγάρι εἶναι στὴν ἀρχὴ τοῦ ἢ στὴ γέμισή του, ἂν εἶναι Χριστούγεννα, ἢ Νέο Ἔτος, ἂν οἱ ἄλλοι εἶναι εὐτυχημένοι ἢ δυστυχημένοι. Οὔτε καὶ ποὺ ξέρεις ἂν μισεῖς ἢ ἂν ἀγαπᾷς. Μόνο στέκει ἐκεῖ ἀκίνητη σὰν γάτα μπροστὰ στὴν τρύπα τοῦ ποντικοῦ, καὶ ἂν δὲν μπορεῖς νὰ σύρεις τὸ θῦμα σου ἔξω, ἂν δὲν μπορεῖς νὰ τὸ κυνηγήσεις μπορεῖς ὅμως νὰ τὸ παραμονεύεις! Καὶ κάθου ἐδῶ στὴ γωνιά σου - ποὺ ἀπὸ σένα πῆρε, ὅπως ξέρεις, τ' ὄνομα ποντικοπαγίδα - καὶ διαβάζεις τίς ἐφημερίδες γιὰ νὰ παρακολουθεῖς ἂν καὶ ποιοὶν βρῆκε ἢ κακοτυχία, ἢ ἐξαθλίωση, ἢ ποιοὶν διώξαν ἀπὸ τὸ θέατρο. Ἀπὸ τούτη τὴ γωνιά κάθου καὶ μετρᾷς τὰ θῦματά σου καὶ ἡ ζυγίζεις τὰ ὠφελήματά σου, ὅπως ἓνας πιλότος τὸ ναυάγιό του, καὶ εἰσπράττεις ἀντισήκωμα, φτωχὴ μου Ἀμέλια. Ξέρεις σὲ πονάει ἡ καρδιά μου γιατί ξέρω πόσο δυστυχημένη εἶσαι, δυστυχημένη ὅπως κάποιον πληγωμένο πλάσμα καὶ μαζί γεμάτη μοχθηρία, γιατί ἔχεις πληγωθεῖ. Δὲν μπορῶ οὔτε καὶ νὰ σοῦ θυμῶσω. Θὰ τὸ ἤθελα, ἀλλὰ εἶσαι ἓνα μικρὸ ἀσήμαντο πλάσμα. Κι ὅσο γιὰ τίς σχέσεις σου μὲ τὸν Μπόμπ αὐτὲς δὲ μὲ ἀπάσχολοῦν - οὔτε στὸ παρα-μικρὸ. Γιατὶ ἄλλωστε;

Ἄν ἐσὺ ἢ κάποια ἄλλη μ' ἔμαθε νὰ πίνω σοκολάτα κι ὄχι κανένα ἄλλο ρόφημα. Τί σημασία ἔχει: (πίνω μιὰ κουταλιά σοκολάτα, φιλάρεσκα) Ἡ σοκολάτα ὅπωςδήποτε εἶναι πολὺ ὑγιεινὸ ποτό. Καὶ ἂν ἔμαθα ἀπὸ σένα πῶς νὰ ντύνομαι κομψά, τόσο τὸ καλύτερο tant

mioux! Αυτό άλλωστε έφερε τόν άντρα μου πιό κοντά σέ μένα κι έτσι έχασες ό,τι κέρδισα εγώ. Κι' άν κρίνω μάλιστα από ένα σωρό σημάδια, πιστεύω ότι τώρα τόν έχασες τελειωτικά! Έννοεΐται πώς ή πρόθεσή σου ήταν νά σοῦ αφήσω ελεύθερο τò πεδίο - όπως έκανες εσύ με τόν άραβωνιαστικό σου και πού τώρα μετάνοιωσες - αλλά βλέπεις εγώ δέν πρόκειται νά τò κάνω νά 'σαι σίγουρη γι' αυτό. Δέν πρέπει νά 'μαστε τόσο στενοκέφαλοι. Και γιατί νά μήν επιθυμοῦν οί άλλοι ό,τι κατέχω εγώ; Ίσως άγαπητή μου, άν θέλουμε νά 'μαστε λογικοί, σέ τούτη τή στιγμή, εγώ εΐμαι ή πιό δυνατή.

Έσύ δέν πῆρες τίποτα από μένα αντίθετα σκόρπισες πολλά άπ' τά δικά σου. Και τώρα συμβαίνει με μένα ότι και με τόν κλέφτη καθώς ζύπνησες έχασες όλα όσα πῆρα εγώ. Και νά γιατί ότι άγγιξες στάθηκε στεῖρο και χωρίς αξία γιά σένα. Κανενός άνδρός τήν άγάπη δέν μπόρεσες νά κρατήσεις μ' όλες τις τουλίπες σου και τά πάθη σου, ενῶ εγώ τò πέτυχα. Δέν μπόρεσες νά μάθεις τήν τέχνη νά ζεις από τά τόσα βιβλία σου, ενῶ εγώ τήν έμαθα. Δέν απόκτησες δικό σου παιδί, σάν τόν Έστιλ, όσο κι άν τοῦ 'δωσες τ' όνομα τοῦ πατέρα σου. (Παύση). Και γιατί νομίζεις σωπαίνεις έτσι μόνιμα και σταθερά. Σωπαίνεις κι όλο σωπαίνεις;

Στήν αρχή θάρρεψα πώς αυτό ήταν ίσως ή δύναμή σου αλλά όχι! Ήταν άπλως γιατί δέν έχεις τίποτα νά εΐπεις, τίποτα νά σκεφτεΐς! (Μαζεύει τις παντόφλες).

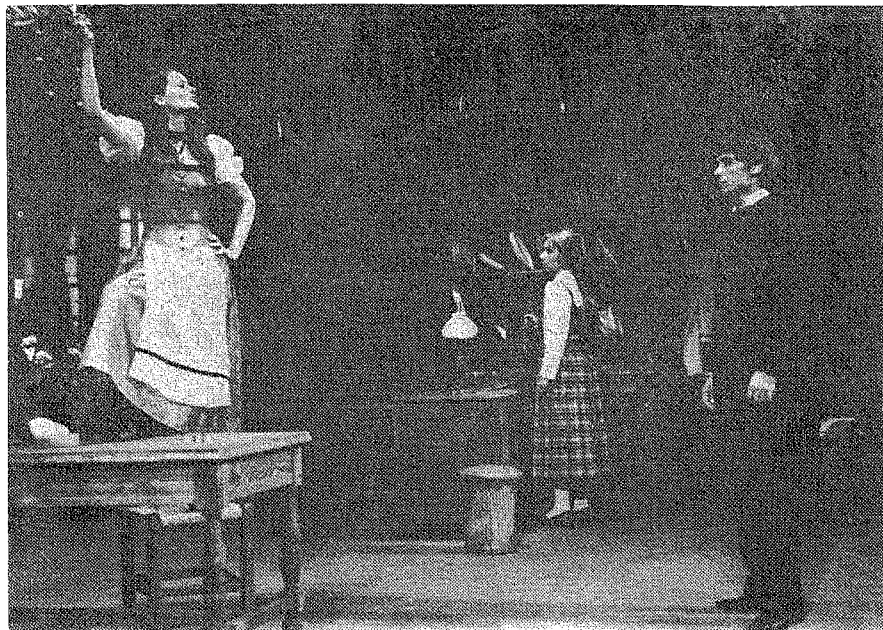
Τώρα πηγαίνω σπίτι - και παίρνω μαζί μου τις τουλίπες. Τις τουλίπες σου! Δέν μπόρεσες νά μάθεις τίποτα άπ' τούς άλλους, δέν μπόρεσες ποτέ, γιά μιá στιγμή, νά λυγίσεις μπροστά στους άλλους κι έτσι έσπασες σάν ένα ξερό κλαρί. Έγώ όμως δέ σοῦ 'μοιασα.

Σ' εύχαριστώ Άμέλια γιά ό,τι μ' έμαθες. Σ' εύχαριστώ

ιδιαίτερα πού έμαθες στόν άντρα μου πώς ν' αγαπά. Τώρα πηγαίνω σπίτι γιά νά χαρώ τήν άγάπη του... (Βγαίνει άγέρωχα).

ΤΕΛΟΣ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

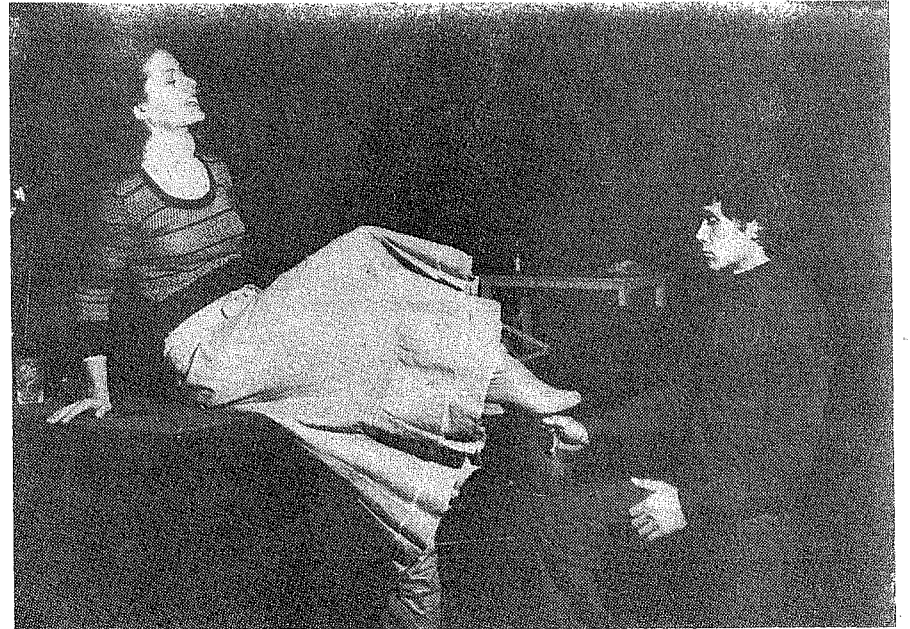
ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ: Κάτια Δανδουλάκη, Έλεάνα ΄Απέργη, Φαίδων Γεωργίτσι

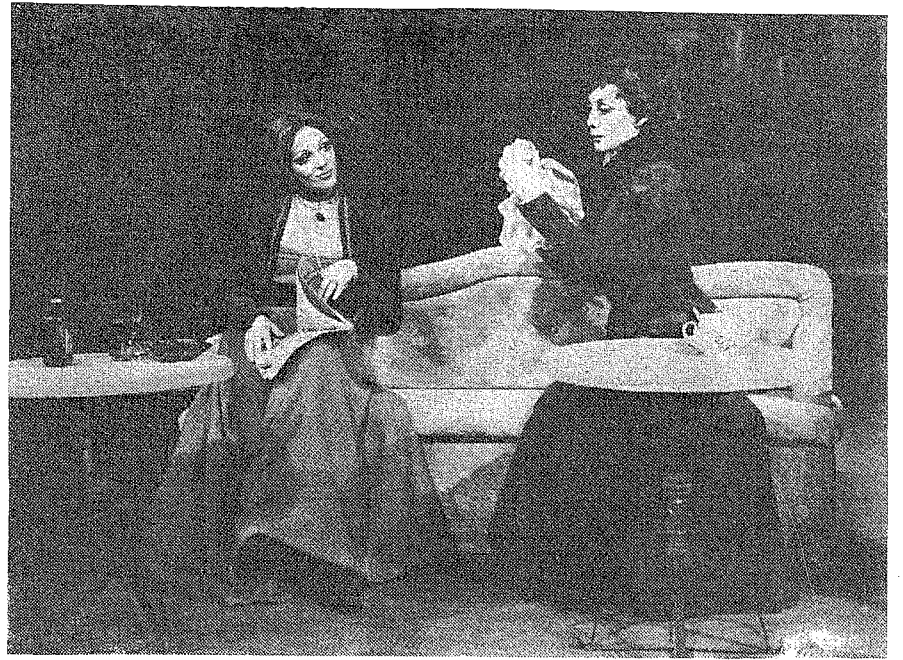

ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ: Φαίδων Γεωργίτσης, Κάτια Δανδουλάκη

ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ: Φαίδων Γεωργίτσης, Κάτια Δανδουλάκη

Η ΠΙΟ ΔΥΝΑΤΗ: 'Αφροδίτη Τζοβάνη, Λίνα Λαμπράκη

Η ΠΙΟ ΔΥΝΑΤΗ: 'Αφροδίτη Τζοβάνη, Λίνα Λαμπράκη